

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการภาพถ่ายความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ
ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์

โดย นายจิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ และคณะ

ตุลาคม 2559

สัญญาเลขที่ RDG58H0013

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการภาพถ่ายความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ
ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์

คณะผู้วิจัย

สังกัด

- 1.นายจิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
- 2.นางสาวเพ็ญภา มณีอุด มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ(วช.)
และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย วช.สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) ที่ได้สนับสนุนทุนการวิจัยครั้งนี้ และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ คณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและข้อมูลเพื่อใช้ในการประกอบการวิจัยครั้งนี้

การดำเนินการวิจัยมีอาจสำเร็จลุล่วงไปได้หากปราศจากความร่วมมือของคณาจารย์ในคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ที่ให้การสนับสนุนด้านสถานที่ในการดำเนินการจัดทำวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณแฟร้งแลนด์สรรพสินค้า อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ที่อนุเคราะห์สถานที่ในการจัดแสดงผลงานภาพถ่าย

ขอขอบคุณช่างภาพทุกท่านที่ให้ข้อเสนอแนะ ให้ข้อมูลในการถ่ายภาพ

ท้ายนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การอุปการะอบรมเลี้ยงดู ตลอดจนส่งเสริมการศึกษา และให้กำลังใจเป็นอย่างดี อีกทั้งขอขอบคุณคณาจารย์สาขาวิชาการออกแบบ ที่ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา และขอขอบพระคุณเจ้าของเอกสารและงานวิจัยทุกท่านที่ผู้วิจัยได้นำมาอ้างอิงในการทำวิจัย จนกระทั่งงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

จิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ และคณะ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลทางด้านการถ่ายภาพและเรื่องราวของ ศิลปวัฒนธรรมวิถีพุทธในตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อสร้างภาพถ่ายตามแนวความคิด เกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ และจัดแสดงงานต่อสาธารณะ และเพื่อจัดเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบล ปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ อาจารย์ นักศึกษา และผู้ที่สนใจ เน้นกลุ่มเป้าหมายในสาขาที่เกี่ยวข้อง เช่น นิเทศศาสตร์ ศิลปกรรม การออกแบบกราฟิก เข้าร่วมโดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายจำนวน 200 คน ผลการวิจัย พบว่า

ด้านศึกษารวบรวมข้อมูลทางด้านการถ่ายภาพและเรื่องราวของ ศิลปวัฒนธรรมวิถีพุทธในตำบล ปากน้ำโพ ได้รับการกล่อมเกลาคำสอนทางพระพุทธศาสนาวิถีวัฒนธรรมของปากน้ำโพ สามารถ ดำเนิน ชีวิตอย่างถูกต้องเหมาะสม คือ การกิน อยู่ ดู ฟัง และการมีชีวิตที่บริสุทธิ์ ทำให้มีความสุข ในขณะที่เดียวกัน ก็ ช่วยให้คนรอบข้างและสังคมมีความสุขไปพร้อมกัน การสร้างภาพถ่ายตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ใน พื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ผู้วิจัยแบ่งสถานที่และกิจกรรมในการถ่ายภาพเป็น กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในวิถีชีวิตปกติของคนปากน้ำโพ จากนั้นจึงดำเนินการถ่ายภาพ คัดเลือกภาพให้เหลือ 30 ภาพ และนำมาแสดงผลงานภาพถ่าย และจัดเสวนา วิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัด นครสวรรค์ ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ใช้หลักการด้านอารมณ์ความรู้สึก ของตนเองเป็นเกณฑ์ในการประเมินผลงาน ภาพถ่ายฯ ซึ่งในผลงานภาพถ่ายทุกภาพให้อารมณ์และความรู้สึกที่ต่างกัน และเกิดขึ้นในกิจกรรมที่แตกต่างกัน โดยสามารถรับรู้ถึงสุนทรียรส ด้านการดำเนินชีวิตด้วยความสงบสุข ในผลงานภาพถ่ายแต่ละภาพจะประกอบ ไปด้วยภาพกิจกรรมต่างๆที่เป็นประเพณี วัฒนธรรม ที่เกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบ ศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธที่คนในชุมชนปากน้ำโพมาร่วมกันสืบทอด ทั้งที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา โดยตรง และที่เกิดจากการดำเนินชีวิตในชุมชน แบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่สำคัญของคนในชุมชนปากน้ำโพ ได้แก่ การดำเนินชีวิตตามรอยวิถีพุทธ และแบบอย่างวิถีชีวิตของชาวปากน้ำโพได้รับการกล่อมเกลาคำ สอนของพระพุทธศาสนา ทำให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ได้แก่การใช้ชีวิตที่บริสุทธิ์ ทำให้ ตนเองและคนรอบข้างมีความสุขพร้อมกันไปด้วย

คำสำคัญ : ภาพถ่าย, วิถีพุทธ, ความสุข, กิจกรรมหมู่, ปากน้ำโพ

Abstract

This research has objectives to study and gather information of photography and art and cultural aspects of Buddhism thought in Paknumpo district, Nakhon Sawan province in order to create photographs showing about activities in public areas. As a cultural folkways Thai Buddhist. This initiative will raise awareness of the importance of harmony in the art and cultural aspects of Buddhism thought from the community. This study will also lead to organizing of a seminar in order to exchange the knowledge of photographing the beauty of the Buddhist Thais residing in Paknumpo district, Nakhon Sawan province. The research will be carried out under the concept of harmony within a group consisting of professors, students and interested public especially those who are specialized in mass communication, arts and graphic design. The target group consists of 200 individuals.

According to the results of the study and gathering information of photography and art and cultural aspects of Buddhism thought in Paknumpo district, it is found that the community has been instructed by the Buddhism teaching and they lead an appropriate and happy life and, at the same time, they also help the others happy and create a happy society as well. In creating photographs showing about activities in public areas. As a cultural folkways Thai Buddhist., the researcher divided the locations and activities into religious activities which occurred in the way of life of the Pak Nam Pho residents. Then we commenced the shooting session and selected the 30 best photographs. After that, we organized an exhibition of our photographs and a seminar in order to exchange the knowledge of photographing the beauty of the Buddhist Thais residing in Paknumpo district, Nakhon Sawan province. The participants evaluated the photographs based on their feeling. Each single photograph gives different emotion and feeling to the viewers and it was shot in a different circumstances. The participants are able to feel the aesthetics of a peaceful and harmonious way of life of the community which matched the concept of the project organizer. Each photograph was shot during different cultural activities which brought harmony to the community of Paknumpo district. Some activities are directly related to Buddhism and other are related to the way of life of the community. The lifestyle of Pak Nam Pho community is a good example of a way of life according to activities in public areas. As a cultural folkways Thai Buddhist. The Pak Nam Pho community has been instructed by the Buddhism teaching which leads them to have an appropriate , happy and pure life and, at the same time, they also help the others happy.

Keywords: Photograph, Buddhism Thought, Happiness, Harmony, Paknumpo

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
3. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	2
4. ขอบเขตของการวิจัย	2
5. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย	3
6. นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
1. ศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์	6
2. การสร้างสรรค์งานภาพถ่าย	8
3. วัฒนธรรมประเพณีไทยที่เกี่ยวข้องด้วยพระพุทธศาสนา	16
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
บทที่ 3 ขั้นตอนดำเนินงานวิจัย	38
1. ขั้นตอนที่ 1 การศึกษารวบรวมข้อมูลทางด้านการถ่ายภาพและเรื่องราวของ ศิลปวัฒนธรรมวิถีพุทธในตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์	38
2. ขั้นตอนที่ 2 สร้างภาพถ่ายตามแนวความคิดความสามัคคีในหมู่คณะ และจัดแสดงงาน ต่อสาธารณะสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของความสามัคคีในหมู่คณะ ตามแบบ ศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ	39
3. ขั้นตอนที่ 3 การจัดเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การถ่ายภาพความงามของ ศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ ภายใต้แนวความคิด ความสามัคคีในหมู่คณะ และประเมินผลสรุปการจัดกิจกรรม	39

สารบัญ(ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ 4 สรุปผลการวิจัย	41
1.สรุปผลการศึกษารวบรวมข้อมูลทางด้านการถ่ายภาพและเรื่องราวของ ศิลปวัฒนธรรม วิถีพุทธในตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์	41
2. สรุปผลสร้างภาพถ่ายตามแนวความคิดความสามัคคีในหมู่คณะ และจัดแสดงงานต่อ สาธารณะสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของความสามัคคีในหมู่คณะ ตามแบบ ศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ	48
3. สรุปผลการจัดเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การภาพถ่ายความงามของ ศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ ภายใต้แนวความคิด ความสามัคคีในหมู่คณะ และประเมินผลสรุปการจัดกิจกรรม	80
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	96
1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	96
2. แหล่งที่มาของข้อมูล	96
3. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	97
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	97
5. สรุปผลการวิจัย	98
6. อภิปรายผลการวิจัย	101
7. ข้อเสนอแนะ	103
บรรณานุกรม	104
ภาคผนวก ก หนังสือราชการ	105
ภาคผนวก ข เครื่องมือในการวิจัย	121
ภาคผนวก ค การนำไปใช้ประโยชน์	132
ภาคผนวก ง ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ กิจกรรมที่ดำเนินการ และผลที่ได้รับ	142

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ประเพณี/พิธีกรรม/กิจกรรมในรอบ 1 ปี	44
4.2 ผลการทดสอบก่อนการเรียนรู้ (Pretest) และหลังการเรียนรู้ (Posttest)	86
4.3 แสดงเพศของผู้เข้าร่วมโครงการ	88
4.4 แสดงอายุของผู้เข้าร่วมโครงการ	88
4.5 แสดงอาชีพของผู้เข้าร่วมโครงการ	89
4.6 แสดงการใช้หลักการในในการประเมินผลงาน	89
4.7 แสดงการรับรู้ถึงสุนทรียรส	90
4.8 แสดงแบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่สำคัญของคนในชุมชนปากน้ำโพ	90
4.9 แสดงคุณค่านิทรรศการภาพถ่ายฯ	91
4.10 แสดงความพึงพอใจต่อ นิทรรศการภาพถ่ายฯ	91

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
4.1 การค้าขายตรอกขุนหงส์	42
4.2 ลักษณะร้านค้าตรอกขุนหงส์	42
4.3 ชุมชนตรอกลิเก	43
4.4 การสัมภาษณ์พระสงฆ์	47
4.5 การวางโครงสร้างแบบภูมิสามส่วนจุดตัดเก้าช่อง	49
4.6 ภาพแสดงการวางแผนเลือกมุมมองในการถ่ายภาพอาลัย	49
4.7 ภาพแสดงการวางแผนเลือกมุมมองในการถ่ายภาพอาลัย	50
4.8 แสดงการวางแผนเลือกมุมมองในการถ่ายภาพแสงเทียน	51
4.9 ภาพแสดงการวางแผนเลือกมุมมองในการถ่ายภาพแสงเทียน	51
4.10 แสดงการวางแผนเลือกมุมมองในการถ่ายภาพแสงเทียน	52
4.11 แสดงการวางโครงสร้างภาพโดยใช้ความสมดุล	53
4.12 แสดงการวางแผนเลือกมุมมองในการถ่ายภาพอุทิศ	53
4.13 แสดงการวางแผนเลือกมุมมองในการถ่ายภาพอุทิศ	54
4.14 แสดงการวางโครงสร้างภาพโดยใช้การนำสายตา	54
4.14 แสดงการวางแผนเลือกมุมมองในการถ่ายภาพบายศรี	55
4.15 แสดงการวางโครงสร้างภาพโดยใช้ภูมิสามส่วน	56
4.16 แสดงการวางแผนเลือกมุมมองในการถ่ายภาพตะเซ่	57
4.17 แสดงการวางโครงสร้างภาพแบบทิศทางแนวทแยงเฉียงลง	58
4.18 แสดงการวางแผนเลือกมุมมองในการถ่ายภาพพร้อม	58
4.19 แสดงการวางแผนเลือกมุมมองในการถ่ายภาพพร้อม	59
4.20 แสดงการวางโครงสร้างภาพแบบจุดตัดเก้าช่อง	59
4.21 แสดงการวางแผนเลือกมุมมองในการถ่ายภาพรุ่นสู่รุ่น	60
4.22 แสดงภาพอาลัย	61
4.23 แสดงภาพแสงเทียน	61
4.24 แสดงภาพอุทิศ	62
4.25 แสดงภาพบายศรี	62
4.25 แสดงภาพแข่งเรือ	63
4.26 แสดงภาพเข้าจุด	64
4.27 แสดงภาพพร้อม	64

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.28 แสดงภาพผู้	65
4.29 แสดงภาพตะเข้	65
4.30 แสดงภาพออกพรรษา	66
4.31 แสดงภาพร่วมมือ	66
4.32 แสดงภาพลูกโยน	67
4.33 แสดงภาพสุขใจ	67
4.34 แสดงภาพลอยกระทง	68
4.35 แสดงภาพลอยกระทงในวัด	68
4.36 แสดงภาพขอขมา	69
4.37 แสดงภาพจุดเทียนชัย	69
4.38 แสดงภาพสามัคคีเพื่อพ่อ	70
4.39 แสดงภาพเพื่อพ่อ	71
4.40 แสดงภาพสวดมนต์ข้ามปี	71
4.41 แสดงภาพความพยายาม	72
4.42 แสดงภาพรุ่นสู่รุ่น	72
4.43 แสดงภาพซ่อม-เชิด	73
4.44 แสดงภาพสิ่งโตโซว์เสียว	74
4.45 แสดงภาพมิตรภาพไทย-จีน จงเจริญ	74
4.46 แสดงภาพมังกรทอง นครสวรรค์	75
4.47 แสดงภาพสามัคคีสมาร์ทโฟน	76
4.48 แสดงภาพวันวิสา ๓ พระจุฬามณีเจดีย์	76
4.49 แสดงภาพเวียนเทียนวัดกบ	77
4.50 แสดงภาพประเพณีห่มผ้าพระมหาเจดีย์	77
4.51 แสดงภาพสงกรานต์ สรงน้ำพระ	78
4.52 แสดงภาพสุจิตร์	79
4.53 แสดงภาพการจัดนิทรรศการ	79
4.54 แสดงภาพการจัดนิทรรศการ	80
4.55 แสดงภาพการจัดนิทรรศการ	80
4.56 แสดงภาพรางวัลชนะเลิศการประกวดภาพถ่ายระดับประชาชนทั่วไป	81

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.57 แสดงภาพรางวัลชนะเลิศการประกวดภาพถ่ายของผู้เข้าร่วมโครงการ	81
4.58 แสดงภาพรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 การประกวดภาพถ่ายของผู้เข้าร่วมโครงการ	82
4.59 แสดงภาพการแนะนำเทคนิควิธีการถ่ายภาพนอกสถานที่	82
4.60 แสดงภาพการถ่ายภาพนอกสถานที่ ณ พระจุฬามณีเจดีย์	82
4.61 แสดงภาพการถ่ายภาพนอกสถานที่ ณ พระจุฬามณีเจดีย์	83
4.62 แสดงภาพการถ่ายภาพนอกสถานที่ ณ พระจุฬามณีเจดีย์	83
4.63 แสดงภาพกิจกรรมปรับแต่งภาพถ่าย	84
4.64 แสดงภาพกิจกรรมปรับแต่งภาพถ่าย	84
4.65 แสดงภาพการเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	85
4.66 แสดงภาพการเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	85
4.67 แสดงภาพสุโขใจ	92

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 ที่กล่าวถึง การเสริมสร้างความเข้มแข็ง และพัฒนาบทบาทของสถาบันหลักทางสังคมให้เอื้อต่อการพัฒนาคน สร้างค่านิยมให้คนไทยภูมิใจใน วัฒนธรรมไทย และยอมรับความแตกต่างของความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่ลดปัญหาความขัดแย้งทาง ความคิด และสร้างความเป็นเอกภาพในสังคม(แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11) หน้าที่และความสามัคคีในหมู่คณะเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในขับเคลื่อนภารกิจของประเทศให้สำเร็จลุล่วงตรงตามเป้าหมายได้ในทุกระดับ การส่งเสริมสนับสนุนการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาจิตใจคนในสังคม และยังสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์ด้านการพัฒนา การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ว่าด้วยส่งเสริมสนับสนุนการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น(แผนพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์ 3 ปี 2558-2560) และสอดคล้องกับ โจทย์วิจัยที่ว่า การสร้างสรรค์ศิลปกรรมเชิงวิชาการเพื่อสร้างสุนทรียรส อันจะนำไปสู่การส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมของคนไทย(กรอบการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2558)

สังคมในปัจจุบันจำนวนประชากรของประเทศเพิ่มมากขึ้นเกิดการแข่งขันทางด้านการ ทำงานการเพื่อหาเลี้ยงชีพ ซึ่งอาจจะทำให้คนในชุมชนเริ่มเกิดความห่างเหินต่อกัน เมื่อต่างคนก็มุ่งแต่จะ พัฒนาหน้าที่การงาน จนเริ่มห่างไกลจากศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ปฏิบัติสืบทอดกัน มา ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความแตกแยกซึ่งเป็นผลเสียต่อสังคมในระดับชุมชน ระดับอำเภอ จนถึงใน ระดับประเทศชาติได้ และเนื่องจากศิลปวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ถ่ายทอดสืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่นและยัง เป็นสิ่งที่กำหนดแบบอย่างในการใช้ชีวิตของคนในชุมชน การดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ศิลปวัฒนธรรมยังเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวความเชื่อในเรื่องต่างๆ ในอดีตของคนรุ่นเก่าสู่รุ่นใหม่ เช่น เรื่องของศาสนา ความเชื่อในเรื่องเทพเจ้า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ศิลปวัฒนธรรมยังสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์ใน ท้องถิ่นให้กับบุคคลอื่นได้รับรู้

ด้วยเหตุข้างต้นผู้วิจัยเกิดแรงบันดาลใจที่จะสร้างงานภาพถ่ายความงามของ ศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อการสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อชุมชนที่ สะท้อนถึงหน้าที่และธรรมเนียมปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในชุมชน และหมู่คณะ เพื่อให้บุคคลทั่วไปที่พบเห็นภาพถ่ายได้ตระหนักถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีงามสืบทอดจากอดีตและสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน อันเป็นเหตุให้บุคคลในสังคมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

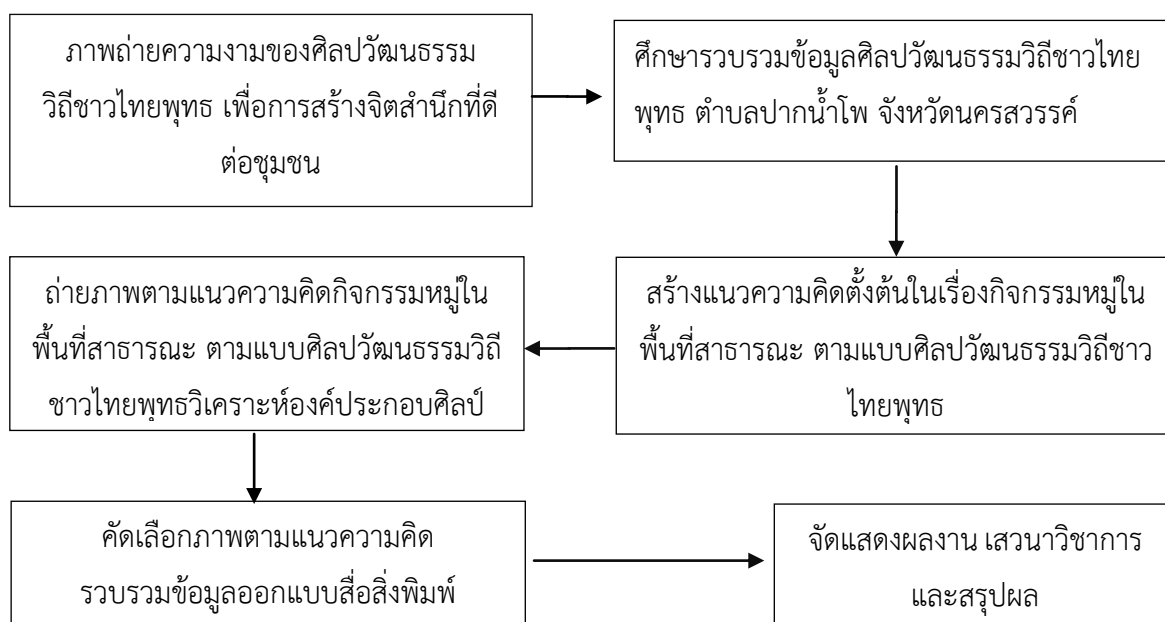
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลภาพถ่ายเกี่ยวกับเรื่องราวของ ศิลปวัฒนธรรมวิถีพุทธในตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์

2.2 เพื่อสร้างภาพถ่ายตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ

2.3 จัดเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ และประเมินผลสรุปการจัดกิจกรรม

3. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลและถ่ายภาพตามแนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ คัดเลือกวิเคราะห์องค์ประกอบ เพื่อให้ได้ภาพที่มีความสวยงามและสื่อความหมายได้ชัดเจน

4.3 รวบรวมผลงานจัดทำสูจิบัตร และจัดเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ และประเมินผลสรุปการจัดกิจกรรม

5. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

5.1 การศึกษารวบรวมข้อมูลทางด้านการถ่ายภาพและเรื่องราวของ ศิลปวัฒนธรรมวิถีพุทธใน ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้กำหนดแผนดำเนินงานวิจัยไว้ดังนี้

5.1.1 การกำหนดแหล่งและดำเนินการศึกษาข้อมูลที่เป็นเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์ เช่น ห้องสมุดประชาชน วัด อินเทอร์เน็ต ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย

5.1.2 ศึกษาภาคสนาม (Field Study) ในชุมชนที่เป็นพื้นที่มีการจัดกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และกิจกรรมทางศาสนา

- ด้านพื้นที่ พื้นที่ ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์
 - ประชากร ได้แก่ ชาวบ้าน ผู้นำท้องถิ่น พระสงฆ์
 - เครื่องมือ ได้แก่ การบันทึกเสียง แบบสัมภาษณ์ กล้องถ่ายภาพ
- การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ และสังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในท้องถิ่น เป็นข้อมูลปฐมภูมิ และการศึกษา แนวคิด ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชนวิถีชีวิตของชาวพุทธที่เกี่ยวข้อง
 - ผู้วิจัยได้กำหนดแนวความคิดในการถ่ายภาพขั้นต้นในครั้งนี้นี้คือเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ เพื่อทำการสำรวจพื้นที่เพื่อหาบรรยากาศและกิจกรรมในการบันทึกภาพ

5.2 สร้างภาพถ่ายตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ และจัดแสดงงานต่อสาธารณะชน

5.2.1 กำหนดสถานที่ในการถ่ายภาพออกตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ

5.2.2 จัดหาบรรยากาศในการสร้างสรรค์ภาพถ่ายที่สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกที่ดีในการถ่ายภาพตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ

5.2.3 ถ่ายภาพตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ด้วยเทคนิคการให้มุมมองของภาพ การจัดแสงในลักษณะต่างๆ การปรับรับแสง การสื่ออารมณ์ของภาพ และรวบรวมภาพที่ถ่ายได้

5.2.4 วิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์ และความสมบูรณ์ของภาพ

5.2.5 ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดจากการถ่ายภาพด้วยการถ่ายใหม่หรือการปรับแต่งภาพ

5.2.6 คัดเลือกภาพถ่าย โดย คัดเลือกภาพที่องค์ประกอบศิลป์ล้วนและตรงตามแนวความคิด จำนวน 30 ภาพ พร้อมปรับแต่งภาพ

5.2.7 รวบรวมภาพที่ได้รับการคัดเลือก จัดพิมพ์สูจิบัตร พร้อมอธิบายความหมาย แนวความคิด เทคนิคที่ใช้ ขั้นตอนการพัฒนาผลงานจนเสร็จสมบูรณ์

5.2.8 รวบรวมภาพที่คัดเลือกจำนวน 30 ภาพ ล้างอัดภาพความละเอียดสูง ขนาด 24×36 นิ้ว จำนวน 3 ภาพ ขนาด 20×30 นิ้ว จำนวน 6 ภาพ ขนาด 20×24 นิ้ว จำนวน 9 ภาพ ขนาด 16×24 นิ้ว จำนวน 3 ภาพ ขนาด 12×16 นิ้ว จำนวน 6 ภาพ ขนาด 8×12 นิ้ว จำนวน 3 ภาพ และ เข้ากรอบเพื่อจัดแสดงผลงาน

5.3 จัดเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทย พุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์

5.3.1 เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อบรรยายถึงการถ่ายภาพการให้ มุมมองการจัดแสง การตั้งแนวความคิด ในลักษณะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักศึกษาและผู้สนใจ

5.3.2 ประชาสัมพันธ์ เชิญอาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจ เน้นกลุ่มเป้าหมายในสาขา ที่เกี่ยวข้อง เช่น นิเทศศาสตร์ ศิลปกรรม การออกแบบกราฟิก เข้าร่วมโดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายจำนวน 200 คน

5.3.3 จัดเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรม วิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์

5.3.4 ทดสอบผลการจัดงานเสวนาวิชาการก่อนการเรียนรู้ (Pretest) และหลังการ เรียนรู้ (Posttest) การถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ต.ปากน้ำโพ จ.นครสวรรค์

5.3.5 สรุปผลการจัดเสวนาวิชาการ

5.4 สรุปผลการวิจัยและรายงานผลการวิจัย โดยรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเพื่อสรุปผล

6. นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

6.1 ความงาม หมายถึง ความลงตัว ความพอดีของ วิถีชีวิต วัฒนธรรมของวิถีชีวิตชาวพุทธ

6.2 ศิลปะ หมายถึง ผลของการสร้างสรรค์ผลงานผ่านการถ่ายภาพ

6.3 การถ่ายภาพ หมายถึง การบันทึกเหตุการณ์ใดเหตุการณ์วิถีชีวิตของชาวพุทธ ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง ในสถานที่นั้น โดยเป็นการเก็บสภาพแสงไว้ เพื่อถ่ายทอดความหมาย ของอารมณ์ความรู้สึก

6.4 กิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ หมายถึง กิจกรรมที่คนในพื้นที่ตำบลปากน้ำโพร่วมกันทำ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ

6.5 ประเพณี หมายถึง สิ่งที่คนในสังคมส่วนรวมสร้างขึ้นให้เป็นมรดกที่ผู้เป็นทายาทจะต้อง รับผิดชอบต่อและปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป

6.6 วิถีชีวิตของชาวพุทธ หมายถึง แนวทางการดำเนินชีวิตของคนไทยที่เกี่ยวข้องกับ พระพุทธศาสนา

6.7 เมืองปากน้ำโพ หมายถึง เมืองแห่งต้นแม่น้ำ พื้นที่เขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จ. นครสวรรค์

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 สามารถรับรู้ถึงเรื่องราวและแรงบันดาลใจในการสร้างผลงานภาพถ่ายที่ส่งผลต่อการสื่อความหมายรวมถึงการถ่ายทอดเรื่องราวตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ

7.2 ได้ภาพถ่ายที่แสดงออกถึงความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ ภายใต้อารมณ์ตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึกที่ดี และภาคภูมิใจต่อวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวพุทธ

7.3 สู้จิตที่รวบรวมผลงานตามแนวความคิด ขั้นตอนในการพัฒนาผลงาน

7.4 ได้เสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ และผลสรุปการจัดกิจกรรม

7.5 ได้องค์ความรู้ด้านศิลปะการถ่ายภาพเรื่องของมุมมอง การให้แสง การปรับตั้งค่ากล้อง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โครงการภาพถ่ายความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ ได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์

นครสวรรค์เป็นเมืองโบราณซึ่งสันนิษฐานว่าตั้งขึ้นในสมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี โดยมีปรากฏชื่อในศิลาจารึกเรียกว่า เมืองพระบาง เป็นเมืองหน้าด่านสำคัญในการทำศึกสงครามมาทุกสมัย ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย กรุงธนบุรี จนถึงกรุงรัตนโกสินทร์ ตัวเมืองดั้งเดิมตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาขาด(เขาฤๅษี) จรดวัดหัวเมือง(วัดนครสวรรค์) ยังมีเชิงเนินดินเป็นแนวปรากฏอยู่ เมืองพระบาง ต่อมาได้เป็น เมืองขอนตะวัน เพราะตัวเมืองตั้งอยู่บนฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา และหันหน้าเมืองไปทางแม่น้ำซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกทำให้แสงอาทิตย์ส่องเข้าหน้าเมืองตลอดเวลา แต่ภายหลังได้เปลี่ยนเป็น เมืองนครสวรรค์ เป็นศุภนิมิตอันดี นครสวรรค์ มีชื่อเรียกเป็นที่รู้จักแพร่หลายมาแต่เดิมว่า ปากน้ำโพ โดยปรากฏเรียกกันมาตั้งแต่ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ตามประวัติศาสตร์ในคราวที่พระเจ้าหงสาวดีบุเรงนองยกทัพมาตีกรุงศรีอยุธยาครั้งสมัยสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ กองทัพเรือจากกรุงศรีอยุธยาได้ยกไปรับทัพข้าศึกที่ปากน้ำโพ แต่ด้านทัพข้าศึกไม่ไหว จึงล่าถอยกลับไป ที่มาของคำว่า ปากน้ำโพ สันนิษฐานได้ 2 ประการ คือ อาจมาจากคำว่า ปากน้ำไหล เพราะเป็นที่ปากน้ำปิง ยม และน่าน มาไหลรวมกันเป็น ต้นแม่น้ำเจ้าพระยา หรืออีกประการหนึ่ง คือ มีต้นโพธิ์ขนาดใหญ่อยู่ตรงปากน้ำในบริเวณวัดโพธิ์ ซึ่งเป็นที่ตั้งศาลเจ้าพ่อท้าวอุในปัจุบัน จึงเรียกกันว่า ปากน้ำโพธิ์ ก็อาจเป็นได้

ในสมัย พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้ทรงนำพระพุทธรูป ชื่อ พระบาง มาค้างไว้ที่เมืองนี้ ต่อมาไทยรบทัพจับศึกกับพม่าและปราบหัวเมืองฝ่ายเหนือที่แข็งเมืองยกมาตีกรุงศรีอยุธยาและตอนต้นกรุงเทพฯ กองทัพไทยได้ยกเคลื่อนที่ขึ้นมาเลือกนครสวรรค์ที่เคยเป็นโรงทหารเก่าหลังโรงเหล้าปัจจุบัน เป็นที่ตั้งทัพหลวงแล้วดัดแปลงชุดคูประตูหอรบจากตะวันตกตลาดสะพานดำ ไปบ้านสันคู ไปถึงทุ่งสันคู เดียวนี้ ยังปรากฏแนวคูอยู่ เมื่อข้าศึกยกลงมาจากทุ่งหนองเบน หนองสังข์ สลกบาตร และตะวันออกเฉียงใต้ของลาดยาวมาเหนือทุ่งสันคู เมื่อฤดูแล้งเป็นที่ดอนขาดน้ำ ถ้าฝนตกน้ำก็หลากเข้ามอย่างแรงท่วมข้าศึก ไทยยกทัพตีตลบหลัง พม่าวิ่งหนีผ่านช่องเขานี้จึงได้ชื่อว่า เขาช่องขาดมาจนบัดนี้

วัฒนธรรมประเพณีของชาวปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ เป็นมรดกเก่าแก่ที่สืบทอดมาเป็นเวลานาน มีหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์และโบราณคดีปรากฏชัดเจน วิถีชีวิตของชาวจังหวัดนครสวรรค์ ได้มีวิวัฒนาการต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน และเนื่องจากประชากรจังหวัดนครสวรรค์มีหลายเชื้อชาติ ประเพณีต่างๆ ที่สืบทอด จึงมีแบบอย่างตามเชื้อชาตินั้นๆ และนำมาผสมกลมกลืนกันเป็นประเพณีและวัฒนธรรมของจังหวัดที่น่าสนใจโดยแบ่งเป็นประเพณีท้องถิ่นปากน้ำโพ และ สถานที่สำคัญ ดังนี้

1.1 ประเพณีท้องถิ่นปากน้ำโพ

1.1 ประเพณีแข่งเรือยาว เป็นประเพณีที่สำคัญของจังหวัดนครสวรรค์ มีมาตั้งแต่อดีต เริ่มโดยชาวบ้านที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำ เป็นฝาย จัดแข่งขันในช่วงน้ำหลากหลังออกพรรษาเดือน 11 คือ ช่วงเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน ของทุกปี การแข่งเรือนอกจากจะได้รับความสนุกสนานแล้ว ยังทำให้เกิดความรับผิดชอบ รักใคร่กลมเกลียว สามัคคีกันระหว่างชุมชน หรือถิ่นอื่นๆ ด้วย

1.2 ประเพณีตรุษจีน ตรงกับวันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 1 ตามปฏิทินจีน เป็นประเพณีเกี่ยวกับการไหว้เจ้าบรรพบุรุษของคนไทยเชื้อสายจีนที่อยู่ในเมืองนครสวรรค์ มีกิจกรรมการแสดงหลายรายการ เช่น การแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ แห่มังกรทองเชิดสิงโต เทศกาลตรุษจีนที่จังหวัดนครสวรรค์ นอกจากจะมีความสำคัญต่อชาวจีนแล้ว ยังได้รับการถือปฏิบัติจากชาวจีนเป็นพิเศษกว่าที่อื่นๆ นอกจากจะมีการเซ่นไหว้เจ้าตามเทศกาลแล้ว ยังถือเป็นประเพณีที่ต้องเชิญ เจ้าแห่รอบตลาดเพื่อความเป็นสิริมงคลด้วย

1.3 ประเพณีลอยกระทงสายเมื่อใกล้ถึงวันลอยกระทง ชุมชนบ้านหน้าผา อำเภอเมืองนครสวรรค์ จะนำกะลาที่เก็บสะสมไว้ตลอดทั้งปีมาทำความสะอาดและตกแต่งด้วยกระดาษสี ทำเทียนวางไว้กลางกะลา ไม้ไผ่ดอกไม้ ธูปเทียนเหมือนกระทงทั่วไป เมื่อถึงวันลอยกระทง ชาวบ้านจะนำกระทงกะลาที่เตรียมไว้นับพันใบ มาจุดเทียนและปล่อยลงในแม่น้ำเจ้าพระยา โดยมีจุดเริ่มตั้งแต่ หน้าศาลเจ้าแม่หน้าผา อำเภอเมืองนครสวรรค์

1.2 สถานที่สำคัญ

1.2.1 วัดวรนาถบรรพต พระอารามหลวง (วัดเขากบ)

วัดวรนาถบรรพต พระอารามหลวง ตั้งอยู่ อ.เมือง จ.นครสวรรค์ ตามหลักฐานระบุว่า ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1962 ในสมัยสุโขทัยเป็นราชธานี ผู้สร้าง คือ พญาบาลเมือง เพื่อบูชาพระพุทธเจ้าองค์ที่ 3

วัดวรนาถบรรพต พระอารามหลวง เดิมชื่อ “วัดกบ” หรือ “วัดเขากบ” เนื่องจากวัดตั้งอยู่บริเวณเชิงเขากบ ชาวบ้านจึงนิยมเรียกอย่างนี้ ช่วงหนึ่งของประวัติศาสตร์ วัดวรนาถบรรพต เคยถูกทิ้งร้าง ปกคลุมด้วยป่าไผ่ และต้นไม้ขนาดใหญ่ แต่ถึงกระนั้นก็ยังคงความร่มรื่น ในแบบฉบับของวัดวันหนึ่ง หลวงพ่อทอง ได้ธุดงค์ มาจาก จ.อุตรดิตถ์ เห็นสภาพอันสงบร่มเย็น จึงได้ปักกลด เจริญภาวนา กระทั่งชาวบ้านในพื้นที่มาพบเห็น จึงเกิดความเลื่อมใสศรัทธา พร้อมใจกันอาราธนาให้พำนักจำพรรษา และช่วยกันบูรณปฏิสังขรณ์วัดขึ้นมาใหม่

วัดวรนาถบรรพต มีพื้นที่ 2 ส่วน คือ ส่วนด้านล่าง ซึ่งเป็นที่ตั้งของวัด และส่วนบนภูเขา มีพระพุทธรูปจำลองสมัยสุโขทัย

1.2.2 วัดนครสวรรค์(วัดหัวเมือง)

วัดนครสวรรค์ เป็นพระอารามหลวงตั้งอยู่ในตลาดปากน้ำโพ ภายในพระอุโบสถเป็นที่ประดิษฐานหลวงพ่อบุญรอด ซึ่งเป็นพระคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัด เป็นที่เคารพสักการะของชาวเมือง หลวงพ่อบุญรอดเป็นพระพุทธรูปที่มีความสง่างามเป็นอย่างมาก ผู้ที่ผ่านจังหวัดนครสวรรค์มักจะแวะมานมัสการ หลวงพ่อบุญรอดเพื่อความเป็นสิริมงคลของตน

วัดนครสวรรค์ ก่อนที่จะเปลี่ยนชื่อจากวัดหัวเมืองมาเป็นวัดนครสวรรค์นั้น มีชื่ออีกชื่อหนึ่งคือวัดโพธิ์ลังการาม เหตุที่ชื่อ โพธิ์ลังการามนั้นได้มีผู้นำต้นโพธิ์มาจากประเทศศรีลังกามาปลูกที่หน้าวัดริมแม่น้ำเจ้าพระยา ๔ ต้นและมีเจดีย์ใหญ่อยู่ใกล้ต้นโพธิ์นั้น ปัจจุบันทั้งเจดีย์และต้นโพธิ์ไม่มีให้เห็นแล้ว

วัดนครสวรรค์เดิมมีนามว่า "วัดหัวเมือง" เป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านคูเมืองมาแต่โบราณ จากหลักฐานโบราณวัตถุ น่าเชื่อว่าสร้างขึ้นในตอนปลายสมัยกรุงสุโขทัย วัดหัวเมืองได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อ พ.ศ. 1972 ตรงกับรัชสมัยของสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (พระเจ้าสามพระยา) อันเป็นรัชกาลที่ 7 แห่งกรุงศรีอยุธยา ก่อนจะเปลี่ยนชื่อจากวัดหัวเมืองมาเป็นวัดนครสวรรค์ วัดหัวเมืองมีชื่ออีกชื่อหนึ่งคือ วัดโพธิ์ลังการาม เนื่องจากได้มีผู้นำต้นโพธิ์จากประเทศศรีลังกามาปลูกที่หน้าวัดริมแม่น้ำเจ้าพระยา 4 ต้น และมีเจดีย์ใหญ่อยู่ใกล้ต้นโพธิ์นั้น ปัจจุบันทั้งเจดีย์และต้นโพธิ์ไม่มีให้เห็นแล้ว รวมทั้งสายน้ำได้เปลี่ยนทิศทางห่างออกไปจากวัดประมาณ 100 เมตร

วัดหัวเมือง ได้เปลี่ยนชื่อเป็นวัดนครสวรรค์อย่างเป็นทางการในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เพื่อให้สอดคล้องกับชื่อของมณฑลนครสวรรค์ และจังหวัดนครสวรรค์ที่ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2435 ทางราชการได้เคยใช้สถานที่วัดนี้ประกอบพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา (มีศิลาจารึกเป็นหลักฐาน) เป็นที่พำนักอยู่จำพรรษาของเจ้าคณะจังหวัดเป็นสถานที่สอบธรรมและบาลีสนาทตลอดมา

ทางวัดได้เปิดสอนพระปริยัติธรรมตลอดมาทุกปี ทั้งแผนกธรรมและบาลีที่เป็นปีกแผ่น มั่นคงมาตั้งแต่ พ.ศ. 2477 นอกจากนี้ยังได้เปิดสอนแผนกสามัญในปี พ.ศ. 2513 เป็นที่ตั้งโรงเรียนมัธยมประจำจังหวัดเดิม ที่ทำการของพุทธสมาคมมูลนิธิปากน้ำโพประชาชนเคราะห์และศูนย์บริการประชาชนของตำรวจ ที่ทางวัดได้ให้การอนุเคราะห์ด้วยดีตลอดมา

หลวงพ่อดศรีสวรรค์ เป็นพระพุทธรูปเก่ามาแต่โบราณเป็นพระประธานอยู่ในอุโบสถหลังเดิม เป็นพระพุทธรูปสมัยศิลปะสุโขทัย หลวงพ่อดศรีสวรรค์ได้รับการบูรณะหลายครั้ง พร้อมกับการซ่อมแซมอุโบสถ โดยได้นำทองเหลืองจากองค์เดิมมาหล่อใหม่และมีประชาชนนำทองเหลืองและทองคำมารวมกันหล่อเป็นองค์พระให้ประชาชนได้เคารพกราบไหว้ เป็นที่พึ่งทางใจมาเป็นเวลานานจนเมื่อมีการซ่อมแซมครั้งใหญ่สุด ระหว่าง พ.ศ. 2465 - 2470 ได้มีประชาชนบริจาคทองเหลือง ทองแดงและทองคำ หล่อหลอมให้องค์พระมีขนาดใหญ่กว่าเดิม มีหน้าตักกว้าง 2.50 เมตร (ปัจจุบันยังมีทองคำอยู่ที่เกย) เล่ากันว่าในขณะที่เททองอยู่นั้น พอตกเย็นใกล้ค่ำเกิดมีแสงพุ่งออกจากองค์พระมีลำแสงเป็นสีต่างกันไปถึง 6 สี เรียกว่าฉัพพรรณรังสี เป็นที่อัศจรรย์ยิ่ง ประชาชนชาวนครสวรรค์มีความศรัทธาในหลวงพ่อดศรีสวรรค์มาก ได้มาเคารพกราบไหว้กันอยู่ตลอดเวลา ในระยะหลัง ๆ นี้ผู้ใดมีความทุกข์ความเดือดร้อนก็จะนำเครื่องสักการะมาถวาย และบริจาคทรัพย์เพื่อทำนุบำรุงวัดและมีการขนานกันอยู่เสมอ จะเห็นได้จากการมีละครแก้บนกันเกือบไม่เว้นแต่ละวัน

พระสองพี่น้องหรือพระผู้ให้อภัย เป็นพระพุทธรูปองค์ใหญ่ 2 องค์หันหลังให้กัน หน้าตักกว้าง 3.50 เมตร ประดิษฐานอยู่ในวิหารเก่า ซึ่งแต่เดิมเป็นวิหารสองหลังคู่ ต่อมาได้บูรณะติดกันเป็นวิหารยาวหลังเดียว เมื่อพิจารณาถึงรูปทรงของพระพุทธรูปและอิฐที่สร้างนั้น เป็นของเก่าตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา เนื่องจากสร้างมาเป็นเวลานาน สิ่งปลูกสร้างชำรุดหักพังไปแล้วหลายครั้ง หลังจากทางทิศ

เหนือที่มุงบังพระพุทธรูปองค์ใหญ่ 2 องค์นั้น หักพังหลังคาเปิดคงเหลือแต่ด้านหน้าทางถนนโกสีย์ จะรื้อสร้างใหม่ก็เกิดมีฟ้าผ่าขึ้นหลายครั้งจนเป็นที่เกรงกลัวกันว่าถ้าก่อสร้างใหม่จะเกิดอันตราย

สาเหตุที่สร้างพระพุทธรูปหันหลังให้กันนั้น ยังไม่พบหลักฐานที่แน่นอนได้แต่มีการบอกเล่าสืบต่อกันมาหลายเรื่อง เช่นเป็นการให้ความหมายทางธรรม หมายถึงการเกิดและการตาย เรื่องที่สองเกี่ยวกับทางโลกคือ เจ้าบ่าวเจ้าสาวจะเข้าพิธีแต่งงานกัน ฝ่ายเจ้าบ่าวยกขันหมากมาถึงบ้านเจ้าสาวแล้วเกิดวิวาทกันอย่างไม่ยี่วันที่ยินดีกันได้ จึงตกลงสร้างพระพุทธรูปหันหลังให้กันเป็นอนุสรณ์ อีกเรื่องหนึ่งมีผู้เขียนประวัติไว้ว่าชนชาติพม่าเป็นผู้สร้าง เนื่องจากนครสวรรค์เป็นเมืองหน้าด่านและพม่าเคยยกทัพมาถึงเมืองนี้ คือเมืองพระบาง เมื่อสงครามยุติลงได้สร้างพระพุทธรูปหันหลังให้กันไว้เป็นอนุสรณ์ การหันหลังให้กันอาจมีความหมายถึง การให้อภัยไม่ต้องจองเวรจองกรรมกันไป ชาวบ้านจึงเรียกว่า “พระผู้ให้อภัย”

ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย เนื่องจากวัดตั้งอยู่ในตัวเมืองและเป็นวัดประจำจังหวัด สิ่งหนึ่งที่พบเห็นกันมานานและบ่อย คือ การรำหรือนำลิเกมาเล่นแก้บน เป็นความเชื่อของชาวบ้านและชาวต่างจังหวัด

1.2.3 วัดปากน้ำโพเหนือ

วัดปากน้ำโพเหนือเดิมนั้นตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำน่าน ซึ่งเป็นที่ตั้งสถานีรถไฟปากน้ำโพในปัจจุบัน จะสร้างขึ้นเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐาน บริเวณวัดมีต้นทองมากมาย จึงเรียกกันว่า "วัดทอง" ต่อมาได้เติมสร้อยนามวัดเป็น "วัดทองธรรมชาติ" ต่อมาทางราชการจัดสร้างทางรถไฟสายเหนือ จากกรุงเทพฯ – เชียงใหม่ ปรากฏว่าทางรถไฟต้องตัดผ่านเข้าไปภายในบริเวณวัด ทางราชการจึงให้ย้ายวัดทองธรรมชาติจากที่เดิมข้ามฝั่งแม่น้ำน่าน เยื้องกับสถานีรถไฟปากน้ำโพขึ้นไปทางเหนือประมาณ 15 เส้น ซึ่งเป็นที่ตั้งวัดอยู่ในปัจจุบัน สร้างขึ้นเป็นวัดใหม่ตั้งแต่ พ.ศ. 2544 ต่อมาได้ขนานนามว่า "วัดปากน้ำโพเหนือ" ที่วัดนี้มีโรงเรียนประถมศึกษาของทางราชการตั้งอยู่ด้วย ซึ่งทางวัดได้การอนุเคราะห์ตามสมควรตลอดมา วัดเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวปากน้ำโพเหนือมากกว่า 111 ปี

1.2.4 วัดพรหมจริยาवास

เป็นวัดที่เก่าแก่เดิมชื่อ "วัดตลิ่งชัน" สร้างขึ้นเมื่อประมาณ ปีพ.ศ.2015 จากนั้นในปีพ.ศ. 2453 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น "วัดพรหมจริยาवास" ภายในวัดมีอุโบสถทรงจตุรมุข มีรูปปั้นพระพรหมศิลปะที่งดงามยิ่ง เป็นวัดโบราณ สร้างในปี พ.ศ. 2015 รวมอายุได้ 450 ปี

1.2.5 วัดช่องศรีศรีสิทธิวราราม

วัดช่องศรีศรีสิทธิวราราม ก่อนจะมีชื่อนี้มีการเรียกชื่อตามลำดับดังนี้ ระหว่างปี พ.ศ. 2460 – 2480 ชื่อวัดเขาขาดหรือวัดเขาช่องลมหรือวัดบ้านเขา ส่วนใหญ่จะเรียกวัดช่องลม แล้วมาเปลี่ยนชื่อภายหลังเพราะมีคนบอกว่าชื่อซ้ำกับวัดช่องลมในกรุงเทพฯ จึงเรียกเป็นว่าวัดช่องและต่อมาสมัยพระอาจารย์จ่าง(หลวงตาจ่าง) เจ้าอาวาสในปี พ.ศ.2481 – 2488 ได้ตั้งชื่อใหม่ว่า วัดช่องศรีศรีสิทธิวราราม ต่อมาหลวงพ่อบุญ ภูบัว เจ้าอาวาสรูปปัจจุบันเห็นว่าชื่อยาวและฟังดูเหมือนจะไม่สุด จึงได้เปลี่ยนตอนท้ายจากคำว่า วราร มาเป็นวราราม จึงได้ชื่อว่า วัดช่องศรีศรีสิทธิวราราม ใน พ.ศ. 2489 แต่

ชาวบ้านทั่วไปนิยมเรียกสั้นๆว่า วัดช่อง ปัจจุบัน เป็นสถานที่คัดเลือกทหารเกณฑ์ที่สำคัญของอำเภอเมืองฯ จังหวัดนครสวรรค์

1.2.6 วัดคีรีวงศ์

วัดคีรีวงศ์ ตั้งอยู่ที่ ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองฯ จ.นครสวรรค์ ติดกับถนนมาตุลีและถนนดาวดึงส์ ตรงข้ามวิทยาลัยอาชีวศึกษานครสวรรค์และ บริษัทถาวรฟาร์ม ในเขตเทศบาลนครสวรรค์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ มีพื้นที่ของวัดทั้งบนเขาและที่ราบ ประมาณ 280 ไร่ เมื่อ พ.ศ. 2504 พระอุดมคณีได้มาปักกลดอยู่บริเวณที่ตั้งวัดในปัจจุบัน ได้พบวัตถุโบราณ เช่น อิฐเก่า ใบเสมาเก่า พระพุทธรูปเก่าและฐานอุโบสถเก่า เป็นต้น สงสัยว่าจะเป็นวัดร้างจึงได้ แจ้งให้กรมการศาสนาทราบ และได้ชักชวนประชาชน สร้างกุฏิเล็ก ๆ ที่เชิงเขา 4-5 หลังสมัยนั้นยังกันดารไม่มีไฟฟ้า ไม่มีน้ำประปา เมื่อปี พ.ศ. 2507 กรมการศาสนา ได้จัดส่งเจ้าหน้าที่ขึ้นมาสำรวจจริงวัดจากหลักฐานวัตถุ โบราณและจากการบอกเล่า ของคนเก่าแก่ที่เคยทำไร่อยู่บริเวณวัดคีรีวงศ์ ยืนยันว่าบริเวณนี้เป็นวัดร้างจริงและพบ บ่อกรุน้ำซึมด้วยกรมการศาสนา สมัย พ.อ.ปิ่น มุกกันต์ เป็นอธิบดีกรมการ ศาสนา ได้สำรวจจริงวัดและ ทำแผนที่ไว้ได้พื้นที่วัดทั้งบนเขาและที่ราบประมาณ 250 ไร่

พระจุฬามณีเจดีย์ เป็นองค์เจดีย์ขนาดใหญ่ตั้งอยู่บนยอดเขาด้านในเจดีย์ มีทั้งหมดสี่ชั้น ด้านหน้าบนฐานชั้นแรกเป็นที่จุดธูปเทียนบูชา ชั้นที่สองจะมี รูปหล่อเหมือนขนาดเท่าองค์จริงของพระชื่อดังหลายองค์ เช่น รอยพระพุทธรูปจำลอง 12 ราศี, พระพุทธรูปอาจารย์โตวัดระฆัง ,หลวงปู่ทวดวัดช้างให้, หลวงพ่อสดวัดปากน้ำและอีกหลายองค์ ให้ประชาชนกราบไหว้และปิดทองเพื่อเป็นสิริมงคลให้กับตนเองถือว่า มีรูปหล่อพระเกจิที่สำคัญเกือบทุก รูปเลยก็ว่าได้และ ทางด้านข้างในชั้นสองนี้ ก็มีวัตถุมงคลที่ทางวัดจัดสร้างวางไว้ภายในตู้ให้ผู้ที่สนใจ เช่าบูชาติดตัวกลับไปที่บ้านมีหลายอย่างหลายพุทธคุณ องค์พระเจดีย์ชั้น 4 มองเห็นวิวของเมืองนครสวรรค์ได้ในมุมกว้าง โดยจะมองเห็นบึงบอระเพ็ด เป็นสถานที่ที่เหมาะสมในการปฏิบัติธรรมอีกแห่งหนึ่ง เป็นมหาเจดีย์ที่สร้างไว้อย่างยิ่งใหญ่และสวยงามด้วย ศิลปกรรมที่น่าชื่นชม พร้อมกันนั้นยัง ประดิษฐานพระพุทธรูปสำคัญ ๆ ของเมืองไทยไว้มากมาย มี พระพุทธรูปจำลองที่สำคัญของประเทศไทยไว้ให้สักการบูชา องค์ คือ พระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร (พระแก้วมรกต) พระพุทธชินราชจำลอง พระพุทธโสธรจำลอง และพระพุทธรูปหล่อพ่อวัดไร่ขิง และ ภายในโดมเจดีย์ ได้วาดภาพจิตรกรรมฝาผนังเกี่ยวกับพระพุทธประวัติไว้ให้ชมด้วย วัดคีรีวงศ์ เป็นที่ตั้ง ศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนา จังหวัดนครสวรรค์ในความอุปถัมภ์ของ กรมการศาสนา เป็นที่ตั้งอุทยาน การศึกษา ศูนย์พัฒนาจิตเฉลิมพระเกียรติ และเป็นสำนัก ปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดแห่งที่ 1วัดคีรี-วงศ์ มี เจ้าคุณพระวิกรมมุนี (พระมหาบุญรอด ปญญาโวโร ป.ธ.5) รองเจ้าคณะจังหวัดนครสวรรค์ เป็นปฐมเจ้าอาวาสตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519ถึงปัจจุบัน

1.2.7 วัดพุทธมงคลนิมิต

เป็นวัดธรรมยุติแห่งแรกในอำเภอเมือง นครสวรรค์ ที่มีความสำคัญวัดหนึ่ง สืบเนื่องจาก เป็นวัดที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเสด็จยกข่อฟ้าและประทาน พระนามาภิไธยย่อ "ภปร" เพื่อประดิษฐาน หน้าบันพระอุโบสถ ของวัดฯ อีกทั้งได้รับพระมหากรุณาธิคุณ จากองค์สมเด็จพระราชชนนี(สมเด็จพระย่าฯ) เสด็จพระราชดำเนินเททองหล่อพระประธาน "พระพุทธมงคล

นิมิตร"เมื่อปีพ.ศ. 2510 และได้รับเสด็จพระบรมวงศานุวงศ์อีกหลายพระองค์ เมื่อปีพ.ศ. 2510-2515 วัดได้เริ่มก่อตั้งเมื่อปีพ.ศ. 2499 โดยมีพระครูญาณวิศิษฐ์ (ทรงไชย เขมปตโต) รับบริจาคที่ดินจาก คณะศรัทธา และเริ่มสร้างกุฏิและศาลาเล็ก ต่อมาได้ทำการขออนุญาตตั้งวัดได้สำเร็จเมื่อปีพ.ศ. 2508 ในสมัยก่อนมักมีครูบาอาจารย์แวะมาพัก ก่อนจะเดินทางขึ้นและลงมาจากทางภาคเหนือ เนื่องด้วยพระครูญาณวิศิษฐ์(ทรงไชย) ได้อุปสมบทที่วัดศรีโพนเมือง สกลนคร เมื่อปีพ.ศ.2493 โดยมีพระธรรมเจดีย์ (จุม) เป็นพระอุปัชฌาย์ หลวงปู่อ่อน เป็นพระกรรมวาจาจารย์ และพระอาจารย์ฝั้น เป็นพระอนุสาวนาจารย์ และอยู่ฝึกอบรมกับพระอาจารย์ฝั้น หลายปี จึงทำให้รู้จักคุ้นเคยกับครูบาอาจารย์ในสมัยนั้นเป็นจำนวนมาก เมื่อพระครูญาณวิศิษฐ์ ย้ายมาอยู่ที่นครสวรรค์ เมื่อปีพ.ศ. 2502 และได้จัดตั้งวัดขึ้นมา จึงได้รับเมตตาจากครูบาอาจารย์สายพระอาจารย์ฝั้น อย่างมากมาย เมื่อทางวัดพุทธมณฑลนิมิตรจัดงาน ต่างๆขึ้นมาก็จะได้รับการช่วยเหลือจากครูบาอาจารย์ในสมัยนั้นมาก มาจนปัจจุบันวัดพุทธมณฑลนิมิตร เริ่มทรุดโทรมลง ได้ถูกมองข้ามจากประชาชนและหน่วยงานฯ อาจเนื่องมาจากเป็นวัดธรรมยุติ และพระครูญาณวิศิษฐ์ ได้ลาสิกขาไป เลยทำให้คนท้องถิ่นไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร

1.2.8 ศาลหลักเมือง

ศาลหลักเมืองจังหวัดนครสวรรค์ ตั้งอยู่ ณ บริเวณเชิงเขาบก ตรงข้ามกับโรงเรียน นครสวรรค์ ใกล้กับสำนักงานเทศบาลนครสวรรค์ เริ่มการก่อสร้างในสมัยที่ นายวิทยา เกษรเสาวภาค เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ อาคารศาลและหลักเมืองออกแบบโดยกรมศิลปากร สร้างขึ้นด้วยเงินบริจาคของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เป็นเงินทั้งสิ้น 450,000 บาท นายช่างผู้แทนกรมศิลปากร และสำนักผังเมือง เป็นผู้พิจารณาเลือกสถานที่ เริ่มทำการก่อสร้างเมื่อวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ.2516 และทำการก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ.2516 โดยมี ฯพณฯ ถวิล สุนทรสารทูล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2516 ส่วนการตกแต่งบริเวณรอบศาล ได้ใช้จ่ายเงินงบประมาณของเทศบาลเมืองนครสวรรค์ในขณะนั้น เป็นเงิน 100,000 บาท หลักเมืองนี้สร้างด้วยไม้ราชพฤกษ์ ได้นำทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระสุหร่ายและทรงเจิม ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ.2516 และได้กระทำพิธียกหลักเมืองขึ้นประดิษฐาน เมื่อวันที่ 4 มกราคม พ.ศ.2517 เวลา 11.59

เทศบาลงานประเพณี งานสมโภชศาลหลักเมืองจังหวัดนครสวรรค์ จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ในช่วงกลางเดือนเมษายนจัดงานโดยคณะกรรมการเก้าอี้ที่ได้รับการคัดเลือกในปีนั้น ๆ โดยสังคมได้ประโยชน์ คือประชาชนทั้งในและต่างจังหวัดนครสวรรค์ต่างพากันไปไหว้ศาลหลักเมืองฯ เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตและครอบครัว

1.2.9 อุทยานสวรรค์ (หนองสมบุญ)

อุทยานสวรรค์ (หนองสมบุญ) สวนสาธารณะกลางเมืองนครสวรรค์มีผู้นิยมไปพักผ่อนหย่อนใจกันมาก อุทยานสวรรค์ประกอบด้วยหนองน้ำขนาดใหญ่ เดิมเรียกว่า หนองสมบุญ ต่อมาเทศบาลนครนครสวรรค์ ได้ปรับปรุงสภาพให้เป็นสวนสาธารณะมีถนนวงแหวน 2 ชั้นล้อมรอบ ตรงกลางเป็นเกาะ มีสวนหย่อม สวนไม้ดอกไม้ประดับ มีพันธุ์ไม้หลากหลายชนิด สนามหญ้า น้ำพุ เวทีกลางแจ้ง น้ำตกจำลองขนาดใหญ่ ริมฝั่งน้ำภายในอุทยานจัดเป็นสวนสุขภาพ ด้านหน้าของ

สวนสาธารณะสร้างอย่างสวยงาม มีห้องน้ำ ห้องแต่งตัวบริการแก่นักท่องเที่ยว เป็นสวนสาธารณะขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ใจกลางเมืองนครสวรรค์ ใกล้ทางแยกสายเชียงใหม่ - พิษณุโลก ติดกับทางหลวงสายเอเชีย มีเนื้อที่ประมาณ 314 ไร่ มีรั้วกันโดยรอบ มีถนนลาดยางภายในกว้าง 6 เมตร โดยรอบ ซึ่งมีความยาวถึง 3200 เมตร ตรงกลางเป็น เกาะมีพื้นที่ประมาณ 3 ไร่เศษ เป็นสถานที่พักผ่อน หย่อนใจของชาวนครสวรรค์ ในยามเช้า และเย็น จะมีประชาชนนับพันคนมาใช้สถานที่แห่งนี้ในการออกกำลังกาย เป็นประจำทุกวัน เป็นสถานที่ที่สวยงาม ร่มรื่น และอุทยานสวรรค์นี้ เป็นสวนสาธารณะที่ได้รับรางวัลสวนสาธารณะระดับดีมากจากกรมอนามัย

1.2.10 สะพานเดชาติวงศ์

สะพานเดชาติวงศ์ เป็นสะพานรถยนต์ข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งอยู่บนถนนพหลโยธิน ก่อนเข้าสู่ใจกลางเมืองจังหวัดนครสวรรค์ เป็นสะพานที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย ชื่อของสะพานนี้มาจากชื่อสกุลของพันตรีหม่อมหลวงกรี เดชาติวงศ์ อธิบดีกรมทางหลวงในสมัยนั้น ก่อสร้างแล้วเสร็จ เปิดใช้เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2483 เป็นสะพานคอนกรีตเสริมเหล็กมีความยาว 404.5 เมตร ทางรถกว้าง 6.50 เมตร ทางเท้าข้างสะพาน 1 เมตร สะพานแห่งนี้เป็สะพานที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทยในการเดินทางเข้าสู่จังหวัดทางภาคเหนือ และนอกจากนี้ยังเป็นจุดชมวิวมแม่น้ำสองสีที่สวยงามที่สุดอีกจุดหนึ่งด้วย ในปี พ.ศ. 2512 กรมทางหลวงได้ก่อสร้างทางหลวงหมายเลข 32 ตอน บางปะอิน-นครสวรรค์ จึงได้สร้างสะพานขึ้นอีกสะพานหนึ่งคู่กับสะพานเดชาติวงศ์เดิม เรียกว่า สะพานเดชาติวงศ์ 2 โดยเป็นสะพานคอนกรีตเสริมเหล็กคู่ขนานไปกับสะพานเดชาติวงศ์เดิม และเปิดใช้เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2514 ต่อมาได้มีการสร้างสะพานเดชาติวงศ์ 3 เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2532 และสร้างเสร็จและเปิดใช้งานเมื่อวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2536

ปัจจุบันนี้ สะพานเดชาติวงศ์จะเปิดใช้งานเพียง 2 สะพาน คือ สะพานเดชาติวงศ์ 2 และ 3 ส่วนสะพานเดชาติวงศ์ 1 ทางจังหวัดนครสวรรค์จัดไว้เป็น สะพานประวัติศาสตร์ ซึ่งใช้ในการจัดงานต่างๆของจังหวัด หรือเปิดให้ใช้งานได้ในกรณีฉุกเฉิน

1.2.11 ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์ - เจ้าแม่ทับทิม

เป็นต้นกำเนิดของงานประเพณีแห่เจ้าฯ ที่เลื่องชื่อของชาวปากน้ำโพ เรียกกันทั่วไปว่า ศาลเจ้าปึงเถ่ากง เป็นอาคารตึกครึ่งไม้สีแดงรูปทรงมีลักษณะเป็นเก๋งจีน หลังคาประดับด้วยมังกรคู่ชูลูกแก้วปลายสันหลังคาที่ทอดยาวลงมาสร้างเป็นหัว มังกรหงาย ศาลแห่งนี้ไม่มีหลักฐานแน่ชัดว่าสร้างขึ้นในสมัยใด เป็นที่เคารพสักการะและเป็นจุดรวมน้ำใจของชาวบ้านมากกว่า 100 ปี ภายในศาลประดิษฐานเทพปิ่นไถ่กองอยู่ตรงกลาง เทพกวนอยู่ด้านขวา เจ้าแม่ทับทิมอยู่ด้านซ้าย นอกจากนี้ยังมีเจ้าแม่สวรรค์ และเจ้าพ่อสามตา (เทพเจ้าแห่งทหารและการแสดง) และยังมีระฆังเนื้อสัมฤทธิ์ผสมเงินจารึกด้วยภาษาจีนซึ่งผู้มีจิตศรัทธาได้นำ มาถวายเมื่อปี พ.ศ. 2413 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์ - เจ้าแม่ทับทิม ตั้งอยู่บนถนนสายนครสวรรค์ - ชุมแสง ริมฝั่งขวา (ฝั่งตะวันออก) ของแม่น้ำเจ้าพระยาตรงบริเวณที่มีแม่น้ำสองสี สีสายมารวมกันเรียกว่า ปากน้ำไหลหรือปากน้ำโพ ตัวศาลตั้งอยู่บริเวณต้นแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งแม่น้ำน่าน ซึ่งเป็นจุดชมต้นแม่น้ำเจ้าพระยา

เมื่อมองจากฝั่งตลาดปากน้ำโพจะดูโดดเด่นและสวยงามมาก ถ้ายืนอยู่ที่ทำน้ำหน้าศาลเจ้าจะมองเห็นแหลมยม อันเป็นจุดบรรจบของแม่น้ำปิง และแม่น้ำน่าน รวมถึงสี่ของแม่น้ำที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน สามารถเดินทางโดยทางเรือรับจ้าง ข้ามจากหน้าตลาดปากน้ำโพ ไปลงที่ท่าเรือหน้าศาลเจ้าได้ หรือเดินทางโดยรถยนต์ไปตามถนนสายนครสวรรค์ - ชุมแสง ประมาณ 2.5 กม แยกซ้ายไปอีก 1 กม. ก็จะถึงตัวศาลเจ้าฯ

ประเพณีที่น่าสนใจของศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์ – เจ้าแม่ทับทิม วันตรุษจีน ตรงกับวันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 1 ตามปฏิทินจีนเป็นประเพณีเกี่ยวกับการไหว้เจ้าบรรพบุรุษของคนไทยเชื้อสายจีนที่อยู่ในเมืองนครสวรรค์

1.2.12 ศาลเจ้าแม่หน้าผา

เรียกทั่วไปว่า ศาลเจ้าปึงเถ่าม่า หรือ ศาลเจ้าแม่ ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำปิงด้านทิศตะวันตก บริเวณริมฝั่งเป็นโขดหินสูงชันจึงเรียกว่า หน้าผา ห่างจากตลาดปากน้ำโพขึ้นไปตามถนนโกสีย์ประมาณ 2 กิโลเมตร ภายในศาลเจ้ามี ปึงเถ่าม่า เป็นเทพประธานร่วมกับ ปึงเถ่ากง (เจ้าพ่อ) ที่สร้างจำลองเจ้าพ่อเทพารักษ์ และมีเทพเจ้าอื่น ๆ อีกหลายองค์ ซึ่งประชาชนนิยมมาสักการะเพื่อเป็นสิริมงคล ปึงเถ่ากงและปึงเถ่าม่า เป็นเทพเจ้าที่เคารพกราบไหว้ในหมู่คนจีนโพ้นทะเล เป็นชื่อตำแหน่งของเทพเจ้าผู้เป็นใหญ่ที่ให้การคุ้มครองปกป้องรักษาผู้ที่อาศัยในเขตคามที่ท่านดูแลอยู่ เปรียบเทียบได้กับ พระภูมิ ของไทย

1.2.13 ต้นแม่น้ำเจ้าพระยา

นครสวรรค์ได้ชื่อว่าเป็น เมืองต้นแม่น้ำเจ้าพระยา ทั้งนี้เนื่องจากแม่น้ำปิง และแม่น้ำน่าน ได้ไหลมาบรรจบกันที่ตำบลปากน้ำโพ บริเวณด้านหน้าเขื่อนในตัวเมือง ซึ่งเป็นจุดรวมของแม่น้ำทั้งสองสายดังกล่าว จะมองเห็นถึงความแตกต่างของสายน้ำทั้งสองได้อย่างชัดเจน กล่าวคือแม่น้ำน่านจะมีสีค่อนข้างแดง และแม่น้ำปิงจะเป็นสีค่อนข้างไปทางเขียว เมื่อมาบรรจบกันแล้วจึงค่อยๆ รวมตัวเข้าด้วยกันกลายเป็นแม่น้ำสายใหญ่ เป็นสายสำคัญของประเทศไทย ไหลผ่านจังหวัดต่างๆ ในภาคกลางไปจนถึงกรุงเทพมหานคร และออกอ่าวไทยที่จังหวัดสมุทรปราการ มีความยาวประมาณ 370 กิโลเมตร

2. การสร้างสรรค์งานภาพถ่าย

ผู้จัดทำได้แรงบันดาลใจมาจาก อาจารย์วรนนท์ ชีวาลทิพากร และ อาจารย์วรณีย์ ชีวาลทิพากร ที่ได้สร้างสรรค์ผลงานด้านภาพถ่ายที่ครบถ้วนด้วยองค์ประกอบศิลป์ การใช้แสงธรรมชาติ การให้สีและความรู้สึก แนวความคิด และเรื่องราวของภาพไว้มากมายหลายมุมมองเกี่ยวกับธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม วัด และอีกหลายผลงานที่สะท้อนอารมณ์มุมมองและความรู้สึกผ่านภาพถ่ายได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยเกิดแรงบันดาลใจที่จะศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานด้านการถ่ายภาพ และได้รวบรวมหลักการถ่ายภาพเบื้องต้นไว้ดังนี้

2.1 หลักการถ่ายภาพเบื้องต้น

ISO คือค่าความไวต่อแสงของเซนเซอร์ ค่าที่ต่ำกว่าจะต้องการแสงสว่างมากขึ้นถ้าแสงสว่างมากพอก็สามารถเลือกค่า ISO ที่ต่ำสุดได้เพื่อเป็นการตั้งค่าเริ่มต้นตามความคิดสร้างสรรค์ ส่วนค่า ISO สูงๆ 800-1600 เมื่อมองอีกมุมแล้วค่ากลุ่มนี้จะทำให้ถ่ายภาพที่มีสภาพแสงน้อยได้และยังทำให้ความเร็ว

ชัตเตอร์สูง หรือรับแสงแคบได้ด้วย แต่ต้องแลกมาด้วยการเกิด نویส์ในภาพ(Noise) คือจุดแสงหลากสีที่อยู่ในภาพจะเกิดขึ้นเมื่อถ่ายด้วยค่า ISO สูงๆ หรือเปิดรับแสงนานๆ กล่าวคือ ISO สูงจะมี نویส์เกิดขึ้นมากกว่า แต่ต้องการแสงน้อยกว่ารับแสงแคบกว่า หรือความเร็วชัตเตอร์เร็วขึ้น ส่วน ISO ต่ำ ภาพจะคมชัดกว่าแต่ก็ต้องการแสงที่มากกว่า รับแสงที่กว้างกว่า หรือความเร็วชัตเตอร์ช้าลง

รูรับแสง (F-Stop) คือ ค่าที่แสดงขนาดของการเปิดหน้าเลนส์การปิดรูรับแสง คือการเปิดหน้าเลนส์ให้แสงสามารถผ่านหน้าเลนส์มาตกกระทบลงบนเซนเซอร์ของกล้อง รูรับแสงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการควบคุมระยะชัด ยิ่งเปิดรูรับแสงมากเท่าไร เลนส์ก็จะยอมให้แสงผ่านไดอะแฟรมไปยังเวนเซอร์มากขึ้น รูรับแสงที่กว้างขึ้นจะลดระยะชัด และผลลัพธ์ก็คือได้ความเร็วชัตเตอร์ที่มากขึ้น

ความเร็วชัตเตอร์ คือระยะเวลาที่ม่านชัตเตอร์เปิดรับแสงซึ่งผ่านรูรับแสงมาตกกระทบลงบนเซนเซอร์ความเร็วชัตเตอร์จะเป็นตัวควบคุมการเคลื่อนไหวหรือให้เคลื่อนไหวอย่างนุ่มนวล ความเร็วชัตเตอร์สูงจะทำให้ภาพเกิดลักษณะหยุดนิ่ง ซึ่งความเร็วชัตเตอร์ต่ำจะทำให้ภาพเกิดความรู้สึกเหมือนกำลังเคลื่อนไหวเช่นการถ่ายภาพกระแสน้ำ

เส้นสายลวดลาย และรูปทรงเป็นเส้นนำสายตาที่นำไปสู่จุดสำคัญของภาพ การจัดองค์ประกอบภาพถือเป็นศิลปะในการจัดสิ่งต่างๆ ที่อยู่ตรงหน้าให้ลงตัวก่อนถ่ายทอดออกมาเป็นภาพที่สวยงามเรื่องนี้ขึ้นอยู่กับความคิดสร้างสรรค์ของช่างภาพว่าจะจัดวางตรงส่วนไหน เส้นสาย และรูปทรงต่างเป็นส่วนประกอบสำคัญในการจัดองค์ประกอบภาพเปรียบเสมือนตัวนำทาง เราจึงเรียกว่า เส้นนำสายตา ส่วนรูปทรงแบบ S-Curve (รูปทรงบิดเหมือนรูปตัวS) ที่งอคดเคี้ยวอย่างนุ่มนวลในภาพจะเป็นตัวนำสายตาของผู้ชมให้ลึกลงไปในกรอบภาพ ในขณะที่เส้นตรงจะนำสายตาของผู้ชมแบบตรงๆ เส้นโค้งมักจะให้ความรู้สึกที่นุ่มนวลกว่า

กรอบในภาพ คือการจัดองค์ประกอบของฉากหน้าเข้ามาทำหน้าที่กรอบ แทน อย่างเช่นการถ่ายภาพกรอบประตูที่มีความสวยงามน่าสนใจและมีแบบอยู่ภายใต้กรอบของประตูนั่นเอง การสร้างกรอบภาพเป็นอีกวิธีที่สร้างความน่าสนใจให้กับตัวแบบได้เป็นอย่างดีทั้งนี้ควรเลือกใช้อย่างพอเหมาะ เพราะกรอบอาจจะเด่นกว่าตัวแบบได้

การซ้อนกันของวัตถุ นอกจากการใช้เส้น รูปร่าง รูปทรงในการจัดองค์ประกอบภาพแล้ว การใช้เลเยอร์หรือการซ้อนกันเป็นสิ่งที่อยู่ในวิหิตทัศน์ก็ช่วยสร้างให้เกิดมิติและความลึกให้กับภาพได้

อุปกรณ์ อุปกรณ์มีผลโดยตรงกับภาพที่ถ่ายด้วยภาพถ่ายในระบบดิจิทัลสามารถทำให้ถ่ายภาพสวยๆได้ง่ายขึ้น แต่ต้องอาศัยอุปกรณ์เสริม ควบคู่กับการปรับแต่งภาพเพื่อให้ได้ภาพที่สวยงามที่สุด

เลนส์ การเลือกเลนส์ที่เหมาะสมจะเป็นตัวช่วยกำหนดผลงานภาพถ่ายอาจต้องพิจารณาถึงความยาวโฟกัส องค์การรับภาพของเลนส์ ความกว้างของเลนส์ที่สามารถเก็บภาพได้ คุณสมบัติป้องกันการสั่นไหวในเลนส์ AF-S หรือ USM ระยะใกล้สุดของเลนส์ การเลือกใช้เลนส์มีบทบาทสำคัญในการกำหนดผลลัพธ์ในการถ่ายภาพ

ฟิลเตอร์ (Fiter) ช่วยขยายขีดความสามารถในการสร้างภาพถ่ายให้ไร้ขีดจำกัด โดยปกติสายตามนุษย์จะปรับการมองเห็นโดยอัตโนมัติ เมื่อมองไปยังจุดมีเงาสายตาจะปรับให้เห็นสีอย่างที่เราควรจะเป็น

ฟิลเตอร์โพลาไรซ์แบบ Circular จะช่วยตัดแสงสะท้อนของขอบฟ้า เวลาถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ แสงสะท้อนของน้ำบนก้อนหิน แสงระยิบระยับบนพื้นผิว

ฟิลเตอร์ (Graduated ND หรือฟิลเตอร์ ND ครึ่งซีก ในสภาพแสงที่มีช่องของแสง ถ้าวัตถุแสง ท้องฟ้าส่วนที่เป็นเงาก็จะหายไปแต่ถ้าวัตถุจากส่วนที่เป็นท้องฟ้าส่วนที่เป็นภูเขาก็คือหายไป

ฟิลเตอร์แบบ Variable – Neutral Density (Vari-ND) เมื่อเวลาที่พบกับสภาพแสงสว่างมากเกินไปจนกว่าที่จะใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำได้ฟิลเตอร์ชนิดนี้ช่วยลดแสงลงได้ตั้งแต่ 2-8 สต็อป เช่น การถ่ายภาพน้ำตกให้น้ำไหล (Laurie Excell John Batdorff : 2555)

ริมไลท์ Rim Light คือ แสงที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัวแบบและบริเวณเส้นผม ส่วนใหญ่เกิดขึ้นเมื่อถ่ายภาพย้อนแสง หรือมีแสงเฉียงไปข้างหนึ่ง ซึ่งจะทำให้เกิดแสงสีทองเกิดขึ้นตามตัวแบบ ซึ่งจะช่วยให้ตัวแบบให้โดดเด่นขึ้นจากฉากหลัง การถ่ายให้เกิดริมไลท์ตำแหน่งของแสงจะสำคัญมากจึงควรเลือกเวลาให้เหมาะสม โดยเลือกช่วงเช้าหรือบ่ายที่ดวงอาทิตย์ลอยสูงและเฉียงไปทางด้านหลังประมาณ 135 องศา และปรับกล้องให้เหมาะสมเพราะภาพลักษณะนี้เป็นภาพย้อนแสงหากชดเชยแสงมากไปจะทำให้ภาพสว่างมองไม่เห็นริมไลท์

การสร้างริมไลท์ Rim Light โดยใช้แฟรชเป็นแสงเสริมจุดสำคัญคือการวางแฟรชให้ตรงกับหลังแบบช่วงศีรษะ หากไม่ตรงจะเกิดแสงแฟรชกระทบกับกระจกเลนส์กลายเป็นแสงฟุ้ง การสร้างริมไลท์จากแสงแฟรชอยู่ที่ระยะของแสงแฟรช ถ้าแฟรชใกล้ตัวแบบริมไลท์จะเกิดในวงแคบ แฟรชอยู่ห่างตัวแบบริมไลท์จะเกิดในวงกว้าง (เกียรติพงษ์ บุญจิตร : 2553)

การใช้แสงธรรมชาติ

ภาพโทนสว่าง High Key คือภาพที่มีโทนสว่างมากกว่าส่วนมืด อาจมีถึง 70-80 เปอร์เซ็นต์ ภาพประเภทนี้พบเห็นในภาพแนวแฟชั่น ภาพสวยๆ นุ่มนวล และนิยมใช้ในการโฆษณาสินค้า เนื่องจากเป็นภาพที่สะดวกในการใช้งานต่อ เช่น ภาพบุคคล ภาพสินค้า อาจจะถ่ายเป็นชุด เป็นกลุ่ม หรือเป็นรายชิ้น แล้วแต่ความต้องการเพื่อให้สามารถนำภาพไปตกแต่งใส่เรื่องราวข้อความได้ง่ายตามแนวความคิดของชิ้นงาน

การหาค่าแสงที่ตัวแบบด้วยการวัดแสงเฉพาะจุด (Spot) แบบง่ายโดย นำจุดโพกัส โฟกัสส่วนต่างๆ ของวัตถุที่เราต้องการถ่าย โดยวัดส่วนที่มีที่สุดของตัวแบบกดชัตเตอร์ลงครึ่งหนึ่งเพื่อวัดแสงตัวแบบจะเห็น Scale ค่าแสงติดลบ ให้ปรับลดค่า Speed Shutter จนค่าแสงอยู่กลางพอดีเมื่อกดถ่ายภาพจะเห็นได้ว่าภาพติด Under เพราะค่าแสงที่วัดคือค่าแสงคือจุดที่ยังไม่มีดีพอ ขยับจุดวัดจนกว่าจะพอใจหากค่า Histogram ไปทางขวาจบขีดแสดงว่าเป็นจุดสิ้นสุดของการทำให้ฉากขาว การยืมแสงนอกตัวแบบ เมื่อวัดแสงจากตัวแบบครบถ้วนแล้วแต่แสงสว่างยังไม่ได้ตามที่ต้องการให้หาแสงรอบๆ ตัวและโฟกัสจุดที่มีดีกว่าสังเกตค่า Scale จะเลื่อนไปทาง Under และปรับค่า Speed Shutter ลงให้ Scale แสงอยู่กลางแล้วถ่ายภาพ จะเห็นได้ว่าภาพสว่างขึ้น และปรับค่า Speed Shutter ลงอีก - 1 Stop จนได้ภาพที่มีฉากขาวแสงสว่างจนเข้ามาในส่วนของรายละเอียดตัวแบบไปด้วยและเพื่อแก้ปัญหานี้ใช้วิธีปรับรูรับแสงให้แคบลงครึ่งละ 0.3 Stop เพื่อดึงรายละเอียดของตัวแบบกลับมา (ศิวภุชภูมิ ศราวิษ : ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์)

งานสร้างสรรค์ภาพประกอบเป็นงานศิลปะที่มีกระบวนการสร้างสรรค์ที่ต้องใช้ทฤษฎีทางด้านศิลปะ จึงจะทำให้งานสร้างสรรค์ภาพประกอบมีคุณค่าความงาม ความสะท้อนอารมณ์แก่ผู้ดูว่าจะถ่ายทอดด้วยวิธีใดก็ตาม ผู้สร้างสรรค์ภาพประกอบต้องถ่ายทอดความคิด จินตนาการออกมานักสร้างภาพประกอบอาจเน้นทฤษฎีบางเรื่องที่จะเสริมผลงานให้โดดเด่นโดยหลักพื้นฐานในการสร้างภาพประกอบ ดังนี้ เส้น(Line)เป็นสิ่งที่แสดงระยะทางและขอบเขตเมื่อปลายของเส้นที่ลากมาบรรจบกันเส้นมีหลายลักษณะและให้ความรู้สึกที่ต่างกัน รูปร่าง(Shape and form) ผู้สร้างสรรค์ต้องมีความรู้ด้านรูปร่างรูปทรงเพื่อที่จะสื่อความหมายตามแนวคิดของตนเองได้ตรงตามเรื่องราวและบรรยากาศของภาพที่จะให้เกิดขึ้น รูปร่างจะให้ความรู้สึกที่เปลี่ยนไปถ้าอยู่ในพื้นที่ที่ต่างกัน พื้นผิว (Texture) จะช่วยบอกความแตกต่างของวัตถุบอกถึงบรรยากาศ ก่อให้เกิดความสุนทรีย์แก่ผู้พบเห็นหรือให้พื้นผิวเน้นบางส่วนจะทำให้ภาพโดดเด่นขึ้น สี (Color) ช่วยให้งานศิลปะน่าสนใจยิ่งขึ้น ซึ่งมีผู้คิดค้นทฤษฎีสีอยู่หลายทฤษฎีเพื่อให้สามารถเลือกใช้สีได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักสร้างสรรค์ภาพประกอบควรให้ความสำคัญกับสีและควรเข้าใจในจิตวิทยาเกี่ยวกับสีด้วย แสงและเงา (light & shade) คือความเข้มอ่อนของแสงและเงาช่วยให้รูปเกิดมิติตื้นลึกมีผลต่อความรู้สึกรับรู้และเกิดอารมณ์ต่างกันไป การใช้แสงเงาแบ่งออกเป็น 6 ค่าคือ แสงที่สว่างที่สุด เป็นส่วนของแสงที่ตกกระทบวัตถุโดยตรงจึงมีสีที่ได้น้ำหนักอ่อนที่สุด แสงสว่างเป็นสัดส่วนที่ไม่ได้ปะทะแสงโดยตรงแต่อยู่ในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากแสงนั้น เงา เป็นส่วนที่ได้รับผลกระทบเพียงเล็กน้อย เงามืด เป็นส่วนที่ไม่ได้กระทบจากแสงเลยจะเป็นส่วนที่สีเข้มที่สุด แสงสะท้อนเป็นแสงที่ สะท้อนจากวัตถุอื่นใกล้ๆ น้ำหนักสีจุดนี้จะอ่อนกว่าเงามืด บริเวณว่าง (Spaces) เป็นบริเวณที่ปรากฏเพื่อพักสายตา และยักรวมถึงมิติความตื้นลึกของสิ่งที่ปรากฏในความรู้สึกทางการเห็น (ผดุงพรหมมูล : 2557)

ภาพถ่ายที่ใช้ประกอบในงานกราฟิกนั้นต้องบอกได้ว่าภาพที่ต้องการเป็นอย่างไร สามารถสื่ออารมณ์โดยทั่วไปภาพประกอบในงานกราฟิกจะมีอยู่ 2 ชนิดหลักๆ คือ การสร้างภาพขึ้นมาให้ใกล้เคียงกับภาพที่ต้องการแล้วถ่ายภาพไหนและจะปรับแต่งให้เป็นแบบใด เพื่อนำไปใช้หรือดัดแปลงแก้ไข โมเดลนี้เรียกว่า Mock up (ปานพจน์ หนูนุกัถิ : 2555)

3.วัฒนธรรมประเพณีไทยที่เกี่ยวข้องด้วยพระพุทธศาสนา

3.1 ความหมายและลักษณะของวัฒนธรรม

คำว่า “วัฒนธรรม” เป็นคำสมาสระหว่างภาษาบาลีกับสันสกฤต ซึ่งหากแปลตามรากศัพท์ ก็ได้ใจความว่า สภาพอันเป็นความเจริญงอกงามหรือลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงามตรงกับภาษาอังกฤษว่า Culture ซึ่งหมายถึง การเพาะปลูกบำรุงให้เจริญงอกงาม เช่น ทางเกษตร เรียกว่า Agriculture ทางกายบริหารเรียกว่า Physical Culture ทางจิตใจ เรียกว่า Spiritual Culture หรือทางสติปัญญา เรียกว่า Intellectual Culture จะเห็นได้ว่าทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีความหมายตามรูปศัพท์ที่ตรงกัน และมีความหมายที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2485 ที่ได้ให้ความหมายเอาไว้ว่า “วัฒนธรรม คือ ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อยกลมเกลียว ก้าวหน้าของชาติและศีลธรรมอันดีของประชาชน” พระยาอนุมานราชธนก็ได้ให้

ความหมายที่ใกล้เคียงกันว่า “วัฒนธรรม คือ สิ่งที่มีมนุษย์เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหรือผลิตสร้างขึ้น เพื่อความเจริญงอกงามในวิถีแห่งชีวิตของส่วนรวม”

เซอร์ เอ็ดเวิร์ด ไทเลอร์ (Sir Edward Tylor) นักสังคมวิทยาชาวอังกฤษให้คำนิยามของคำว่า วัฒนธรรม ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีและยอมรับกันแพร่หลายจนกระทั่งปัจจุบันไว้ว่า “วัฒนธรรม คือ ทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งได้มาจากการเรียนรู้ของสังคมและสมาชิกได้มีส่วนร่วมในการใช้สิ่งนั้น ๆ สมาชิกในสังคมจะได้รับวัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคม และเขาอาจปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมนั้น ๆ เพื่อเป็นมรดกแก่ชนรุ่นต่อไป”

ปัจจุบันนักสังคมวิทยาเห็นว่า วัฒนธรรม คือความรู้ความเชื่อและวิถีในการกระทำทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งมนุษย์ได้มีส่วนร่วมในฐานะเป็นสมาชิกของสังคม และได้มีการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง วิถีการดำเนินชีวิต (Way of Doing Things) นั้น เป็นต้นว่าการทำงาน การกินอยู่หลับนอน ฯลฯ และเมื่อกล่าวตามความหมายของวัฒนธรรมวิทยา (Science of Culture) ก็สอดคล้องกัน นั่นก็คือว่า วัฒนธรรม หมายถึง ครรลองแห่งชีวิต (Way of Life) อันครอบคลุมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้น คิดขึ้นหรือประดิษฐ์ขึ้นและความเชื่อถือตลอดถึงการปฏิบัติตามความเชื่อถือ

ตามทรรศนะของคนไทยทั่วไปแล้ว วัฒนธรรม มักจะหมายถึง ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิธีการและผลงานสร้างสรรค์ต่าง ๆ ที่เป็นมรดกตกทอดกันมาในสังคมไทยทุกเรื่อง และไม่จำกัดว่าต้องมีกฎหมายกำหนดไว้หรือเป็นกิจกรรมที่เจริญตามเกณฑ์ของชนชั้นปกครองของสังคมเท่านั้น แต่รวมถึงของชาวบ้านด้วยจึงเน้นเรื่องอดีตและเอกลักษณ์ของชาติ อีกทั้งให้ความหมายในทางที่ดีที่เจริญ คนจะดีจะต้องเป็นผู้มีวัฒนธรรม ดังคำกล่าวที่ว่า “ผู้ดีมีวัฒนธรรม คนป่าเถื่อนไร้วัฒนธรรม” เพราะวัฒนธรรมนี้เองจึงทำให้คนหรือมนุษย์แตกต่างจากสัตว์อื่น ๆ

3.2 ลักษณะที่สำคัญของวัฒนธรรม เมื่อกล่าวโดยทั่วไปแล้วมีดังนี้

3.2.1 มีลักษณะเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ นั่นก็คือมนุษย์เป็นสัตว์ที่ฝึกฝนพัฒนาเรียนรู้ได้ มีสมองรู้จักคิด รู้จักพิจารณาหาเหตุผลได้ มนุษย์กระทำการต่าง ๆ เป็นพฤติกรรมที่ต้องอาศัยเหตุผลซึ่งทำให้แตกต่างจากสัตว์อื่น ๆ ที่มีพฤติกรรมเกิดจากสัญชาตญาณ (Instinct) เท่านั้น การเรียนรู้ของมนุษย์นี้ก็เริ่มต้นจากสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดตัว โดยเฉพาะจากมนุษย์ด้วยกันที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ เช่น การอยู่การกิน การทำกับข้าว การเดิน การนั่ง การแต่งกาย การประกอบอาชีพต่าง ๆ หรือแม้แต่การผลิตการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ฯลฯ ก็ต้องได้รับการเรียนรู้มาก่อน ไม่ใช่เป็นไปเองโดยชีวภาพหรือกรรมพันธุ์

3.2.2 มีลักษณะเป็นมรดกทางสังคม ดังได้กล่าวแล้วว่ามนุษย์ต้องเรียนรู้ ซึ่งอาจจะเป็นการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมแบบไม่รู้ตัวก็ได้ เมื่อเรียนรู้ก็ย่อมทำให้เกิดปฏิกิริยาโต้ตอบกัน มีการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น รับช่วงสืบทอด ๆ กันโดยไม่ขาดสาย ถ้าวัฒนธรรมใดสูญสิ้นไป ก็แสดงว่าคนรุ่นก่อนไม่ได้ถ่ายทอดแก่คนรุ่นใหม่ เช่น กรณีการละเล่นหรือประเพณีท้องถิ่นบางอย่างที่กำลังจะสูญหายไป

3.2.3 มีลักษณะเปลี่ยนแปลงและไม่คงที่ ซึ่งก็เป็นจริงตามหลักอนิจจังของพุทธศาสนา วัฒนธรรมต้องมีการเปลี่ยนแปลง ไม่มีสิ่งใดคงที่อยู่ออย่างนั้นถาวรตลอดไปได้ ต้องเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก

น้อย ไม่เร็วก็ช้า มนุษย์จึงเรียนรู้ค้นสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาแทนหรือมิฉะนั้นก็ต้องปรับปรุงของเดิมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น วัฒนธรรมไทยแต่โบราณ ผู้ใดใส่เสื้อเข้าเฝ้าพระเจ้าแผ่นดินจะมีความผิด แต่บัดนี้ผู้ใดเข้าเฝ้าฯ ไม่ใส่เสื้อก็จะกลายเป็นผู้มีความผิด อาชีพนักร้องนักรำถือว่าเป็นอาชีพที่ต่ำ เพราะเป็นอาชีพที่เต็นกินรำกิน แต่บัดนี้ใครมีพรสวรรค์เช่นนั้นถือว่าเป็นอาชีพที่ยอมรับและมีเกียรติแล้ว เดิมแนวความคิดว่าผู้หญิงควรอยู่บ้านเลี้ยงลูก ดูแลบ้านเรือน แต่บัดนี้จะเห็นว่าผู้หญิงมีการออกไปทำงานมีตำแหน่งเคียงบ่าเคียงไหล่กับผู้ชายมากยิ่งขึ้น ฯลฯ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานการณ์เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา การปกครอง และสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป

3.2.4 มีลักษณะเป็นส่วนรวม วัฒนธรรมมิใช่เป็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพราะเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับและยึดถือปฏิบัติกันเพื่อเป็นบรรทัดฐานของสังคม ทุกคนจะต้องเป็นผู้มีส่วนร่วมและร่วมมือกันในการทำนุบำรุงส่งเสริม หรือปรับปรุงดัดแปลงหรือแม้แต่การเลิกใช้

3.2.5 มีลักษณะเป็นวิถีชีวิต (Way of Life) หรือแผนดำเนินชีวิต (Design for Living) ของมนุษย์ นั่นก็คือว่า สังคมหนึ่งอาจจะแตกต่างจากอีกสังคมหนึ่ง ซึ่งทำให้เกิดเอกลักษณ์ของแต่ละสังคม ก็เพราะวัฒนธรรมนั่นเองเป็นปัจจัยจำแนก กล่าวคือ คนเกิดในสังคมใดก็เรียนรู้วัฒนธรรมของสังคมนั้น เช่น วัฒนธรรมของสังคมชาวเขาต่างจากวัฒนธรรมของสังคมคนในเมือง วัฒนธรรมของสังคมอิสลามต่างจากวัฒนธรรมของสังคมพุทธ วัฒนธรรมของสังคมอังกฤษอาจต่างจากวัฒนธรรมของสังคมไทย

3.2.6 มีลักษณะเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ทุกสิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อนำมาใช้อุปโภคบริโภค อำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตในการพัฒนาชีวิต ความเป็นอยู่ในสังคม ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาและช่วยสนองความต้องการของสังคม ล้วนเป็นวัฒนธรรมสิ่งที่เกิดขึ้นมีเองตามธรรมชาติไม่ใช่วัฒนธรรม

3.3 ประเภทของวัฒนธรรม

จากหนังสือเรื่อง “วัฒนธรรม” (พ.ศ. 2496) เขียนโดยพระยาอนุมานราชธน ย่อมเป็นที่เข้าใจและยอมรับกันว่า เมื่อว่าโดยประเภทหลักของวัฒนธรรมแล้ว มี 2 ประเภท คือ

3.3.1 วัฒนธรรมที่เป็นวัตถุ (Material Culture) ได้แก่ สิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างสรรค์ประดิษฐ์ขึ้น หรือดัดแปลงปรับปรุงขึ้นจากสิ่งที่มีอยู่แล้วในธรรมชาติซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิต ช่วยให้อยู่ดีกินดี ได้รับความสะดวกสบาย เช่น เสื้อผ้า อาหาร บ้านเรือน ยารักษาโรค เครื่องมือเครื่องใช้อาวุธยุทโธปกรณ์ ยานพาหนะ เทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นต้น

3.3.2 วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ (Non – Material Culture) ได้แก่ สิ่งที่เป็นนามธรรมที่มนุษย์คิดค้นขึ้นมา เพื่อปลูกฝังให้จิตใจและปัญญาเจริญงอกงามและเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมให้มีความเรียบร้อยสงบสุข เป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด เช่น ศีลธรรม อุดมการณ์ ความเชื่อ ทศนคติ จรรยา มารยาท ค่านิยม ศิลปะ ภาษา วรรณคดี ระเบียบกฎหมาย ขนบธรรมเนียม จารีต ประเพณี ศาสนา ปรัชญา เป็นต้น

สำหรับวัฒนธรรมประเภทที่ 2 คือ วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุนั้น นักสังคมวิทยาบางท่านยังแบ่งละเอียดออกไปอีกเป็น 2 ประเภท คือ

1. วัฒนธรรมทางแนวความคิด (Ideas-Thinking) ได้แก่ ทศนคติ ความคิดเห็น ความรู้สึกนึกคิด หรือความเชื่อถือ ซึ่งอาจจะถูกหรือผิดก็ได้ เช่น การเชื่อถือไสยศาสตร์ ความเชื่อว่าโลกนี้มีสวรรค์ มีนรก เป็นต้น

2. วัฒนธรรมทางบรรทัดฐาน (Norms-Doing) ได้แก่ ระเบียบแบบแผน หรือประเพณีที่บุคคลยึดถือ หรือกฎหมายข้อบังคับ กติกา แนวปฏิบัติต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งประกอบด้วย

(1) วิถีประชา (Folk's Ways) ได้แก่ ระเบียบแบบแผน และขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ หรือมารยาทต่าง ๆ เช่น การต้อนรับแขก การไปวัด การไปเยี่ยมผู้ป่วย การไปงานศพ พิธีมงคลสมรส การทำบุญวันเกิด

(2) จารีต (Mores) ได้แก่ ระเบียบแบบแผนที่บุคคลจะต้องปฏิบัติตาม ถ้าหากว่าใครฝ่าฝืนงดเว้นไม่ปฏิบัติตาม ถือว่าเป็นความผิด หรือความชั่วตามหลักศีลธรรม บางทีเรียกว่า จารีตประเพณี เช่น ในกรณีของสังคมไทยลูก ๆ จะต้องมีความกตัญญูเลี้ยงดูพ่อแม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยามที่ท่านแก่เฒ่า ถ้าลูกคนไหนไม่ปฏิบัติเช่นนี้ จะถูกสังคมรังเกียจ และถูกประณามว่าเป็นลูกอกตัญญู หรือข้อห้ามทางศาสนา (Taboos) เช่น ห้ามทำแท้ง ห้ามค้าประเวณี ห้ามค้าอาวุธ

(3) กฎหมาย (Laws) ระเบียบแบบแผนหรือข้อบังคับที่บุคคลจะต้องเคารพและปฏิบัติตาม มิฉะนั้นแล้วจะถูกลงโทษตามตัวบทกฎหมาย หรือข้อบังคับ เช่น ขับขี่จักรยานยนต์ต้องสวมหมวกนิรภัย

นอกจากนี้ วัฒนธรรมอาจจะแบ่งเป็น 4 ประเภท ตามแนวที่กระทรวงวัฒนธรรมเดิม (พ.ศ. 2496) ได้เคยประกาศเอาไว้ คือ

1. คติธรรม (Moral Culture) ได้แก่ วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับจิตใจเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ส่วนใหญ่เป็นคติธรรมที่ได้มาจากทางศาสนา

2. เนติธรรม (Legal Culture) ได้แก่ วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ กฎกติกา รวมทั้งจารีตประเพณีที่ยอมรับกันว่าเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติ เพราะมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากฎหมาย

3. วัตถุธรรม (Material Culture) ได้แก่ วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับสิ่งของต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต การกินดี อยู่ดี ที่มนุษย์ได้ประดิษฐ์สร้างสรรค์ขึ้น รวมทั้งวัตถุสิ่งของต่าง ๆ ที่กลายเป็นมรดกทางสังคมของชาติ

4. สหธรรม (Social Culture) ได้แก่ วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับสังคม ครอบครัว สาธารณชน และประเทศชาติว่าจะต้องคบค้าสมาคมช่วยเหลือเกื้อกูล ถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน จะต้องมีหลัก

ปฏิบัติต่อกันและกันอย่างไร เช่น เรื่องมารยาทต่าง ๆ ขนบธรรมเนียมประเพณี การกีฬาตลอดทั้ง สันทนาการต่าง ๆ

จากการแบ่งประเภทของวัฒนธรรมข้างต้น เมื่อพิจารณาโดยสรุปแล้ว ยังคงรวมลงใน วัฒนธรรมหลัก 2 ประเภท คือ วัฒนธรรมที่เป็นวัตถุ และวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ เพราะวัตถุธรรมก็คง เป็นวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุ ส่วนคตินิยม เนติธรรม และสทธรรม ก็จัดเป็นวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ

3.4 พุทธศาสนากับประเพณีไทย (Buddhism and Thai Customs)

3.4.1 พุทธศาสนากับบ่อเกิดแห่งประเพณี

หัวใจของวัฒนธรรมโดยเฉพาะวัฒนธรรมทางสทธรรมก็คือ ลัทธิประเพณีต่าง ๆ เมื่อพูดถึง วัฒนธรรมแล้วไม่พูดถึงประเพณี ดูเหมือนว่าจะขาดความสมบูรณ์ไป เพราะสองคำนี้มักจะเกี่ยวข้องและ ไปด้วยกันเสมอ เมื่อพูดถึงจึงมักจะพูดกันติดปากว่าประเพณีวัฒนธรรม เนื่องจากวัฒนธรรมไทยที่ มาจากพุทธศาสนาทั้งโดยตรงและโดยอ้อม มีรายละเอียดมากพอสมควร จึงขอแยกมากล่าวเป็นอีกบทหนึ่ง ต่างหาก

ประเพณี คือ สิ่งที่ยึดถือประพฤติปฏิบัติสืบ ๆ กันมาจนเป็นแบบแผน ขนบธรรมเนียม หรือจารีตประเพณี สำหรับประเพณีไทยเกิดขึ้นมาตั้งแต่เมื่อไร ไม่มีใครสามารถระบุเวลาที่แน่ชัดลงไป ได้ เพียงแต่กล่าวได้ว่าเกิดขึ้นมาแต่โบราณกาลนานแล้ว ตั้งแต่สมัยที่วิทยาศาสตร์ยังไม่เจริญก้าวหน้า คน ไทยมีความเชื่อในเรื่องผีสิงเทวดา นับถือผีปู่ย่า ตายาย ผีบรรพบุรุษ ตลอดจนผีร้ายต่าง ๆ เมื่อเวลาเกิด ภัยพิบัติขึ้นก็อ้อนวอนขอความช่วยเหลือจากผีสิงเทวดาเหล่านั้นด้วยการบูชาอ้อนวอน ก็เกิดประเพณี บูชาอ้อนวอนผีสิงเทวดา การไหว้ผีบรรพบุรุษแม้เมื่อภัยพิบัติเหล่านั้นจะผ่านพ้นไปหรือไม่เกิดขึ้น เพื่อ ความอบอุ่นใจและเพื่อความ เป็นสิริมงคลแก่ตน คนไทยก็ยังคงแสดงความกตัญญูด้วยการบูชานับถือ ตามความเชื่อความรู้ของตนเป็นประจำปีสืบทอดกันมา นอกจากนั้นในสมัยก่อน ประมาณ 200 ปีกว่า หลังพุทธกาลก็ยังมียลลัทธิพราหมณ์ได้เผยแพร่เข้ามาในดินแดนของคนไทย โดยเฉพาะทางภาคกลางและ ภาคใต้ (ก่อนที่พุทธศาสนาจะเผยแพร่เข้ามา) ก็ได้ทำให้คนไทยได้รับเอาลัทธิประเพณีของพราหมณ์ต่าง ๆ มากมายมายึดถือประพฤติปฏิบัติ ที่ปรากฏชัดในปัจจุบัน เช่น พระราชพิธีตรียัมปวาย (ไล่ชิงช้า) พิธีแรก นาวขวัญ พิธีสารท พิธีลอยกระทง พิธีโกนผมไฟ โกนจุก พิธีประพรมน้ำมนต์ การปลุกบ้านใหม่ ฯลฯ ประเพณีเหล่านี้ คนไทยก็ยังคงนับถือปฏิบัติกันอยู่ในสังคมไทย อาจจะมีบางคนเข้าใจว่า เป็นพิธีต่าง ๆ ในพุทธศาสนา อันที่จริงแล้วในระยะแรกไม่เกี่ยวกับพุทธศาสนาเลย เป็นของลัทธิพราหมณ์ แต่เมื่อคน ไทยหันมานับถือพุทธศาสนาเห็นว่าพิธีเหล่านั้นไม่เสียหายอะไร ก็ยอมรับเอามาด้วยความพอใจและได้ ดัดแปลงแก้ไขให้เหมาะสมกับพุทธศาสนาขึ้น เช่น บางพิธีแทนที่จะให้พราหมณ์เป็นผู้ประกอบพิธี ก็ เปลี่ยนเป็นพระสงฆ์ไป เพราะฉะนั้น ประเพณีไทยไม่น้อยที่มาจากศาสนาพราหมณ์หรือลัทธิความ เชื่อถือทางศาสนาพราหมณ์ และเวลาประกอบพิธีตามประเพณีเหล่านั้น ก็เป็นการยากที่จะแยกพิธีทาง พุทธ กับทางพราหมณ์ออกจากกันได้เด็ดขาด

ประมาณ 300 ปีเศษหลังพุทธกาล ประเทศไทยได้รับเอาพุทธศาสนาเป็นครั้งแรกอัน เนื่องมาจากในอินเดียสมัยนั้น เป็นรัชสมัยของพระเจ้าอโศกมหาราช พระองค์เป็นพุทธมามกะที่มี

วิสัยทัศน์ ได้ดำเนินการส่งเสริมพุทธศาสนาต่างแดนนอกอินเดีย และดินแดนประเทศไทยทุกวันนี้ เป็นดินแดนแห่งหนึ่งที่พุทธศาสนาได้เผยแผ่เข้ามาเมื่อพุทธศาสนาเผยแผ่เข้ามา ปรากฏว่าแก่นแท้แห่งคำสอนของพุทธศาสนา ได้ถูกกับอภิปรัชญาของคนไทย และเข้ากันได้กับชีวิตจิตใจของประชาชนไทยเป็นอย่างดี จึงได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่น ยิ่งมาถึงในสมัยกรุงสุโขทัย ชาวไทยทั้งมวลก็ได้ยอมรับนับถือพุทธศาสนาอย่างแน่นแฟ้น จนถึงปัจจุบันนี้ที่เป็นสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พุทธศาสนาก็ได้หยั่งรากฝังลึกในชีวิตจิตใจของประชาชนไทย จนกลายเป็นความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นและลึกซึ้งตั้งแต่จากราชสำนักจนถึงครอบครัวชาวบ้าน เกือบจะกล่าวได้ว่าพุทธศาสนากับชาติไทยนั้นแยกกันไม่ออกจนกลายเป็นศาสนาประจำชาติไทยติดต่อกันมาไม่ขาดสาย ถ้านับตั้งแต่สมัยแรกตั้งอาณาจักรไทยเริ่มตั้งแต่มยุขสมัยกรุงสุโขทัยเป็นต้นมา ก็เป็นเวลา 700 ปีเศษแล้ว และประเทศไทยก็เพียบพร้อมไปด้วยขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามเป็นเอกลักษณ์ของไทยมากมาย ด้วยเหตุนี้ พุทธศาสนาจึงเป็นรากฐานและบ่อเกิดของศีลธรรม วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของสังคมไทยอย่างสำคัญยิ่ง จะกล่าวว่า “บ่อเกิดแห่งลัทธิประเพณีที่สำคัญของไทยก็คือพุทธศาสนา” ก็ย่อมถูกต้องทีเดียว เป็นที่ยอมรับกันได้โดยทั่วไปว่า ประเทศไทยได้มีขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม อันเป็นเอกลักษณ์ของตนซึ่งเป็นเครื่องหมายแห่งอารยะและความเจริญได้ ก็เพราะพุทธศาสนานั่นเองได้มีบทบาทที่สำคัญในเรื่องนี้

3.4.2 ประเพณีไทยที่มาจากพุทธศาสนาโดยตรง

ประเพณีไทยต่อไปนี้เป็นประเพณีที่เกิดจากการบำเพ็ญบุญของชาวพุทธตามหลักการของพุทธศาสนา และเกิดจากการปฏิบัติตามหลักวินัยบัญญัติของพระสงฆ์ในพุทธศาสนาโดยตรง

3.4.2.1 ประเพณีการบวช ประเพณีการทำบุญของคนไทยผู้นับถือพุทธศาสนาในเทศกาลก่อนเข้าพรรษาอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีและยังเป็นที่นิยมทำกันอยู่ในทุกวันนี้ก็คือ ประเพณีการบวชนาค เทศกาลการบวชนาคของคนไทย ถ้าเป็นชายชาวชนบท จะนิยมบวชในช่วงเริ่มแต่ต้นเดือน 4 ถึงต้นเดือน 6 เพราะเป็นช่วงเวลาที่ว่างจากการทำกสิกรรม ก่อนที่ฤดูฝนซึ่งหมายถึงฤดูการทำไร่ไถนาจะได้เริ่มขึ้นในเดือน 6 แต่ถ้าเป็นชายชาวเมือง เช่น เมืองหลวงหรือเมืองใหญ่ ๆ ซึ่งจะเป็นข้าราชการ บ้าง เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานห้างร้านบริษัทบ้าง ก็จะนิยมบวชในช่วงปลายเดือน 6 ถึงกลางเดือน 8 หรือมีฉะนั้น ก็นิยมลาบวชในเทศกาลเข้าพรรษาเป็นเวลา 3 เดือน เมื่อเกิดมาเป็นชายไทย นับถือพุทธศาสนาแล้วถือเป็นประเพณีว่าในช่วงชีวิตนี้จะต้องได้รับการบวช นอกจากนี้ เด็ก ๆ นักเรียนนิยมบรรพชาหมู่ภาคฤดูร้อนเพราะเป็นช่วงเวลาที่ปิดภาคเรียน

การบวช คือ การถือเพศเป็นพระภิกษุสามเณรโดยเปลี่ยนภาวะจากความเป็นคนธรรมดาสามัญ หรือเป็นคฤหัสถ์มาเป็นบรรพชิต เพื่อศึกษาปฏิบัติธรรมในพุทธศาสนาเป็นการฝึกฝนอบรมตนให้พ้นจากกิเลสเครื่องเศร้าหมองใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรละเว้น เพราะคำว่า “บวช” มาจากศัพท์ว่า “ปวช” (ปะวะชะ) แปลว่า “เว้นจากสิ่งที่ควรงดเว้นทั่ว ๆ ไป” หมายความว่าสิ่งใดที่เป็นไปเพื่อความหมกมุ่นมัวเมาหรือพุกิเลส ก็เว้นสิ่งนั้นเสีย

ตามประเพณีของชาวไทย นิยมกันว่า ชายไทยที่มีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปควรได้บวชในพุทธศาสนา เพราะผู้ที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไปนั้นถือว่าเป็นผู้บรรลุนิติภาวะแล้วและกำลังจะเป็นผู้ใหญ่ มีใจคอหนักแน่นอดทนต่อความหิวกระหายและอยู่ในภาวะที่เล็งเห็นประโยชน์ของการบวชได้ จะสามารถบังคับตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมวินัยได้ รวมทั้งอาจจะสามารถบำเพ็ญตนให้หลุดพ้นจากกิเลส อันเป็นเหตุก่อทุกข์และอาจจะสามารถปฏิบัติตนเพื่อประโยชน์สุขแห่งผู้อื่นได้เต็มที่

บวชเพื่ออะไร? มีผู้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการบวชไว้ว่าบวชเพื่อละพยศ-ลดมานะ-ดับความร้อน-ถอนความเมา-เผากิเลส-ช่วยเหลือชาติ-เป็นญาติพระศาสนา-ทดแทนคุณบิดามารดา-ชื่อว่าเป็นคนสุก-ดับทุกข์ภัย-ใจสะอาดสงบสว่าง จากคำกล่าวนี้นักบวชเป็นวัตถุประสงค์ส่วนหนึ่งของการบวชได้ เพราะวัตถุประสงค์หลักนั้นอยู่ที่การศึกษา การปฏิบัติและการเผยแผ่ กล่าวคือ เพื่อศึกษาเล่าเรียนพุทธศาสนาให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และนำมาประพฤติปฏิบัติฝึกฝนอบรมทางกาย วาจา และใจให้เป็นธรรมานุธรรมปฏิบัติ แล้วทำหน้าที่เผยแผ่โดยการเทศน์ การบรรยาย สั่งสอน อบรมหรือสนทนาธรรม เป็นต้น ก็จะได้ชื่อว่าได้ทำหน้าที่ศาสนทายาทที่ดีได้ แม้เมื่อลาสิกขาออกไป ก็จะได้เป็นคนดีของสังคมได้ รู้จักบาปบุญคุณโทษ ได้รู้หลักและแนวทางในการดำเนินชีวิตที่พึงงามสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับฐานะและภาวะต่าง ๆ ได้ ดังที่มีผู้กล่าวเป็นคำกลอนเตือนใจไว้ว่า

เพราะฉะนั้น ผู้ที่บวชเรียนแล้วโบราณท่านถือว่าเป็นคนสุก มีความเป็นบัณฑิตคือผู้ทรงความรู้ผู้เป็นปราชญ์ บางท้องถิ่นจึงนิยมเรียกผู้ที่ลาสิกขาออกมาแล้วว่า “จิต” ซึ่งก็เป็นคำย่อมาจากคำว่า “บัณฑิต” นั่นเอง ส่วนคนที่ไม่ได้ผ่านการบวชเรียนมาก็จะถือว่าเป็นคนดิบซึ่งตามความเชื่อถือของสังคมชนบทแล้วจะมีสถานภาพและคุณสมบัติที่ด้อยกว่าจิต (คนสุก) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการแต่งงานมีครอบครัว พ่อแม่ของฝ่ายหญิงจะไม่นิยมยกลูกสาวของตนให้แก่ชายหนุ่มที่ยังไม่ได้บวชเรียน จึงเป็นเสมือนมาตรการบังคับทางสังคมที่ทำให้ชายไทยในชนบททุกคนต้องบวชเรียนก่อนจะมีครอบครัว

3.4.2.2 ประเพณีการเทศน์มหาชาติ คำว่า “มหาชาติ” หมายถึง พระชาติที่สำคัญและยิ่งใหญ่เพราะเป็นพระชาติสุดท้ายที่พระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญบารมี (ทานบารมี) ก่อนที่จะมาอุบัติเป็นเจ้าชายสิทธัตถะแล้วได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า พระชาติสุดท้ายนี้ได้แก่พระชาติที่เป็นพระเวสสันดร (หรือจะเรียกว่า มหาเวสสันดรชาดก ก็ได้) เพราะฉะนั้น การจัดให้มีการเทศน์และฟังเทศน์มหาชาติ ภาคอีสานและภาคเหนือบางแห่งจึงเรียกว่า ทำบุญพระเวส หรือเทศน์พระเวส ดังที่ชาวจังหวัดร้อยเอ็ดจัดงานนี้เป็นงานเทศกาลประจำปีของจังหวัด ได้ประชาสัมพันธ์งานนี้ว่า “...กินข้าวปุ้น เอาบุญพระเวส ฟังเทศน์มหาชาติ”

ประเพณีทำบุญฟังเทศน์มหาชาตินี้ ชาวไทยนิยมจัดให้มีเป็นประจำทุกปี ในต่างภาคอาจจัดในเวลาต่างกัน เช่น ภาคกลางนิยมจัดในระยะเทศกาลออกพรรษาหรือเดือนอ้าย อาจเป็นเพราะแต่ก่อนการไปมาทางเรือสะดวกกว่าทางอื่น อีกประการหนึ่งที่สำคัญคือผลหมากรากไม้ที่ใช้เป็นอุปกรณ์ทำบุญในฤดูนี้หาง่าย ส่วนทางภาคอีสานและภาคเหนือบางแห่งนิยมจัดในเดือน 3 เดือน 4 และเดือน 5 ก็เพราะมีความสะดวกเนื่องจากเป็นฤดูที่เสร็จจากการเก็บเกี่ยวข้าวในนาแล้ว การเทศน์

มหาชาติที่นิยมฟังนี้ประกอบด้วย คาถา 1,000 คาถา และกัณฑ์ (ข้อความที่แต่งเป็นคำเทศน์เรื่องหนึ่ง ๆ ที่จบลงคราวหนึ่ง ๆ) 13 กัณฑ์ ได้มีความเชื่อถือกันในวงการพุทธศาสนิกชนว่า ถ้าผู้ใดได้ฟังเทศน์มหาชาติจบทุกกัณฑ์ในวันเดียว จะได้กุศลแรงคือตายแล้วจะไม่ต้องไปตกนรก แต่จะได้ไปเกิดเป็นมนุษย์พบพระศรีอริยเมตไตรยซึ่งจะมาเป็นพระพุทธเจ้าในอนาคต ทั้งนี้ตามคำบอกเล่าของพระมาลัยที่ไปพบพระศรีอริยเมตไตรยบนสวรรค์และสั่งให้พระมาลัยมาบอกพวกมนุษย์

สถานที่จัดเทศน์มหาชาตินั้น ถ้าเป็นในวัดก็ที่ศาลาการเปรียญ จะมีการตกแต่งศาลาการเปรียญ เช่น จัดแต่งธรรมาสน์ด้วยเครื่องสักการบูชา มีพวงดอกไม้ร้อยห้อยแขวนอย่างละร้อยละพัน มีต้นกล้วย ต้นอ้อย ผูกไว้ตามเสาธรรมาสน์และเสาศาลา เพดานศาลาการเปรียญประดับด้วยพวงดอกไม้ มีการตั้งโองน้ามนต์ ถือว่าเป็นน้ำมนต์ที่ศักดิ์สิทธิ์สามารถปิดเป่าสิ่งชั่วร้ายทั้งหลายให้เหือดหายไปได้ ประตู่ข้างนอกศาลาการเปรียญทำเป็นซุ้มมิ่งชัยและบริเวณรอบศาลาการเปรียญ จะมีธงแผ่นผ้าปักประดับไว้เป็นระยะ ในขณะที่พระเทศน์นั้นในบางภาค เช่น ภาคอีสาน จะมีผู้นำเอาจุตูปัจจัยเพื่อบูชากัณฑ์เทศน์ในรูปแบบของผ้าป่าไปถวายพระเทศน์ โดยมีได้มีการนัดหมายหรือเจาะจงพระเทศน์นั้นพอแห่ไปถึงวัดเข้าไปในบริเวณวัด พระรูปใดกำลังเทศน์อยู่บนธรรมาสน์ ก็จะถวายแด่พระรูปนั้น ซึ่งกัณฑ์เทศน์แบบนี้ทางภาคอีสานเรียกว่า กัณฑ์หลอน แต่ถ้าเจาะจงถวายเฉพาะพระที่ตนนิมนต์มาหรือพระที่รู้จักมักคุ้นกันก็เรียกว่า กัณฑ์จอบ เพราะส่งคนไปจอบ (คำว่า จอบ เป็นภาษาอีสานหมายถึงไปแอบข่มขู่) ให้แน่นอนก่อน

3.4.2.3 ประเพณีวันสำคัญทางศาสนา วันที่สำคัญที่สุดและถือว่าเป็นวันศักดิ์สิทธิ์ที่สุดทางพุทธศาสนามี 3 วัน คือ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา และวันอาสาฬหบูชา เมื่อวันทั้ง 3 นี้ได้เวียนมาบรรจบเข้า พุทธศาสนิกชนไทยจะนิยมประกอบกิจกรรม เพื่อเป็นการบูชาพระรัตนตรัยเป็นกรณีพิเศษ ได้กระทำกันมาเป็นเวลานานและเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป จนกลายเป็นประเพณีไทยที่สำคัญ

1.ประเพณีวันมาฆบูชา ประเพณีนี้ ได้จัดให้มีขึ้นตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ วันมาฆบูชา เป็นวันที่จะต้องประกอบพิธีบูชาเป็นกรณีพิเศษในวันเพ็ญเดือน 3 นับว่าเป็นวันสำคัญ เพราะว่าเป็นวันที่มีการประชุมสังฆสันนิบาตครั้งยิ่งใหญ่ที่เรียกว่าวันจาตุรงคสันนิบาต ที่พระพุทธองค์แสดงธรรมอันเป็นโอวาทปาติโมกข์ นักปราชญ์บางท่านจึงเรียกวันนี้ว่าเป็น **วันพระธรรม** กิจกรรมของชาวพุทธไทยทั่วไป คือ การทำบุญตักบาตร สมาทานศีล 5 หรืออุโบสถศีล ไปฟังเทศน์ที่วัดใกล้บ้านในช่วงเช้า ส่วนในช่วงเย็น ก็จะประกอบพิธีบูชาเป็นกรณีพิเศษ คือ การไปเวียนเทียนที่วัดใกล้บ้าน โดยการนำดอกไม้ธูปเทียนไปประชุมพร้อมกันที่บริเวณหน้าอุโบสถ หรือพระสถูปเจดีย์ประนมมือ ถวายดอกไม้ธูปเทียนที่จุดแล้วกล่าวคำบูชาโดยจะมีพระสงฆ์เป็นผู้กล่าวนำ เมื่อกล่าวคำบูชาเสร็จก็เดินเวียนเทียนประทักษิณ (เวียนขวา) รอบปูชนียสถานนั้น ๆ 3 รอบ รอบแรกต้องทำให้สงบโน้มรำลึกถึงพระพุทธคุณ (อิติปิ โส ภควา ฯลฯ) รอบที่สอง ตั้งจิตโน้มรำลึกถึงพระธรรมคุณ (สวากขาโต ภควตา ธัมโม ฯลฯ) และรอบที่สาม น้อมจิตรำลึกถึงพระสังฆคุณ (สุปฏิปันโน ภควโต สาวกสงฆ์ ฯลฯ) เสร็จแล้วนำเครื่องสักการะไปวางไว้ในที่ที่จัดไว้ ต่อจากนั้นอาจจะทำวัตรสวดมนต์และฟังเทศน์ต่อ เป็นเสร็จพิธี

2. ประเพณีวันวิสาขบูชา เป็นการบูชาเป็นกรณีพิเศษในวันเพ็ญเดือน 6 เป็นวันที่มีความหมายและสำคัญมากสำหรับชาวพุทธทั่วโลก องค์การสหประชาชาติก็ได้ประกาศรับรองวันนี้เป็นวันสำคัญของโลกมีการจัดกิจกรรมรำลึก วิสาขบูชาได้เริ่มทำกันมาตั้งแต่โบราณกาล ตามประวัติศาสตร์มีได้ระบุไว้ชัดเจนว่าเมื่อไร เพียงแต่ปรากฏในคัมภีร์มหาวงศ์ความตอนหนึ่งว่า เมื่อพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองในลังกาทวีปประมาณพุทธศักราช 420 พระเจ้าภาติกราชซึ่งเป็นพระเจ้าแผ่นดินแห่งลังกา ทรงเป็นเอกอัครศาสนูปถัมภก ได้ทรงนำประกอบพิธีวิสาขบูชาขึ้นเป็นพระราชพิธีที่สำคัญประจำปี ส่วนในประเทศไทยนั้น ได้ประกอบพิธีวิสาขบูชามาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย เพราะได้ปรากฏมีหลักฐานแสดงถึงการมีการประกอบพิธีวิสาขบูชาในหนังสือที่นางนพมาศแต่งไว้ ส่วนในสมัยกรุงศรีอยุธยาและกรุงธนบุรี ไม่ปรากฏชัดเจนว่ามีการประกอบพิธีนี้ อาจเป็นเพราะมีภัยสงครามเบียดเบียนและต้องกอบกู้ฟื้นฟูบ้านเมือง พอมาถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ได้มีการรื้อฟื้นประกอบพิธีวิสาขบูชาขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 2 และได้มีการยึดถือปฏิบัติกันมาจนตราប់เท่าทุกวันนี้ วันวิสาขบูชานี้เป็นวันที่มีความสำคัญโดยตรงเกี่ยวกับพระพุทธเจ้า คือ เป็นวันคล้ายกับวันประสูติ ตรัสรู้ ปรีชาญาณของพระพุทธเจ้า นักปราชญ์บางท่านจึงเรียกวันนี้ว่า **เป็นวันพระพุทธ** มีข้อเป็นที่น่าสนใจว่าเหตุการณ์สำคัญทั้งสามเกิดขึ้นในวันเพ็ญแห่งเดือนวิสาขะเหมือนกัน นับเป็นวันที่มหัศจรรย์ยิ่งนัก เพราะนอกจากพระพุทธเจ้าแล้ว ยังไม่ปรากฏว่ามีท่านผู้วิเศษหรือบุคคลสำคัญของโลกคนใด ๆ ที่จะมีเหตุการณ์ของตนเองตรงกันทั้ง 3 กาลเช่นนี้ เมื่อวันวิสาขบูชาเวียนมาบรรจบเข้าเป็นประจำทุกปี ชาวพุทธไทยทั่วไป ก็จะมีประเพณีนิยมทำการบูชาและปฏิบัติตนเช่นเดียวกันกับประเพณีวันมาฆบูชา

3. ประเพณีวันอาสาฬหบูชา เป็นการบูชาเป็นกรณีพิเศษในวันเพ็ญเดือน 8 ได้เริ่มประกอบพิธีนี้ในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 มีความสำคัญเพราะเป็นวันคล้ายกับวันที่พระพุทธเจ้าแสดงปฐมเทศนา มีสังฆรัตนะเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก จึงถือว่าเป็น **วันพระสงฆ์** เมื่อวันอาสาฬหบูชาเวียนมาบรรจบเข้า ชาวพุทธไทยทั่วไปจะมีประเพณีนิยมทำการบูชาและปฏิบัติตนเช่นเดียวกับประเพณีวันมาฆบูชา และเพื่อเป็นสัญลักษณ์แสดงว่าวันนี้เป็นวันที่พระพุทธเจ้าแสดงอัมมจักกัปปวัตตนสูตรอันเป็นปฐมเทศนา จะมีการประดับธงธรรมจักรและหลังจากทำประทักษิณและทำวัตรสวดมนต์แล้ว พระสงฆ์จะแสดงธรรมเทศนาอัมมจักกัปปวัตตนสูตรแก่ผู้มาประกอบพิธีเวียนเทียนเป็นการเฉพาะด้วย

4. ประเพณีสลากภัต หมายถึง อาหารที่จัดถวายพระสงฆ์โดยวิธีการจับสลาก (ฉลาก กั้ว) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะของที่ถวายไม่เสมอกัน ต่างคนต่างจัดมาตามกำลังศรัทธา อาจมากบ้าง น้อยบ้าง เพื่อป้องกันการเห็นแก่หน้า (มุโขโลภนะ) และเพื่อความสะดวกในการถวาย ทั้งเป็นการถวายสังฆทาน เพราะไม่มีการเจาะจงรูปใดรูปหนึ่งแต่อย่างใด แต่ถวายแด่พระภิกษุสงฆ์ตามที่จับฉลากได้ สลากภัตนี้ มักนิยมทำในฤดูที่มีผลไม้อุดมสมบูรณ์ในระหว่างเดือน 6 จนถึงเดือน 8 เช่น มีสลากภัตทุเรียน หรือสลากภัตเงาะ เป็นต้น ซึ่งชาวบ้าน ก็จะจัดอาหารกับผลไม้พร้อมทั้งเครื่องไทยธรรมตามกำลังศรัทธาแล้วนำไปวัด ทำการถวายพระสงฆ์ตามที่จับฉลากได้

การถวายสลากภัตนี้ เป็นพิธีของพุทธศาสนาที่ทำกันมาตั้งแต่ครั้งพุทธกาลสมัยที่ประเทศอินเดียเกิดข้าวยากหมากแพง ประชาชนเดือดร้อน วัตถุสิ่งของไม่มีพอจะถวายพระให้ครบ จึงได้ร่วมกันคิดวิธีที่จะถวายของแด่พระภิกษุสงฆ์โดยวิธีจับฉลากขึ้น แล้วนำความไปกราบทูลขออนุญาตต่อพระพุทธเจ้า ซึ่งประทับ ณ เวฬุวันวิหาร เมืองราชคฤห์พระพุทธองค์ทรงประทานบรมพุทธานุญาต สลากภัตจึงได้เกิดขึ้นตั้งแต่นั้นมา

5. ประเพณีถวายผ้าอาบน้ำฝน เป็นประเพณีมีมาตั้งแต่พุทธกาล สำหรับผ้าอาบน้ำฝนนี้ พระพุทธเจ้าได้ตรัสให้ภิกษุสงฆ์ทั้งหลายแสวงหาได้ในช่วงเวลาตั้งแต่แรม 1 ค่ำ เดือน 7 ไปจนถึงวันเพ็ญเดือน 8 (1 เดือน) และทรงอนุญาตให้นุ่งห่มได้ตั้งแต่แรม 1 ค่ำ เดือน 8 เป็นต้นไป ห้ามมิให้พระภิกษุสงฆ์แสวงหาผ้านุ่งห่มเลยไปจากที่ทรงกำหนด เมื่อทรงกำหนดไว้เช่นนี้แล้ว ครั้นถึงเวลาบรรดาพุทธศาสนิกชนผู้มีจิตศรัทธา จึงได้ชักชวนกันบริจาคทรัพย์ของตนแล้วไปจัดหาผ้าอาบน้ำฝนไปถวายพระภิกษุสงฆ์ที่วัด อันเป็นประเพณีที่นิยมกันมาตั้งแต่โบราณกาล ทั้งนี้เพื่อให้พระภิกษุสงฆ์ต้องกังวลในเรื่องแสวงหา จะได้มีสมาธิในการประพฤติสมณธรรม ผู้ขออนุญาตถวายผ้าอาบน้ำฝนคนแรกคือ นางวิสาขา มหาอุบาสิกา โดยปรารถนาเหตุที่พระภิกษุเปลี่ยกายอาบน้ำฝน ในวันที่นางจัดถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์มีพระพุทธเจ้าเป็นประมุข ผ้าอาบน้ำฝน (วัสสิกสาฎก) ซึ่งจะต้องถวายก่อนเข้าพรรษากับผ้าจำนำพรรษา (วัสสาวาสก) ซึ่งถวายหลังออกพรรษา นับว่าเป็นอุปกรณ์สำคัญอย่างหนึ่งในการดำรงชีวิตของพระภิกษุสงฆ์ ดังนั้น ผู้นำไปถวาย จึงชื่อว่าได้ช่วยจรรโลงพุทธศาสนาให้รุ่งเรืองสถาพรสืบไป

6. ประเพณีหล่อเทียนเข้าพรรษา เป็นประเพณีที่ประพฤติปฏิบัติกันมาตั้งแต่โบราณกาลจนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ เมื่อใกล้ถึงฤดูกาลเข้าพรรษา พุทธศาสนิกชนจะมีการหล่อเทียนและแห่เทียนไปถวายพระสงฆ์ที่จำพรรษาตามวัดต่าง ๆ เพราะเมื่อภิกษุสงฆ์ เข้าจำพรรษาตามพุทธานุญาตจะต้องอยู่ประจำในวัดหรืออารามนั้น ๆ โดยไม่เที่ยวจาริกไปในที่อื่น ๆ เป็นเวลา 3 เดือน พระสงฆ์จะต้องลงทำวัตรเช้าเย็นทุกวัน จะต้องจุดเทียนบูชาพระรัตนตรัยตลอดพรรษา ทั้งญาติโยมอุบาสกอุบาสิกา ก็จะต้องมาทำบุญไหว้พระสวดมนต์ที่วัดเป็นพิเศษก็ต้องใช้เทียนจุดบูชาเช่นเดียวกัน จึงมีการหล่อเทียนถวายเทียนในช่วงก่อนเข้าพรรษาและเข้าพรรษาเพื่อให้ญาติโยมได้ตั้งใจทำบุญโดยส่วนเดียวจะได้ไม่ต้องวุ่นวายเป็นการหาเทียนให้เสียเวลา อีกทั้งการถวายเทียนเข้าพรรษาเพื่อจุดประสงค์ดังกล่าว เป็นกุศลอย่างหนึ่งในการให้ทานด้วยแสงสว่าง จะมีอานิสงส์เพิ่มพูนปัญญา หูตาสว่างไสวเป็นปติเปยยัง เมื่อหล่อเสร็จแล้ว ก่อนจะทำพิธีถวาย ก็จะนิยมแห่แห่นตามประเพณีโดยเฉพาะแห่รอบพระอุโบสถ 3 รอบแล้วจึงถวาย เพื่อนำไปจุดบูชาพระรัตนตรัยตลอดระยะเวลา 3 เดือน

ตามภูมิภาคบางแห่ง การหล่อเทียนเข้าพรรษา กระทำกันอย่างเอิกเกริกสนุกสนานมาก บางแห่งได้มีหล่อเทียนขนาดใหญ่ มีการประกวดการตกแต่งต้นเทียน การแกะสลักลวดลาย และขบวนแห่ที่มีริ้วขบวนที่สวยงามแห่ไปรอบเมือง เช่นที่กระทำกันที่จังหวัดอุบลราชธานีเป็นงานที่ยิ่งใหญ่มีชื่อเสียงมาก จัดเป็นประจำทุกปี ในวันนั้นนอกจากจะมีภาคบันเทิงแล้ว ยังมีการร่วม

ทำบุญตักบาตร ถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์ในหมู่บ้านหรือชุมชนนั้น ๆ นับว่าเป็นการร่วมศรัทธา กันอย่างพร้อมเพรียงทีเดียว

7. ประเพณีทำบุญวันสารท เป็นประเพณีไทยที่นิยมทำกันมาแต่โบราณกาล ที่จริง แล้ว กล่าวได้ว่ามีมาก่อนสมัยพระพุทธเจ้าและดูเหมือนว่าจะมีกันแทบทุกชาติ เช่น อินเดียมีพิธีสารท ข้าวสุก (สภินชะ) จีนมีสารทขนมโก๋ ภาคอีสานไทย มีบุญข้าวประดับดินและบุญข้าวสาก ทางปักข์ได้มี บุญข้าวบิณฑ์ ฯลฯ ที่ต้องทำบุญนี้ ก็เนื่องจากการที่ลูกหลานระลึกถึงบรรพชนที่ล่วงลับไปแล้วไม่ว่าจะเป็นบิดามารดา ปู่ ย่า ตา ยาย หรือญาติมิตรก็ตามที่ถือว่าเป็นผู้มีอุปการคุณ ได้กำหนดให้มีการทำบุญ อุทิศส่วนกุศลไปให้เพื่อญาติเหล่านั้นจะได้มีกินมีใช้ เป็นการแสดงความกตัญญูทดแทน เมื่อพุทธศาสนา เกิดขึ้นในท่ามกลางของศาสนาพราหมณ์ที่มีการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่ ก็ได้รับเอาพิธีสารทหรือสารทนี้ เข้ามาในพุทธศาสนา โดยมีการปรับแนวความคิดและพิธีการบ้างแต่จุดประสงค์ยังคงไว้เหมือนเดิม คือ เป็นวันที่ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่ญาติพี่น้องที่ตายไปแล้ว อันเรียกว่า ทักษิณานุประทาน

ประเพณีทำบุญวันสารทนี้ จะนิยมทำกันในวันแรม 15 ค่ำ เดือน 10 ซึ่งเป็น วันสิ้นเดือน 10 ในวันนั้น ชาวบ้านจะจัดหาโภชนาหารพร้อมทั้งกระยาสารท กล้วยไข่ หรือขนมนานา ชนิดตามความนิยมของแต่ละภาค อย่างเช่น ภาคอีสาน อาจจะนำห่อข้าวปลาอาหารบรรจุในใบตอง กล้วยที่เย็บเป็นรูปแบบบาง ๆ ยาว ๆ ไปวางไว้ตามดิน แขนวไว้ตามกิ่งไม้ ใบหญ้าหรือคาคบต้นไม้หรือ ตามกำแพงวัด ทำนองให้เป็นเสียงครวญแก่ญาติพี่น้องผู้ล่วงลับไปแล้ว รวมทั้งไปทำบุญตักบาตรที่วัด สมาทานศีล บังสุกุลอัฐิ เป็นต้น ด้วยเชื่อว่าวันนั้นจะเป็นวันที่บรรดาเปรตญาติทั้งหลายจะมารวมกันที่วัด เพื่อรับทานที่ญาติพี่น้องลูก ๆ หลาน ๆ ทำบุญอุทิศไปให้

8. ประเพณีการทำบุญตักบาตรในวันสำคัญของชาติและศาสนา ในวันสำคัญของ ชาติ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันพืชมงคล วันปิยมหาราช วันขึ้นปีใหม่ และในวันสำคัญของ ศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา เป็นต้น ทางราชการหยุดราชการ เป็นการเปิดโอกาสให้ ประชาชนได้ทำบุญตักบาตรที่วัดหรือที่บ้าน หรือที่ทางการจัดไว้อย่างพร้อมเพรียงกัน การได้ไปทำบุญ ตักบาตรในวันสำคัญดังกล่าว เป็นความอบอุ่นใจและสบายใจของคนไทยอย่างหนึ่ง เพราะถือว่าเป็น โอกาสที่ดีที่ได้บำเพ็ญคุณงามความดี ได้ช่วยกันจรรโลงพุทธศาสนาที่ตัวเองศรัทธาเลื่อมใส ใน ขณะเดียวกัน ก็เป็นการพักผ่อนที่ได้เปลี่ยนบรรยากาศจากที่ทำมาหากินอย่างคร่ำเคร่ง นอกจากนั้น ยัง เป็นโอกาสที่ดีได้มีการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ถามสารทุกข์สุกดิบกันและกัน เพื่อส่งเสริม ความเข้าใจอันดีต่อกัน อันจะทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ในสมัยก่อนนั้น หนุ่มสาวจะถือโอกาสนี้ พบกันเป็นส่วนใหญ่ จึงถือได้ว่าประเพณีทำบุญตักบาตรมีความสำคัญและความจำเป็นมิใช่น้อย ต่อชีวิต ความเป็นอยู่ของคนไทย ทุกวันนี้คนไทยก็ยังยึดมั่นในประเพณีนี้เป็นอย่างดี

9. ประเพณีตักบาตรเทโว ประเพณีนี้ นับว่าเป็นที่นิยมทำกันมานานแล้วเช่นกัน เหตุ ที่มีการตักบาตรเทโวนั้น เรื่องมีอยู่ว่า หลังจากพระพุทธเจ้าตรัสรู้จนตรัสมาสมโพธิญาณแล้ว เป็น เวลา 6 พรรษา ได้ประกาศศาสนาไปยังดินแดนแคว้นต่าง ๆ ตั้งแต่กรุงราชคฤห์กรุงพาราณสี ตลอดไปจนถึงเมืองกบิลพัสดุ์ปิณฑุมิของพระองค์ จนสามารถโปรดพระเจ้าสุทโธทนะ -พระพุทธบิดา

ตลอดจนพระนางประชาบดีโคตมี-พระน้านาง พระนางพิมพา-อดีตพระวรชายา ราहुล-พระโอรส และพระประยูรญาติทั้งหลายให้มาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา จนกระทั่งได้บรรลุมรรคผลเป็นจำนวนมากแล้ว พระพุทธองค์ก็ทรงระลึกถึงพระพุทธรามดา (พระนางสิริมหามายา) ซึ่งได้สิ้นพระชนม์หลังจากพระองค์ประสูติได้เพียง 7 วัน และได้ไปเกิดในสวรรค์ชั้นดุสิต จึงทรงดำริที่จะเสด็จไปเทศนาโปรดพระมารดา ณ สวรรค์ชั้นดาวดึงส์นั้นตลอดไตรมาสแห่งฤดูฝน พอออกพรรษาแล้วถึงวันแรม 1 ค่ำ พระองค์จึงเสด็จลงมาจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ที่เมืองสังกัสสะ ก็เพราะพระองค์เสด็จจากโลกนี้ไปอยู่ที่สวรรค์ 3 เดือนนี้เองมนุษย์โลกจึงพากันปรารภนาทำบุญตักบาตรแด่พระองค์ ตอนเสด็จลงมาจากสวรรค์เป็นการต้อนรับสู่โลกนี้ ฉะนั้นในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ซึ่งเป็นวันคล้ายวันเสด็จจากสวรรค์สู่มนุษย์โลก ประชาชนจึงนิยมตักบาตร เรียกการตักบาตรนี้ว่า “ตักบาตรเทโว” ซึ่งย่อมาจาก “เทโวโรหณะ” แปลว่าการเสด็จลงจากเทวโลก ถือว่าเป็นวันเปิดโลก แต่บางแห่งก็ทำบุญตักบาตรเทโวในวันออกพรรษาคือ วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 ก็มี สำหรับพิธีการนั้น จะนิยมอัญเชิญพระพุทธรูปประดิษฐานบนบุษบกใส่บนล้อเลื่อน มีบาตรตั้งอยู่หน้าพระพุทธรูป มีคนลากนำหน้าแถวพระสงฆ์สามเณรซึ่งจะเดินตามไปเป็นลำดับ ทายกทายิกาก็จะนำเอาอาหารที่จะตักบาตรมานั่งเรียงราย 2 ฟากทางที่รถบุษบกนั้นจะผ่านเพื่อคอยใส่บาตร สถานที่ประกอบพิธีโดยมากมักทำกันในบริเวณรอบพระอุโบสถ หรือถนนใหญ่กลางหมู่บ้าน แต่บางแห่งวัดอยู่บนภูเขา ก็จะทำอัญเชิญพระพุทธรูปและพระสงฆ์จากที่ภูเขานั้น เพื่อให้สถานการณ์ใกล้เคียงกับความเป็นจริงคล้ายกับลงมาจากสวรรค์ เช่น ที่วัดสังกัสสะ จังหวัดอุทัยธานี จะอัญเชิญพระพุทธรูปลงจากภูเขาที่เดียวและขบวนพระสงฆ์ก็จะเดินแถวตามลงมา หรือที่วัดสระเกศ กรุงเทพฯ ก็เช่นเดียวกัน จะอัญเชิญพระพุทธรูปนำหน้าพระสงฆ์ลงมาจากภูเขาทองแล้วทายกทายิกาก็ตั้งแถวคอยใส่บาตรอยู่ทั้ง 2 ฟากรอบ ๆ ภูเขาทอง ประเพณีตักบาตรเทโวนี้นิยมทำกันมากเพราะเป็นเหตุที่ทำให้ระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอันจะก่อให้เกิดปิติปราโมทย์เป็นบุญกุศลยิ่งนัก

10. ประเพณีทอดกฐิน ประเพณีทำบุญเดือน 12 ที่นับว่าเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของไทยอย่างหนึ่งก็คือ การทำบุญทอดกฐิน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวเนื่องกับพุทธศาสนาโดยเฉพาะและมีมาช้านานคือ ตั้งแต่พระพุทธเจ้ายังทรงพระชนม์อยู่ การทำบุญทอดกฐินถือว่าเป็น “กาลทาน” เพราะมีกำหนดเวลาที่จะทำแน่นอนคือ ตั้งแต่แรม 1 ค่ำ เดือน 11 ถึงวันเพ็ญเดือน 12 เป็นระยะเวลา 1 เดือน จะทำก่อนหรือหลังนี้ไม่ได้ เพราะฉะนั้น พอถึงเทศกาลออกพรรษาจะเห็นว่าบรรดาชาวไทยพุทธศาสนิกชนต่างก็ตระหนักดีในประเพณีนี้ต่างมีความยินดีทำบุญทอดกฐินโดยรับเป็นเจ้าของบ้าง ร่วมเป็นเจ้าของบ้าง หรือร่วมบริจาคอนุโมทนาบ้างทั้งนี้ก็ล้วนแต่ทำไปด้วยจิตศรัทธาที่บริสุทธิ์ การจัดองค์กฐิน ก็มีการประดับตกแต่งอย่างประณีตบรรจงมีการฉลองสมโภชมีขบวนแห่แห่อย่างมโหฬารและกระทำกันอย่างสนุกสนานคึกครื้น ไม่ว่ากฐินนั้นจะเป็นกฐินราษฎร์ (จุลกฐิน, มหากฐิน) หรือกฐินหลวง (กฐินพระราชทาน) องค์ประกอบของกฐินที่สำคัญซึ่งจะขาดเสียมิได้คือ เวลา ทายก ผ้า และ ผู้รับ เวลา คือ ระยะเวลาที่จะทอดถวายดังกล่าวแล้ว ทายก คือ คนถวายหรือผู้ทำกฐิน ผ้ากฐินจะต้องเป็นผ้าที่ยังไม่สำเร็จรูปเป็นสบงจีวร เช่น ผ้าขาวเก่าก็ได้ ใหม่ก็ได้ หรือจะเป็นผ้าที่สำเร็จรูปอย่างที่นิยมทำกันอยู่ใน

ทุกวันนี้ผืนหนึ่ง สองผืน หรือสามผืนเป็นไตรจีวรก็ได้ ส่วนผู้รับ จะต้องเป็นพระภิกษุที่จำพรรษามาครบ 3 เดือน โดยไม่ขาดพรรษาและจะต้องมีจำนวน 5 รูปขึ้นไปเพราะการรับกฐินจะต้องจัดทำเป็นสังฆกรรม

การทอดกฐินมีมาตั้งแต่สมัยพระพุทธเจ้ายังทรงพระชนม์อยู่ ทั้งนี้ ก็เพราะมีความเป็นมาดังที่ปรากฏในพระไตรปิฎก เล่มที่ 5 ตอนว่าด้วยกฐินชั้นกะว่า พระภิกษุชาวเมืองปาฐา จำนวน 30 รูป เดินทางจะไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ณ เขตวันมหาวิหาร เมืองสาวัตถี บังเอิญไปไม่ทันเข้าพรรษา จึงจำใจจำพรรษาที่เมืองสาเกต โดยมีจิตโศกถึงพระพุทธเจ้าเป็นกำลัง พอออกพรรษาจึงรีบพากันออกเดินทางกรำฝนทนแดดไปเฝ้า ทั้งที่จีวรเปียกชุ่มน้ำฝนและเปื้อนโคลนตมมอมแมม พระพุทธเจ้าทรงปรารภเหตุการณ์เช่นนั้น จึงทรงอนุญาตให้พระภิกษุผู้อยู่จำพรรษารับผ้ากฐินได้ โดยเมื่อออกพรรษาแล้วจะต้องอยู่รอรับกฐินที่วัดที่จำพรรษานั้นอีก 1 เดือน เพื่อให้หายฤดูฝนโดยเด็ดขาด เมื่อนางวิสาขามหาอุบาสิกา ได้ทราบพุทธประสงค์เช่นนี้ก็ได้จัดผ้ากฐินไปถวายพระภิกษุสงฆ์มีพระพุทธเจ้าเป็นประธาน นางจึงนับว่าเป็นคนแรกที่ถวายผ้ากฐิน ด้วยเหตุนี้การทำบุญทอดกฐิน จึงถือเป็นประเพณีที่จะต้องกระทำสืบทอดกันมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

11. ประเพณีทอดผ้าป่า เป็นประเพณีนิยมที่ทำกันมาช้านาน ตั้งแต่สมัยพุทธกาล นับว่าเป็นการสร้างบุญสร้างกุศลอย่างหนึ่งในทางพุทธศาสนา จะทำการทอดเมื่อไรนั้นไม่มีระยะเวลากำหนด ขึ้นอยู่กับความพร้อม นับว่าเป็น “อกาลทาน” ไม่มีเงื่อนไขเรื่องเวลาเหมือนในกรณีของการทอดกฐิน สามารถทอดได้ตลอดปี อันที่จริง การทอดผ้าป่าจะเกิดขึ้นก่อนการทอดกฐินเสียอีก เพราะสมัยต้นพุทธกาล พระพุทธเจ้ายังไม่ทรงอนุญาตให้พระภิกษุรับจีวรจากชาวบ้าน พระภิกษุต้องไปเที่ยวเก็บเอาผ้าที่เปื้อนฝุ่นที่ตกอยู่ตามถนนหนทางทั่วไป หรือผ้าที่เขาห่อศพทิ้งไว้ตามป่าช้าอันหาเจ้าของมิได้มาซักฟอกให้สะอาดตากให้แห้งแล้วนำมาปะติดปะต่อเย็บปะชุนให้เป็นผืนจีวรซึ่งผ้าเหล่านี้เดิมทีก็เปื้อนฝุ่นละออง จึงเรียกว่าผ้าบังสุกุล (แปลว่าผ้าที่เปื้อนฝุ่น) หรือที่นิยมเรียกกันว่าผ้าป่า ก็เพราะเป็นผ้าที่เก็บมาได้จากป่า เช่น ป่าช้า วัตถุประสงฆ์ข้อหนึ่งที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตให้พระภิกษุใช้ผ้าเช่นนั้น ก็เพื่อเป็นการบรรเทาความรักสวรั้งามในเรื่องเครื่องแต่งกายอันเป็นที่มาของกิเลส ครั้นต่อมาชาวบ้านเห็นความลำบากของพระภิกษุจะนำไปถวายโดยตรงก็ไม่ได้เพราะผิดบรมพุทธานุญาต ชาวบ้านก็เลยหาวิธีถวายโดยทางอ้อม คือ นำผ้าไปวางหรือทอดทิ้งไว้ตามป่าช้าหรือป่าทั่ว ๆ ไปที่พระภิกษุเดินผ่านไปผ่านมาจะพอเห็นได้ เมื่อพระภิกษุพบเห็นเข้าจึงได้พิจารณานำมาทำเป็นจีวรตามประสงค์ การจัดทอดผ้าป่าส่วนมากแล้วมักจะจัดเป็นผ้าป่าสามัคคี โดยการแจกฏีกาบอกบุญไปยังผู้มีจิตศรัทธาญาติมิตร เพื่อนฝูงบ้าง ไปยังหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ บ้าง สถาบันต่าง ๆ บ้าง เพื่อเรียกรายบริจาคเงินบริจาคเครื่องผ้าป่า หรือผ้าสมทบกันตามกำลังศรัทธาอันน้อยบาง มากบ้าง บางทีก็บอกจำนวนกองเป็นผ้าป่า 500 กอง บ้าง 900 กองบ้าง 2,500 กองบ้าง โดยกำหนดมูลค่าของแต่ละกอง เช่น กองละ 900 บาท เป็นต้น ผ้าป่านี้นักมักจะจัดงานฉลองสมโภชมีมหาสมณลงกัณยอย่างสนุกสนานครึกครื้น จุดประสงค์ใหญ่เป็นหัวใจของการจัดงานไม่ใช่ผ้าจีวรถวายพระ แต่เป็นจำนวนเงินเข้าวัดเพื่อสร้างถาวรวัตถุหรือปูชนียสถานหรือโรงเรียน โรงพยาบาล เป็นต้น ประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับได้เงินมากเข้าวัดหรือไม่เมื่อทอดเสร็จจะต้องถามกันว่าได้เงินเท่าไร ซึ่งก็ผิดจากวัตถุประสงค์ดั้งเดิม คือ เพื่อช่วยเหลือพระสงฆ์ในเรื่อง

เครื่องนุ่งห่มหรือเพื่อสังฆสงเคราะห์โดยเฉพาะ อย่างไรก็ตาม ประเพณีการทอดผ้าป่านี้ เป็นบุญกุศลส่วนที่เป็นทานมัยอย่างหนึ่ง จึงขอให้ผู้กระทำได้อุทิศเป็นผ้าป่าจริง ๆ ไม่เจาะจงถวายพระรูปใดรูปหนึ่ง เมื่อรวบรวมจตุปัจจัยหรือเงินได้พอสมควรแล้วก็ต้องไม่ลืมที่จะมีผ้าสบงหรือจีวรอย่างน้อยผืนหนึ่ง และมีกิ่งไม้ปักไว้เพื่อเป็นสัญลักษณ์แห่งป่าด้วย

12. ประเพณีทำบุญ เจริญพระพุทธมนต์ เลี้ยงพระ ประเพณีการทำบุญนี้ถือว่าเป็นงานมงคล เจ้าภาพผู้ต้องการสิริมงคลแก่ตนเองและครอบครัว ได้นิยมกระทำกันมาตั้งแต่อดีตกาลแล้ว พระภิกษุสงฆ์ผู้ได้รับนิมนต์จะเป็นผู้สวดหรือเจริญพระพุทธมนต์หรือพระสูตร ซึ่งพระสูตรที่นำไปสวดในพิธีนี้มีตำนานความเป็นมาว่า มีอานาฬามีความขลังความศักดิ์สิทธิ์ เรียกว่า “พระปริตร” (แปลว่าเครื่องป้องกันภัย) เดิมมีถึง 12 บท เรียกว่า ทวาตศปริตร หรือ 12 ตำนาน ภายหลังมาดัดให้สั้นลงเหลือ 7 บท เรียกว่า สัตตปริตรหรือ 7 ตำนาน การสวดมนต์หรือเจริญพระพุทธมนต์นี้ จะมีอำนาจมีอานุภาพจากพระรัตนตรัยที่จะช่วยขจัดปัดเป่าโรคาพาธภัยพิบัติ อุปัทวันตรายที่มีให้เสื่อมคลายหายไปได้และสามารถป้องกันสกัดสิ่งเลวร้ายเหล่านั้นไม่ให้เกิดขึ้น ทั้งยังทำให้เกิดความเป็นสิริมงคลความเจริญรุ่งเรืองแก่บุคคลและสถานที่ด้วย จึงกำหนดให้เป็นงานเกี่ยวกับมงคล เช่น แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ ฉลองอายุ เฉลิมฉลองการได้เลื่อนยศถาบรรดาศักดิ์ เป็นต้น

นอกจากประเพณีดังกล่าวมาแล้ว ยังมีประเพณีอื่นอีกเป็นอันมาก เช่น ประเพณีปล่อยนกปล่อยปลา ประเพณีไหลเรือไฟ ตักบาตรดอกไม้ ตักบาตรร้อยแปด ตักบาตรข้าวสาร แห่ปราสาทผึ้ง ทำบุญวันเข้าพรรษาวันออกพรรษา ประเพณีเทกระจาด เป็นต้น

3.4.3 ประเพณีไทยที่นำเอาพุทธศาสนาไปเสริม

ประเพณีไทยต่อไปนี้ เป็นประเพณีที่คนไทยนำเอาพุทธศาสนาเข้าไปเสริมหรือเข้าไปปนในพิธีนั้น ๆ เพื่อให้พิธีนั้นเป็นที่ศรัทธามีความขลังความศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่เกรงขาม ทำแล้วเกิดความสนใจและความอบอุ่นใจสบายใจ

3.4.3.1 ประเพณีสงกรานต์ เป็นประเพณีขึ้นปีใหม่ของไทยมาตั้งแต่โบราณกาลโดยไทยรับมาจากพราหมณ์ เพิ่งมาเปลี่ยนวันขึ้นปีใหม่แบบสากลเป็นวันที่ 1 มกราคม เมื่อปี พ.ศ. 2483 “สงกรานต์” (แปลว่า การย้ายที่ การเคลื่อนที่) เป็นวันที่พระอาทิตย์โคจรเข้าสู่ราศีเมษจากราศีมีน เป็นวันเปลี่ยนจุลศักราช ใหม่ หรือวันปีใหม่ ซึ่งตกอยู่ในวันที่ 13, 14, 15 เมษายน ของทุกปี วันที่ 13 เมษายนเป็นวันที่พระอาทิตย์โคจรสู่ราศีเมษเรียกว่า วันสงกรานต์ วันที่ 14 เป็นวันเนา และวันที่ 15 เป็นวันเถลิงศก เมื่อถึงเทศกาลสงกรานต์ ทางราชการหยุดราชการให้หลายวัน และถือว่าเป็นวันครอบครัวด้วยซึ่งญาติพี่น้องลูกหลาน จะได้มารวมกันสร้างความอบอุ่นให้แก่ครอบครัว และวันสงกรานต์นี้จะเป็นวันที่สนุกสนานโดยเฉพาะสำหรับหนุ่ม ๆ สาว ๆ ที่จะได้ออกนอกบ้านเล่นสงกรานต์กันโดยเล่นสาดน้ำ ประแป้ง และการละเล่นกีฬาพื้นบ้านต่าง ๆ เช่น เล่นมอญซ่อนผ้า เล่นส่บ้า เล่นม้าหลังโปก เล่นชักเย่อ รำวง เป็นต้น และวัฒนธรรมอันดีงามในประเพณีสงกรานต์นี้ก็คือ การสงวนน้ำพระพุทธรูป พระสงฆ์ การรดน้ำดำหัว ผู้หลักผู้ใหญ่ผู้สูงอายุเพื่อขอศีลขอพรจากท่านอันจะนำสิริมงคลความสุขความเจริญมาให้ ในการนำเอาพุทธศาสนาเข้าไปเสริมนี้ นอกจากจะมีการสงวนน้ำพระพุทธรูป

พระสงฆ์แล้ว ก็จะมีการทำบุญตักบาตรซึ่งมักจะเตรียมไว้ล่วงหน้า พอรุ่งเช้าก็จะพากันนำอาหารไปตักบาตร ป่วยคล้อย ก็จะมีขบวนเข้าวัด ก่อเจดีย์ทรายบูชาพระพุทธรูปเจ้า บังสุกุลอัฐิบรรพบุรุษ ปลอยนก ปลอยปลา ปลอยเต่า ฯลฯ

3.4.3.2 ประเพณีวันขึ้นปีใหม่ วันที่ 1 มกราคม เป็นวันปีใหม่สากลที่นานาชาติถือกัน ไทยเราได้เปลี่ยนตามสากลนิยมเมื่อปี พ.ศ. 2483 และทางราชการก็หยุดราชการวันที่ 31 ธันวาคม ถือว่าเป็นวันส่งท้ายปีเก่า และวันที่ 1 มกราคม ถือว่าเป็นวันขึ้นปีใหม่ และมีการเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่งานด้วยการจัดงานสังสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ มีการส่งความสุขปีใหม่เป็นบัตร ส.ค.ส. หรือของขวัญ หรือของกิน เช่น ขนมเค้ก ซึ่งเป็นสากลนิยมที่คนไทยเอาอย่างเขา และในช่วงระยะเวลานี้ จะมีการทักทายกันและกันด้วยคำว่า “สวัสดีปีใหม่” ในการนำเอาพุทธศาสนาเข้าไปเกี่ยวข้อง ก็มีหลายอย่าง เช่น มีการทำบุญตักบาตรเป็นพิเศษในวันที่ 31 ธันวาคม และวันที่ 1 มกราคม หรือมีการทำบุญเลี้ยงพระโดยการเจริญพระพุทธรูปมนต์ฉันเช้าหรือฉันเพล เพื่อจะได้มีโอกาสทำบุญและขอศีลขอพรจากพระสงฆ์ พระสงฆ์จะได้ประพรมน้ำพระพุทธรูปมนต์ให้ เพื่อความเป็นสิริมงคลในโอกาสวันขึ้นปีใหม่อันจะทำให้ฆราวาสมีความตั้งใจในการที่จะต่อสู้กับชีวิตในรอบปีใหม่ต่อไป

3.4.3.3 ประเพณีลอยกระทง ประเพณีลอยกระทงนี้ มีมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย จะกระทำกันในวันเพ็ญเดือน 12 ซึ่งเป็นฤดูที่มีน้ำหลากเอ่อท่วมไปในลำธารห้วยละหาน พระจันทร์ก็สวยงามเต็มดวง ตราวพลายเดือนตุลาคมและต้นเดือนพฤศจิกายน นับว่าเป็นประเพณีที่สอดคล้องกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย ที่อาศัยแม่น้ำลำคลองในการดำรงชีวิต การลอยกระทงที่นิยมทำกันอยู่ทุกวันนี้

1. ใช้ดอกบัวสดปักเทียนบ้าง
2. เย็บใบตองกาบกกล้วยกาบพลับพลึงเป็นกระทงปักธูปเทียนดอกไม้อ่าง
3. เอาหยวกกล้วยมาทำเป็นแพปักบ้าง เรียกว่า ลอยกระทง
4. แต่ปัจจุบันนี้นิยมใช้โฟมทำกัน ซึ่งเป็นวิวัฒนาการอย่างใหม่

แล้วนำไปลอยในลำธารห้วยละหาน แม่น้ำลำคลอง บึงบ่อเพื่ออธิษฐานขอขมาพระแม่คงคาที่ได้ใช้น้ำแล้วทำสิ่งสกปรกให้แก่น้ำหรือถ่ายสิ่งสกปรกลงในน้ำ เป็นการขอขมาลาโทษ ทั้งนี้โดยถือว่าในน้ำนั้นมีเทพเจ้า คือ เจ้าแม่คงคารักษาอยู่ และเพื่อแสดงความกตัญญูขอบพระคุณแม่คงคาด้วย ที่มีอุปการคุณให้น้ำได้ดื่มได้ใช้สำหรับมวลมนุษยชาติทั้งโลก ชาวไทยนิยมการลอยกระทงอย่างสนุกสนานมากและมีทำกันทั่วไปที่มีลำธารไหลผ่าน การกระทำนั้นอาจแตกต่างกันตามแต่ละภาคต่าง ๆ เช่น ที่ภาคเหนือพอถึงเดือนยี่เป็ง ซึ่งตรงกับกลางเดือน 12 นอกจากลอยกระทงแล้ว ยังมีการตามประทีปที่ทำด้วยดินเผาโตกว่าถ้วยตะไลปากผายหยอดขี้ผึ้งปนน้ำมะพร้าวลงไป แล้ววางด้วยขี้ผึ้งเป็นดินเป็นไส้นำไปจุดตามวัดและที่อยู่อาศัย ดับไฟดวงใหญ่แล้วจะแลเห็นแสงดงามวอมแวมสยายใจอย่างยิ่ง ส่วนที่ภาคอีสาน นอกจากมีการลอยกระทงที่มีลักษณะดังกล่าวแล้ว ยังมีการลอยหยวกกล้วยทั้งต้นที่มีการตกแต่งประดับประดา ส่วนทางภาคใต้ นอกจากจะมีการลอยกระทงแบบทั่ว ๆ ไปแล้ว ก็มีการลอยแพซึ่งทำออกมาในรูปเสียดบาล มากกว่าจะเป็นพิธีลอยกระทง อนึ่งในสมัยใหม่นี้ หนุ่มสาวที่ไปลอย

กระทั่งกัน มักนิยมเสี่ยงทายโดยใช้กระตังเป็นสื่อ ขณะที่ละลอยกระตังก็จะอธิษฐานให้กระตังลอยตามกันไปหรือคู่ขนานติดกันไป ถ้าความรักจะยั่งยืนประสบความสำเร็จในความรัก ถ้ากระตังแยกทางหรือหลงทางหรือจมน้ำก่อน ก็จะบ่งบอกว่าอนาคตของความรักจะไม่ราบรื่นดี ซึ่งก็เป็นเรื่องของความเชื่อที่ไม่ควรยึดถือเป็นเรื่องจริงจางอะไรนัก ในการนำเอาพุทธศาสนาเข้าไปเสริมเน้น ประเพณีการลอยกระตังนี้ ไทยได้มาจากพราหมณ์ เมื่อมาถึงเมืองไทยก็เปลี่ยนวัตถุประสงค์เสียใหม่ เป็นการลอยไปเพื่อบูชารอยพระพุทธรูปที่หาดทรายริมฝั่งแม่น้ำนัมมทานที ประเทศอินเดีย เพราะพระพุทธรูปเจ้าได้ประทับรอยพระบาทเพื่อให้เป็นที่สักการบูชาไว้ 5 แห่ง และในตอนเช้าวันนั้นจะมีการทำบุญตักบาตรด้วย เข้าทำนองที่ว่า “ประเพณีมิให้ขาด ศาสนาไม่ให้อ้วน”

3.4.3.4 ประเพณีเกี่ยวกับการเกิด การเกิดถือว่าเป็นเรื่องธรรมดาของสัตว์โลกผู้ยังมีกิเลส ซึ่งจะต้องตกอยู่ในวงจรแห่งวัฏสงสาร คือ การเวียนว่ายตายเกิด เมื่อแต่งงานแล้วมีการตั้งครรภ์และคลอดบุตร อันเป็นเรื่องที่จะต้องเกิดมีกับมนุษย์ทุก ๆ ประเทศทั่วโลกนี้ ถือว่าเป็นประเพณีอย่างหนึ่งของมวลมนุษยชาติ แต่ในสังคมไทยเมื่อมีประเพณีนี้ ก็ไม่วายที่จะนำเอาพุทธศาสนาและพิธีกรรมทางศาสนาเข้าไปเสริมเข้าไปเกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความอบอุ่นใจ เช่น เมื่อหญิงมีครรภ์ก็จะได้รับคำแนะนำให้รักษาศีลประพฤติธรรมเป็นพิเศษ เพื่อให้ลูกที่จะเกิดมาเป็นคนดี มีสติปัญญา วาง่ายสอนง่าย เลี้ยงง่าย เมื่อเด็กคลอดใหม่ ๆ ก็จะมีพิธีมงคลทำขวัญวัน และเมื่ออายุรูดมาได้ครบ 1 เดือน ก็จะมีพิธีโกนผมไฟ ในการพิธีมงคลโกนผมไฟนี้จะมีทั้งพิธีพราหมณ์และพิธีสงฆ์ทางพุทธศาสนาเข้าไปร่วมด้วย กล่าวคือ จะมีการนิมนต์พระสงฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์เย็นแล้วรุ่งเช้าขึ้นถวายอาหารบิณฑบาตเข้าบางแห่งจะนิมนต์พระสงฆ์เป็นประธานขริบผมไฟ ประพรมน้ำพระพุทธมนต์ ในขณะนั้นก็จะมีการเจริญชัยมงคลคาถา ส่วนพิธีพราหมณ์นั้น ก็จะมีผู้ทำหน้าที่เป็นพราหมณ์หลั่งน้ำพระพุทธมนต์ลงบนศีรษะเด็กแล้วหยิบมีดโกนที่เตรียมไว้แตะลงบนศีรษะพอเป็นพิธี พร้อมอวยชัยอวยพรให้เสร็จแล้วจึงให้ช่างโกนผมไฟจนหมด

3.4.3.5 ประเพณีการแต่งงาน เมื่อชายหนุ่มและหญิงสาวมีอายุพอสมควร (ชายอายุไม่ต่ำกว่า 17 ปี หญิงอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี) ส่วนใหญ่ถ้าเรียนจบปริญญาตรีชายมักจะมีอายุ 25 ปี หญิง 22 ปี ซึ่งจะเป็นช่วงอายุที่ได้รับการศึกษาและมีงานทำเป็นหลักแหล่ง ฝ่ายชายถ้าได้ผ่านการบวชเรียนมาด้วยยิ่งดี จะเป็นผู้หลักผู้ใหญ่จัดหาให้ก็ได้ หรือทั้งสองฝ่ายได้คบหา รู้จักกันเอง เกิดความชอบพอเกิดความรักปรารถนาที่จะมีชีวิตสมรสบนพื้นฐาน (1) รักกันและกัน (2) เข้าใจดีซึ่งกันและกัน (3) จริใจต่อกันและกัน (4) มั่นใจในฐานะทางเศรษฐกิจ (5) ไม่มีปัญหาเรื่องสุขภาพ (6) ไม่มีปัญหาเรื่องเรื้อนหอ และ (7) ผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบ เมื่อเป็นเช่นนี้ การแต่งงานก็จะเกิดขึ้นได้โดยเริ่มต้นด้วยการทาบทามเป็นการลองเชิงดูว่าฝ่ายหญิงจะมีท่าทีอย่างไร อาจจะให้ผู้สนิทหรือรู้จักดีด้วยกันทั้งฝ่ายหญิงและฝ่ายชายไปทาบทาม ถ้าฝ่ายหญิงตกลงพร้อมใจด้วย ต่อไปผู้ใหญ่ฝ่ายชายจะเป็นผู้ไปเจรจาสู่ขอ เมื่อการเจรจาสู่ขอราบรื่น ก็จะมีพิธีหมั้น เมื่อมีพิธีหมั้นแล้ว อาจต้องรอสักระยะหนึ่งเพื่อให้มีความพร้อมมากขึ้น ทั้งเป็นการขยายเวลาการให้โอกาสคู่หมั้นชายหญิงตัดสินใจของกันและกัน แต่บางคู่ใจร้อนก็จัดพิธีหมั้นและแต่งในวันเดียวกันเลยก็มี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทั้งคู่ได้คบและดูใจกันมานานแล้วจัดพิธี

หมั้นเพียงเพื่อให้เป็นไปตามขั้นตอนพอเป็นพิธีเท่านั้น แต่หนุ่มสาวไทยในปัจจุบันนี้มีเสรีภาพในการเลือกคู่ครองของตนเอง (Romantic Selection) มากยิ่งขึ้น เมื่อตัดสินใจจะเลือกใครเป็นคู่ครองแล้วถึงจะบอกให้พ่อแม่หรือผู้ใหญ่ทราบ บางคู่ลำตัสมัยมากจะจัดการอยู่กันเองโดยไม่ต้องปรึกษาใคร ๆ ก็มี แต่โดยประเพณีนิยมแล้ว จะต้องมีการสู่ขอและหมั้นเสียก่อน ประเพณีการแต่งงาน เวลาจัดปัจจุบันนี้จะไม่นิยมใช้คำว่า วิวาหมงคลหรืออาวามงคล แต่นิยมใช้คำกลาง ๆ คือ พิธีมงคลสมรสหรืองานมงคลสมรส การจัดงานจะประกอบด้วย (1) แห่ขันหมาก (2) พิธีทางศาสนา (3) บางแห่งมีบายศรีสู่ขวัญ-ผูกแขน (4) หลั่งน้ำสังข์ประสาธน์พร (5) ฉลองสมรสและเลี้ยงขอบคุณแขกเหรื่อ ในส่วนที่นำเอาพุทธศาสนาไปเสริมคือ (2) และ (4) โดยเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่คู่สมรส คู่บ่าวสาวจะต้องได้ทำบุญเลี้ยงพระเพื่อให้ทั้งคู่ได้บูชาพระรัตนตรัย สมาทานศีล ฟังพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ ได้ตักบาตร ได้ถวายสังฆทาน-ไทยธรรม ได้รับพร-รับการประพรมน้ำพระพุทธมนต์จากพระสงฆ์ สถานที่นั้นควรเป็นบ้านที่คู่สมรสแต่งงานแล้วจะเข้าอยู่อาศัยซึ่งจะต้องวงด้ายสายสิญจน์และประพรมน้ำพระพุทธมนต์รอบบ้านเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ผู้อยู่อาศัย จำนวนพระสงฆ์ที่นิมนต์มาเจริญพระพุทธมนต์ในงานมงคลสมรสนั้นมักเป็นคู่ คือ 8 รูป 10 รูป 12 รูป หรือ 14 รูป ฝ่ายชายและฝ่ายหญิงแบ่งกันนิมนต์ฝ่ายละครึ่ง ถึงเวลาจุตูปเทียนบูชาพระรัตนตรัยที่โต๊ะหมู่บูชา คู่บ่าวสาวจะต้องไปจุดด้วยกัน หญิงนั่งทางซ้าย ชายนั่งทางขวาของกันและกัน ตั้งใจสมาทานศีล ฟังพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ ตักบาตรด้วยกัน ทุกครั้งที่ถวายของพระคู่บ่าวสาวจะต้องจับของร่วมกัน ผู้ใหญ่แต่ละฝ่ายที่ยังหวัหวัรโราณอยู่มักจะสอนลูกหลานของตนให้ชิงจับตอนบนก่อน ด้วยเชื่อว่าถ้าใครจับตอนบนได้เมื่ออยู่กันด้วยกันแล้วจะมีอำนาจมากกว่า นับว่าเป็นความคิดที่ไม่ถูกต้องที่สอนให้เอาเปรียบกัน เมื่อพระสงฆ์อนุโมทนาให้พร คู่บ่าวสาวก็ร่วมกันกรวดน้ำรับพร แล้วหมอบลงรับการประพรมน้ำพระพุทธมนต์จากพระสงฆ์แต่ละรูป นอกจากพิธีสงฆ์ดังกล่าวแล้ว ต่อไปก็จะมีพิธีหลั่งน้ำสังข์ประสาธน์พร ก็จะมีการนำเอาพุทธศาสนามาเสริม คือ มีการจัดตั้งโต๊ะหมู่บูชาเพื่อให้คู่บ่าวสาวจุตูปเทียนบูชาพระรัตนตรัยก่อน ก่อนที่จะขึ้นไปนั่งประจำที่ที่รับการหลั่งน้ำสังข์ ซึ่งน้ำสังข์นั้นความจริงก็คือ น้ำพระพุทธมนต์ที่พระสงฆ์มากระทำพิธีให้ตอนเจริญพระพุทธมนต์ โดยได้มีการแบ่งเอามาใช้ในพิธีหลั่งน้ำสังข์ ที่จริงแล้วควรจะเรียกว่า หลั่งน้ำพระพุทธมนต์ประสาธน์พร ซึ่งหลายแห่งก็เรียกว่า หลั่งน้ำพระพุทธมนต์ แต่ที่เรียกว่า หลั่งน้ำสังข์ เพราะเรียกตามภาษาที่บรรจุสำหรับหลัง ที่เอาสังข์มาใช้หลั่งน้ำในงานมงคลนี้ก็เพราะสังข์เป็นสิ่งมงคลที่ใช้ตักน้ำมนต์สำหรับรดเทวรูป ส่วนการหลั่งน้ำถือว่าเป็นสัญลักษณ์แทนการอวยพร และเป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์ที่จะชำระกาย วาจา ใจ ให้บริสุทธิ์เกิดสิริมงคลแก่คู่บ่าวสาว

3.4.3.6 ประเพณีขึ้นบ้านใหม่ ประเพณีขึ้นบ้านใหม่นี้ นิยมกระทำกันเมื่อได้ปลูกบ้านใหม่ขึ้นสำเร็จเรียบร้อยแล้ว แต่ยังไม่ได้ขึ้นอยู่อาศัย แต่ก่อนจะขึ้นอยู่อาศัย ถ้าไม่มีพิธีตองเอาเสียเลย ก็จะไม่มีการยึดเหนี่ยว ทั้งเพื่อให้ทุกคนที่เข้าอยู่อาศัยมีความอบอุ่นใจ มีความสุขสวัสดิ์มีชัย และเพื่อป้องกันสรรพอุปัทวันตราย ตลอดทั้งเพื่อขับไล่เสนียดจัญไรสิ่งเลวร้ายทั้งหลายไม่ให้เข้ามาใกล้กราย จึงเกิดมีประเพณีขึ้นบ้านใหม่ขึ้น ในส่วนที่นำเอาพุทธศาสนาเข้าไปเสริมก็คือ จะมีการอัญเชิญพระพุทธรูป ซึ่งเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนเองเคารพนับถือบูชาไปประดิษฐานที่บ้านใหม่เอาฤกษ์เอายามก่อน

เจ้าบ้านจะมีการทำบุญเลี้ยงพระโดยมีการเจริญพระพุทธมนต์ มีการวงด้ายสาธยายจรรจบบ้าน มีการประพรมน้ำพระพุทธมนต์ตามห้องต่าง ๆ ในบ้านใหม่ บางบ้านจะนิมนต์พระสงฆ์ผู้เป็นประธานเจิมประตูบ้านใหม่ให้ด้วยก็มี

3.4.3.7 ประเพณีเกี่ยวกับการเจ็บป่วย-ตาย การที่จะต้องเจ็บไข้ได้ป่วยและการที่จะต้องตายเป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ที่เกิดขึ้น เมื่อมีเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้น สังคมไทยก็นำเอาพุทธศาสนาเข้าไปแทรกและเกี่ยวข้องเป็นอย่างมาก เช่น ผู้เฒ่าผู้แก่ที่ล้มป่วยไข้มีอาการเป็นที่น่าวิตก หรือเจ็บป่วยเป็นเวลานาน ลูก ๆ หลาน ๆ ก็จะมีนิมนต์พระมาเพื่อให้ได้ทำบุญต่ออายุโดยให้ได้ไหว้พระรับศีลบ้าง ฟังพระสงฆ์สวดพระพุทธมนต์บ้าง ฟังเทศน์บ้าง ถวายสังฆทานบ้าง ปลอยนก ปลอยปลา ปลอยเต่าบ้าง และเมื่อจะตายแน่แล้วหรือจวนใกล้จะตาย ลูกหลานก็พยายามเตือนสติคนป่วย ให้นึกถึงคุณพระรัตนตรัยไว้ ให้นึกถึงคุณงามความดีบุญกุศลต่าง ๆ ที่ได้เคยกระทำความดีมา หรือให้พยายามทำจิตใจให้เป็นสมาธิพร้อมภาวนาคำว่า “พุทโธ ๆ ๆ...” หรือ “อรหัง ๆ ๆ...” เอาไว้ เป็นต้น และหลังตายแล้วพิธีการจัดงานศพล้วนแต่เกี่ยวเนื่องกับพุทธศาสนามากมาย เช่น การสวดพระอภิธรรม การสวดมาติกา บังสุกุล การเทศน์ การสวดมนต์ การฉาปนกิจ การเก็บอัฐิ การบังสุกุลอัฐิ หรือการทำบุญอุทิศในวันต่าง ๆ หลังจากฉาปนกิจศพไปแล้ว

นอกจากประเพณีที่ได้กล่าวมาแล้ว ยังมีประเพณีไทยท้องถิ่นอีกมากมายที่ได้นำเอาพุทธศาสนาไปเสริม โดยเฉพาะการนิมนต์พระสงฆ์ไปเจริญพระพุทธมนต์เพื่อความเป็นสิริมงคล หรือไม่ก็จะมี การตั้งโต๊ะหมู่บูชา และ/หรือกล่าวคำบูชาพระรัตนตรัย หรืออย่างน้อยก็กราบ 3 หน หรือตั้งนะโม 3 จบ ก่อนการประกอบพิธีตามประเพณีนั้น ๆ เช่น ประเพณีบุญบั้งไฟ พิธีแห่นางแมวขอฝน พิธีทำขวัญข้าว พิธีทำขวัญเสาเรือน พิธีแรกรนาขวัญ พิธีวางศิลาฤกษ์ พิธีผูกเสี่ยว ประเพณีแข่งเรือหรือช่วงเรือ งานผีตาโชน พิธีแห่ข้าวพันก้อน ประเพณีโยนครกโยนสาก ประเพณีที่คนจะปฏิบัติต่อผีหรือบรรพบุรุษผู้ล่วงลับไปแล้ว เป็นต้น

เมื่อกกล่าวโดยสรุปแล้ว จะเห็นได้ว่า พุทธศาสนามีอิทธิพลทำให้เกิดประเพณีไทยมากมายหลายอย่าง และมีส่วนเกี่ยวข้องกับประเพณีไทยดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ทั้งหมดนี้ล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตประจำวัน และเป็นเครื่องส่งเสริมความสามัคคีและวัฒนธรรมอันดีงามทั้งสิ้น จึงสมควรอย่างยิ่งที่ราษฎรชาวไทยจะได้ช่วยกันทำนุบำรุงรักษาไว้ให้คู่กับผืนแผ่นดินของไทยตลอดไป เพื่อเป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยโดยแท้ (คุณ โทจันทร์. 2545)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิตยา ชำนาญป่า ได้ศึกษาเรื่อง ภาพถ่ายกับงานประวัติศาสตร์ศิลปะ พบว่า ภาพถ่ายในอดีตเทคโนโลยีด้านการถ่ายภาพยังมีไม่มากและการจำกัดด้วยอุปกรณ์ที่มีขนาดใหญ่อยู่ปรกรณ์เสริมก็ยังมีไม่มากทำให้ภาพที่ใช้สื่อในการสอนประวัติศาสตร์ทำได้น้อย ทำได้เพียงเป็นส่วนประกอบในหนังสือไม่สามารถใช้ภาพเป็นสื่อช่วยขยายความได้ แต่ในปัจจุบันการถ่ายภาพเข้าสู่ระบบดิจิทัลทำให้เกิดการถ่ายภาพเกิดความสะดวกสบายมากขึ้น ทำให้การถ่ายภาพในปัจจุบันมีบทบาทในงานประวัติศาสตร์

ศิลปะมากขึ้น และเป็นส่วนสำคัญของหนังสือที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจได้ทันทีโดยไม่ต้องอธิบาย แต่ภาพและเนื้อหาต้องสอดคล้องกัน เป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน ภาพถ่ายจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง

วัฒนา เจริญชัยนพกุล ได้ศึกษาเรื่อง งานสร้างสรรค์ภาพถ่าย ความงามบนแผ่นดินไทย โดย ซึ่งได้แรงบันดาลใจเบื้องต้นจากภาพถ่ายซึ่งสามารถบันทึกความจริงในรูปแบบงานศิลปะ ซึ่งแสดงความงามบนความจริงที่ชัดเจนในรูปแบบของภาพ แสดงให้เห็นถึงจินตนาการและความสามารถของช่างภาพ โดยเลือกใช้เลนส์ยาวเพื่อนำมาบันทึกความงามของวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน วัดวาอารามของประเทศไทยได้เป็นอย่างดี เพราะประเทศไทยมีโบราณสถานที่สำคัญ ได้รับการยอมรับให้เป็นเมืองมรดกโลก มรดกทางวัฒนธรรม รวมถึงยังมีวัดวาอารามต่างๆที่เป็นวัดสำคัญคู่บ้าน คู่เมืองใน หลายจังหวัด ความเคารพศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนา การทำบุญ การบิณฑบาต การนำเสนอความสวยงามของประเทศไทย ผ่านเมืองมรดกโลก เพื่อเป็นการอนุรักษ์และเชิดชูคุณค่าของแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม (วัฒนา เจริญชัยนพกุล : 2557)

พระครูนิกรสุนทรกิจ (สมพงษ์ นุ่มสกุล) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์เรื่องความสามัคคีในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาแนวความคิดและคุณลักษณะของความสามัคคีที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท 2) เพื่อศึกษาหลักธรรมที่ก่อให้เกิดความสามัคคีตามแนวทางพระพุทธศาสนาเถรวาท 3)การประยุกต์แนวคิดเรื่องความสามัคคีมาใช้กับสังคมไทย การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยทางเอกสาร โดยเก็บข้อมูลจากพระไตรปิฎก อรรถกถา หนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่า 1) แนวความคิดและคุณลักษณะเรื่องความสามัคคีในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ ความหมายที่ปรากฏในพระไตรปิฎก และความหมายโดย อรรถ ในพระวินัยปิฎกได้กล่าวถึงลักษณะของความสามัคคีใน 3 ลักษณะ คือ สังฆราชา (ความร่าเริงของหมู่คณะ) สังฆเภท และ สังฆสามัคคี ในพระสุตตันตปิฎกได้ให้ความหมายสามัคคีว่าหมายถึงการตั้งกายกรรม วาจกรรม และมโนกรรมที่ประกอบด้วยเมตตาในมิตรสหายและคนทั้งหลายในสังคม โดยไม่ถือว่าตนเป็นใหญ่กว่าคนอื่น ให้เกียรติให้ความสำคัญต่อผู้อื่นด้วยจึงจะถือว่าได้บำเพ็ญสามัคคีธรรม ในพระอภิธรรมปิฎก ได้กล่าวถึงความสามัคคีในลักษณะเกี่ยวกับการเกิดขึ้นของอันตรายที่เกิดจากไฟทั้ง 3 อย่างคือ ราคะ โทสะ โมหะ ซึ่งสามสิ่งนี้เป็นสาเหตุให้เกิดความแตกแยกของความสามัคคีในหมู่ชน ส่วนความหมายโดยอรรถ สรุปได้ว่าความสามัคคีเป็นการแสดงออกซึ่งการร่วมแรงร่วมใจกันเพื่อปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามัคคีต้องอาศัยความอดทน เสียสละ ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน และตระหนักในปัญหาร่วมกัน โดยจะต้องมีการทำงานร่วมกันบ่อยๆ ความสามัคคีจะก่อให้เกิดความรักใคร่กลมเกลียวกันและก็สามารถปฏิบัติงานทุกอย่างได้สำเร็จ 2) หลักธรรมที่ก่อให้เกิดความสามัคคีตามแนวทางพระพุทธศาสนาเถรวาท จากการศึกษาพบว่า การสร้างความสามัคคีของสังคม คือ การให้ความร่วมมืออนุเคราะห์กัน เพราะความมีคุณธรรมในใจที่มองเห็นผู้อื่นเป็นพี่น้อง มีการปฏิบัติต่อกันตามหลักสามัคคีธรรมเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยมีหลักพุทธธรรมในการสร้างความปรองดองหรือความสามัคคีกัน เช่น หลักสังคหวัตถุ หลักสาราณียธรรม หลักอปริหานิยธรรม

เป็นต้น โดยมีหลักสามัคคีธรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาทเป็นฐานแห่งการประพฤติปฏิบัติทั้งด้าน ส่วนตัวและสังคมส่วนรวม เป็นสื่อสัมพันธ์ให้เข้าถึงจิตใจของกันและกัน เป็นที่รักของกันและกันต่างฝ่าย ต่างเคารพซึ่งกันและกัน สงเคราะห์กัน ถือความสามัคคีเป็นใหญ่ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน 3) แนวคิดเรื่อง ความสามัคคีมาประยุกต์ใช้ในสังคมไทย จากการศึกษาพบว่า สังคมไทย ต้องการความเป็นหนึ่งเดียว ของผู้คนในสังคม ทุกคนจึงต้องช่วยกันเสริมสร้างคนละไม้คนละมือด้วยการรวมพลังกันปฏิบัติแต่ในสิ่งที่ ดีงาม ถูกต้องตามหลักการ ข้อบังคับ กติกา ศีลธรรมซึ่งจะเป็นแรงขับเคลื่อนสังคมไทยให้เดินหน้าไปสู่ สังคมแห่งความสามัคคีธรรม กล่าวคือ ทุกคนต้องทำหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ด้วยความไม่ประมาท ไม่ ผินทำอะไรตามใจหรือตามกิเลส ตัณหาของตนและเมื่อทุกคน ทุกฝ่าย และทุกคณะในสังคมไม่มีความ ขัดแย้งกัน มีแต่ความสามัคคีปรองดองกันแล้ว แม้จะเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ และ เหตุการณ์เลวร้ายอื่น ๆ ขึ้นในสถาบันชาติศาสนา และพระมหากษัตริย์ คนไทยทุกคนก็จะสามารถระงับ ป้องกันและแก้ไขเหตุการณ์เช่นนั้นได้ ดังนั้น การศึกษาและปฏิบัติตามหลักสามัคคีโดยการนำไป ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตร่วมกันจะช่วยส่งผลให้สังคมไทยมีความสงบร่มเย็น เป็นบ้าน เป็นชุมชน สังคม เป็นประเทศชาติที่น่าอยู่อาศัยด้วยผลแห่งความสามัคคี

ณัฐพล นุกุลคาม และตติยา เทพพิทักษ์ ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการ ถ่ายภาพสารคดีเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยวทางเลือก ซึ่งสรุปได้ดังนี้ บทความเรื่องแนว ทางการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการถ่ายภาพสารคดีเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยวทางเลือกเป็น ส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “การถ่ายภาพสารคดีเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยวแหล่งน้ำพุ ร้อนอารยธรรมล้านนา” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาถึงรูปแบบการท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งน้ำพุร้อน อารยธรรมล้านนาเพื่อนำมาสร้างแนวทางในการถ่ายภาพสารคดีส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยวได้ อย่างสอดคล้องกับแนวคิดการท่องเที่ยวทางเลือกที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในแหล่ง ท่องเที่ยว โดยเลือกกรณีศึกษาแหล่งน้ำพุร้อน 3 แหล่งด้วยกัน คือ 1) แหล่งน้ำพุร้อนดอยสะเก็ด ตำบล ป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ 2) แหล่งน้ำร้อนโป่งปูเฟื่อง ตำบลแม่สรวย อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย และ 3) แหล่งน้ำพุร้อนเมืองแปง ตำบลเมืองแปง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน บทความนี้อธิบายถึงการสร้างภาพลักษณ์สถานที่ รวมถึงความสำคัญของการถ่ายภาพสารคดีส่งเสริม การท่องเที่ยวที่มีแนวทางปฏิบัติที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่าง คนในชุมชนและช่างภาพในการวิเคราะห์รูปแบบการท่องเที่ยวและภาพลักษณ์สถานที่ท่องเที่ยวเพื่อ นำมาสรุปเป็นข้อกำหนดเนื้อหาหรือโจทย์สำหรับการถ่ายภาพซึ่งถือเป็นกระบวนการที่สำคัญก่อนการ ถ่ายภาพ

อัญทิพย์ ฤทธิ์ทอง ได้ทำการศึกษา การวิจัยสร้างสรรค์ : กรณีศึกษากลุ่มคนไทยพลัดถิ่นใน จังหวัดระนอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิถีชีวิต คนไทยพลัดถิ่น คนพลัดถิ่นประเภทหนึ่ง หรือทาง ราชการเรียกผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า เชื้อสายไทย ไทยพลัดถิ่นในบริเวณตะนาวศรี กลายเป็นคนพลัดถิ่น ทั้งในประเทศพม่าและประเทศไทยเอง ปัจจุบันคนไทยพลัดถิ่นที่มีอยู่มีจำนวนมากและคงยังอาศัยอยู่ ร่วมกันในสังคมไทย มีการเรียกร้องสิทธิต่างๆเพื่อให้ได้มาโดยสิทธิที่ควรจะมี เกิดการเคลื่อนไหวตลอดเวลา

แต่ก็ยังไม่เป็นที่รู้จัก หรือทราบเรื่องราวของคนไทยพลัดถิ่นทำให้เหล่าคนไทยพลัดถิ่นกลายเป็นคนชายขอบของสังคมไทย

ผู้วิจัยได้มีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบของภาพถ่ายเพื่อใช้ในการบันทึกวิถีชีวิตการมีอยู่ของคนไทยพลัดถิ่น เมื่อมีการสร้างผลงานจึงจัดแสดงเพื่อเผยแพร่ผลงานต่อสาธารณชนในงานนิทรรศการ Master Degree Show ณ หอศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรเมื่อวันที่ 23-31 มกราคม 2555 มีการแจกแบบสอบถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าชมงานศิลปะ

ผู้วิจัยได้มีการศึกษาและถ่ายภาพจากสถานที่จริง โดยมีการลงพื้นที่ไปถ่ายภาพ โดยลงพื้นที่ในอำเภอสุขสำราญ เพื่อมีการนำภาพถ่ายคนไทยพลัดถิ่นนำออกเผยแพร่สู่สาธารณชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผลงานภาพถ่าย แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ภาพคน (Portrait) จำนวน 120 ภาพ และภาพถ่ายวิถีชีวิต สิ่งแวดล้อม ความเป็นอยู่ของคนไทยพลัดถิ่น จำนวน 160 ภาพ ผู้วิจัยนำกลุ่มตัวอย่างมาจัดนิทรรศการและได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 100 ชุด เพื่อสอบถามความคิดเห็นต่อผู้ที่เข้าชมผลงาน โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะ ตอนที่ 2 แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพทางเทคนิค ด้านองค์ประกอบศิลป์ และด้านการดึงดูดสายตาและอารมณ์ เมื่อได้ข้อมูลจึงนำมาวิเคราะห์ ตามความคิดของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติในการหาค่าเฉลี่ย

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 37 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63 ช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62 ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56

2. ด้านคุณภาพทางเทคนิค ภาพที่มีโฟกัสที่ชัดเจนระดับความคิดเห็นดี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73 ภาพมีความสะอาดของภาพไม่มีรอยขีดข่วน ไม่มีฝุ่นขาวเกาะหรือรอยด่าง ระดับความคิดเห็นดีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68 ภาพมีแสงสว่างและเงาที่เหมาะสม ระดับความคิดเห็นดี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70 ภาพที่มีโทนสีที่ถูกต้องระดับความคิดเห็นดี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68

3. ด้านองค์ประกอบศิลป์ มีการจัดวางภาพได้สมดุล และมีความน่าสนใจ ระดับความคิดเห็นดีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75 ภาพมีการจัดวางองค์ประกอบได้อย่างน่าสนใจ ระดับความคิดเห็นดี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80 ภาพที่มีจัดสนใจที่ชัดเจน ระดับความคิดเห็นดี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79 ภาพดูเรียบง่าย สมบูรณ์ปราศจากสิ่งรบกวนความคิดเห็นดี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81

4. ด้านการดึงดูดสายตาและอารมณ์ ภาพมีความดึงดูดสายตาอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 84 ภาพทำให้เกิดความรู้สึกและการรับรู้อารมณ์ของคนไทยพลัดถิ่นอยู่ในระดับดี มากที่สุดอยู่ที่ร้อยละ 86 ภาพแสดงถึงความแปลกใหม่ในสิ่งที่สามารถมองเห็นในภาพได้ในระดับดี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79

จากการวิจัยพบว่า เรื่องราวของคนไทยพลัดถิ่น ยังเป็นเพียงจุดเล็กๆในสังคม ที่ยังคงเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ภาพของคนไทยพลัดถิ่นยังคงเชื่อมโยงกับแรงงานพม่า ซึ่งโดยแท้จริงแล้วคน

ไทยพลัดถิ่นคือ คนไทย เชื้อชาติไทย ที่ยังขาดสิทธิ ยังคงอาศัยอยู่ร่วมกันในสังคมไทย แต่ยังเป็นที่ยก
ส่วนน้อยของสังคม

บทที่ 3

ขั้นตอนดำเนินงานวิจัย

โครงการภาพถ่ายความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยแบ่ง เป็น 3 ขั้นตอนคือ

ตอนที่ 1 การศึกษารวบรวมข้อมูลภาพถ่ายเกี่ยวกับเรื่องราวของ ศิลปวัฒนธรรมวิถีพุทธในตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์

ตอนที่ 2 สร้างภาพถ่ายตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ

ตอนที่ 3 จัดเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การภาพถ่ายความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ และประเมินผลสรุปการจัดกิจกรรม

1. ขั้นตอนที่ 1 การศึกษารวบรวมข้อมูลภาพถ่ายเกี่ยวกับเรื่องราวของ ศิลปวัฒนธรรมวิถีพุทธในตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์

1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ชาวบ้าน ผู้นำท้องถิ่น พระสงฆ์

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การบันทึกเสียง แบบสัมภาษณ์ กล้องถ่ายภาพ

1.3 วิธีการเก็บข้อมูล

โดยการสัมภาษณ์ และสังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในท้องถิ่น เป็นข้อมูลปฐมภูมิ และการศึกษา แนวคิด ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชนวิถีชีวิตของชาวพุทธที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการเก็บข้อมูลทุติยภูมิ โดยการกำหนดแหล่งและดำเนินการศึกษาข้อมูลที่เป็นเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์ เช่น ห้องสมุดประชาชน วัด อินเทอร์เน็ต ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย

1.4 พื้นที่

ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

1.5 การกำหนดแนวคิด

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวความคิดในการถ่ายภาพขั้นต้นในครั้งนี้คือเรื่อง กิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ เพื่อทำการสำรวจพื้นที่เพื่อหาบรรยากาศและกิจกรรมในการบันทึกภาพ

2. ขั้นตอนที่ 2 สร้างภาพถ่ายตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ

โดยวิธีการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนต่างๆ ต่อไปนี้

2.1 กำหนดสถานที่ในการถ่ายภาพออกตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธจัดหาบรรยากาศในการสร้างสรรค์ภาพถ่ายที่สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกที่ดีในการถ่ายภาพตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ

2.2 ถ่ายภาพตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธด้วยเทคนิคการให้มุมมองของภาพ การจัดแสงในลักษณะต่างๆ การปรับรูรับแสง การสื่ออารมณ์ของภาพ และรวบรวมภาพที่ถ่ายได้

2.3 วิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์ และความสมบูรณ์ของภาพ

2.4 ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดจากการถ่ายภาพด้วยการถ่ายใหม่หรือการปรับแต่งภาพ

2.5 คัดเลือกภาพถ่าย โดย คัดเลือกภาพที่องค์ประกอบศิลป์ดีแล้วและตรงตามแนวความคิด จำนวน 30 ภาพ พร้อมปรับแต่งภาพ

2.6 รวบรวมภาพที่ได้รับการคัดเลือก จัดพิมพ์สู่จิตร พร้อมอธิบายความหมาย แนวความคิด เทคนิคที่ใช้ ขั้นตอนการพัฒนาผลงานจนเสร็จสมบูรณ์

2.7 รวบรวมภาพที่คัดเลือกจำนวน 30 ภาพ ล้างอัดภาพความละเอียดสูง ขนาด 24 x 36 นิ้ว จำนวน 3 ภาพ ขนาด 20 x 30 นิ้ว จำนวน 6 ภาพ ขนาด 20 x 24 นิ้ว จำนวน 9 ภาพ ขนาด 16 x 24 นิ้ว จำนวน 3 ภาพ ขนาด 12 x 16 นิ้ว จำนวน 6 ภาพ ขนาด 8 x 12 นิ้ว จำนวน 3 ภาพ และเข้ากรอบเพื่อจัดแสดงผลงาน

3. ขั้นตอนที่ 3 เสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ และประเมินผลสรุปการจัดกิจกรรม

โดยวิธีการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนต่างๆ ต่อไปนี้

3.1 เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อบรรยายถึงการถ่ายภาพการให้มุมมอง การจัดแสง การตั้งแนวความคิด ในลักษณะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักศึกษาและผู้สนใจ

3.2 ประชาสัมพันธ์ เชิญอาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจ เน้นกลุ่มเป้าหมายในสาขาที่เกี่ยวข้อง เช่น นิเทศศาสตร์ ศิลปกรรม การออกแบบกราฟิก เข้าร่วมโดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายจำนวน 200 คน

3.3 จัดเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์

3.4 ทดสอบผลการจัดงานเสวนาวิชาการก่อนการเรียนรู้ (Pretest) และหลังการเรียนรู้ (Posttest) การถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ต.ปากน้ำโพ จ.นครสวรรค์

3.5 สรุปผลการจัดเสวนาวิชาการ

บทที่ 4

สรุปผลการวิจัย

โครงการภาพถ่ายความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยโดยแบ่ง เป็น 3 ขั้นตอนคือ

ตอนที่ 1 การศึกษารวบรวมข้อมูลภาพถ่ายเกี่ยวกับเรื่องราวของศิลปวัฒนธรรมวิถีพุทธในตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์

ตอนที่ 2 สร้างภาพถ่ายตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ

ตอนที่ 3 จัดเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การภาพถ่ายความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ และประเมินผลสรุปการจัดกิจกรรม

1. การศึกษารวบรวมข้อมูลภาพถ่ายเกี่ยวกับเรื่องราวของศิลปวัฒนธรรมวิถีพุทธ ในตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์

1.1 สรุปผลการสัมภาษณ์ชาวบ้านในพื้นที่ตำบลปากน้ำโพ

1.1.1 ลักษณะทางกายภาพในชุมชน

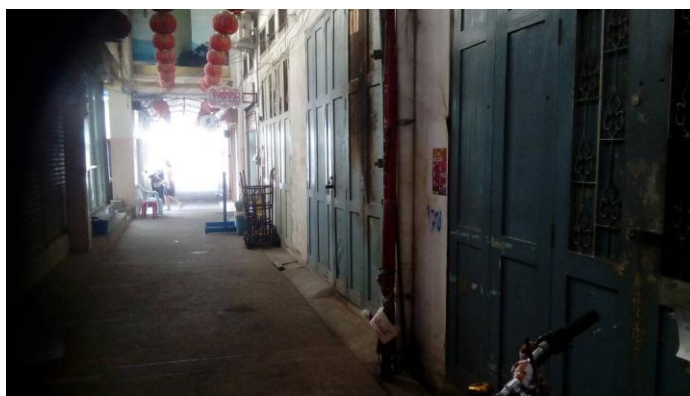
เมืองปากน้ำโพ สภาพภูมิประเทศของอยู่ในแถบดินแดนของกลุ่มน้ำ มีแม่น้ำหลายสายมาบรรจบกัน ได้แก่ แม่น้ำปิง แม่น้ำวัง แม่น้ำยม และแม่น้ำน่าน รวมกันเป็นแม่น้ำเจ้าพระยา ด้วยเหตุนี้ มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า เมืองสี่แคว เป็นเมืองที่มีคนไทยเชื้อสายจีนอยู่เป็นจำนวนมาก และเป็นศูนย์กลางทางการค้ามาตั้งแต่อดีต สังเกตได้จากป้ายร้านค้าจะมีภาษาจีนและภาษาไทย ปัจจุบันยังดำเนินการค้าอยู่ แต่เปลี่ยนแปลงที่การขนส่งสินค้าจากการขนส่งทางเรือ เป็นขนส่งทางรถยนต์ ทำให้วิถีชีวิตเริ่มเปลี่ยนแปลง มีจำนวนน้อยลง ย่านเศรษฐกิจที่สำคัญของชาวปากน้ำโพ ได้แก่

1.1.1.1 ตรอกขุนหงส์

ถือได้ว่าเป็นแหล่งการค้าขายที่สำคัญของเมืองปากน้ำโพ มีคนไทยเชื้อสายจีนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก

ภาพที่ 4.1 การค้าขายตรอกขุนหงส์

ภาพที่ 4.2 ลักษณะร้านค้าตรอกขุนหงส์

1.1.1.2 ตรอกลิเก เพราะเป็นแหล่งที่ชาวคณะลิเกมาพักในชุมชนนี้ เพราะค่าเช่าราคาถูก จึงเป็นแหล่งรวมคณะลิเก และเมื่อจะมีการจ้างการแสดงลิเก ก็จะมาที่ชุมชนนี้ ในปัจจุบันคณะลิเกเป็นการแสดงในครอบครัวที่สืบทอดกันมา ในอดีตหลังจากการแสดงลิเก ก็จะทำอาชีพเสริมได้แก่การทำนา ทำไร่ แต่ในปัจจุบันยึดอาชีพการแสดงลิเกอย่างเดียวไม่ประกอบอาชีพอื่น วิถีชีวิตเป็นแบบช่วยเหลือกัน เช่น การยืมตัวแสดงลิเก

ภาพที่ 4.3 ชุมชนตรอกลิเก

1.1.1.3 ชุมชนวิมานแมน เป็นชุมชนเล็กๆ ถนนแคบๆ ในอดีตมีการนั่งพบปะพูดคุยกันของกลุ่มผู้สูงอายุ กิจกรรมที่สำคัญในชุมชนได้แก่ สงกรานต์วิมานแมน และสืบสานประเพณีรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ ครั้งแรกจัดขึ้นเมื่อวันที่ 17 เมษายน 2556 สำหรับพื้นที่เล่นน้ำคือ ซอยวิมานแมน และ เล่นน้ำกันจนถึงเที่ยงคืน

1.1.1.4 ชุมชนตลาดลาว

ตลาดลาวตั้งอยู่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำปิง เคยรุ่งเรืองในอดีตเพราะเป็นย่านที่ขายสินค้าของคนไทยภาคเหนือ ชาวนครสวรรค์เรียกว่า “ลาว” จึงเรียกย่านนี้ว่า “ตลาดลาว” สินค้าที่นำมาขายได้แก่ หวาย ชัน น้ำมันยาง สีสียด เปือกไม้ น้ำผึ้ง ขี้ไต้ ฯลฯ หากกลับจะบรรทุกข้าวและเกลือกลับ นอกจากลาวแล้วยังมีชาวมอญนำโอ่งมาขายด้วยสภาพของสถานที่ ยุคแรกเป็นห้องแถวไม้ไม่มีพื้น ระยะต่อมามีรถไฟ และรถยนต์ ลาวเลิกใช้เส้นทางเรือ ย่านนี้จึงปรับปรุงมีพื้นห้องทำเป็นบ้านที่อาศัย จนถึงปัจจุบันมีให้ห้องไม้ให้เห็นน้อยลงเพราะมีสภาพเก่าจึงถูกลื้อเปลี่ยนเป็นอาคารคอนกรีต

1.1.2 ศูนย์กลางของชุมชนเมืองปากน้ำโพ

ศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมของชาวปากน้ำโพสามารถแบ่งเป็นกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ วัด และศาลเจ้า และกิจกรรมทั่วไป ได้แก่ หน้าเทศบาลนครนครสวรรค์ อุทยานสวรรค์ และริมเขื่อนต้นแม่น้ำเจ้าพระยา

1.1.3 ประเพณี/พิธีกรรม ในรอบ 1 ปี ในเมืองปากน้ำโพ

ตารางที่ 4.1 ประเพณี/พิธีกรรม/กิจกรรมในรอบ 1 ปี

เดือน	ประเพณี/พิธีกรรม/กิจกรรม
มกราคม	ปีใหม่ ตรุษจีน สวดมนต์ข้ามปี วันครู
กุมภาพันธ์	ตรุษจีนปากน้ำโพ วันมาฆบูชา
มีนาคม	
เมษายน	สงกรานต์วิมานแมน สงกรานต์หน้าผา รดน้ำดำหัวผู้ใหญ่
พฤษภาคม	วันวิสาขบูชา วันไหว้ครูคณะลิเก
มิถุนายน	
กรกฎาคม	วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา
สิงหาคม	วันแม่
กันยายน	
ตุลาคม	แข่งเรือยาว ทอดกฐิน
พฤศจิกายน	แข่งเรือยาว ลอยกระทง ลอยกระทงสายชุมชนหน้าผา
ธันวาคม	สวดมนต์ข้ามปี วันพ่อ

1.1.4 ประเพณี/พิธีกรรม/กิจกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องราวของศิลปวัฒนธรรมวิถีพุทธ

ในทุกๆกิจกรรมเกี่ยวข้องการทางพระพุทธศาสนา สามารถส่งเสริมความสามัคคีของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นการร่วมมือ ร่วมใจกันของคนในชุมชน

1.1.5 กลุ่มทางสังคม (ชมรม/สมาคม)

สมาคมในเมืองปากน้ำโพ มีมากมาย ส่วนมากจะเป็นสมาคมของชาวจีน เช่น สมาคมฮากกา สมาคมยา สมาคมแต้จิ๋ว

1.1.6 ศิลปะการแสดงของชุมชน/ประเพณีการเล่นของท้องถิ่น

1.1.6.1 การแสดงลิเก เพราะเมืองปากน้ำโพเป็นแหล่งที่ชาวคณะลิเกมาพักอาศัย เพราะค่าเช่าราคาถูก จึงเป็นแหล่งรวมคณะลิเก และเมื่อจะมีการจ้างการแสดงลิเก ก็จะมาที่ชุมชนนี้

1.1.6.2 การแสดงจี่ว จี่วเป็นมหรสพอย่างหนึ่งของจีน เล่นเป็นเรื่องเป็นราว มีการขับร้องและเจรจาประกอบท่าทางการแสดง ชาวปากน้ำโพ เป็นเมืองที่มีคนไทยเชื้อสายจีนอยู่เป็นจำนวนมาก จึงทำให้ยังพบการแสดงจี่วในงานมหรสพต่างๆ เช่น งานตรุษจีน งานเจ้าพ่อเจ้าแม่ศุขย์ท่ารถ

1.2 สรุปผลการสัมภาษณ์พระสงฆ์

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ ด้านข้อมูล และขออนุญาตถ่ายภาพในพื้นที่วัดต่างๆ ในเมืองปากน้ำโพ ซึ่งสามารถสรุปผลการสัมภาษณ์ได้ดังนี้

1.2.1 วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวปากน้ำโพ ได้รับการกล่อมเกลาจากคำสอนทางพระพุทธศาสนา กล่าวได้ว่า วิถีพุทธ คือ วิถีวัฒนธรรมของปากน้ำโพ สามารถ ดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องเหมาะสม คือ การกิน อยู่ ดู ฟัง และการมีชีวิตที่บริสุทธิ์ ทำให้มีความสุข ในขณะเดียวกัน ก็ช่วยให้คนรอบข้างและสังคมมีความสุขไปพร้อมกัน

1.2.2 ด้านธรรมะที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี ได้แก่

1.2.2.1 สาราณียะธรรม 6 ประกอบด้วย

(1) เมตตาการุณยธรรม การมีเมตตา มีไมตรีจิต ต่อกันทางการกระทำ ในเพื่อนสมาชิก คือช่วยเหลือกิจธุระของสมาชิกในหมู่คณะด้วยความเต็มใจ จริ่งใจ และแสดงกิริยาสุภาพ เคารพ นับถือกัน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

(2) เมตตาจริยธรรม การมีเมตตา มีไมตรีจิตต่อกันทางวาจา คือช่วยบอกสิ่งที่ เป็นประโยชน์ สอน แนะนำตักเตือนด้วยความหวังดี มีมิตรไมตรี กล่าวแต่วาจาสุภาพ เคารพนับถือซึ่งกันและกัน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

(3) เมตตาโมกขธรรม มีเมตตา มีไมตรีจิตต่อกันอย่างจริงจัง คือตั้งจิตปรารถนาดี ต่อกัน คิดทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่กัน มองกันในแง่ดี มีหน้าตาทำทาง ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความชื่นชมยินดีต่อกัน พัฒนาจิต เริ่มต้นจากจิตใจที่เบิกบานสู่จิตใจที่สงบ และอิสระ ในการพิจารณาจัดการสิ่งใด พวกเราต้องคำนึงถึงจุดยืนของผู้อื่น ภิษุอาวุโสพอหยวน กล่าวไว้ว่า เราควรปฏิบัติจนถึงขั้น “จิตใจใสสะอาดบริสุทธิ์และสงบ”

(4) สาธารณโภคิตา “มีความเสมอภาค ไม่เห็นแก่ส่วนตัว” ชีวิตของบรรพชิตเรียบง่าย ได้รับมาเท่าใดก็ ใ้ไปเท่านั้น แบ่งปันซึ่งกันและกันให้เท่าเทียมกัน เมื่อได้ของสิ่งใดมาโดยชอบธรรม แม้เป็นของเล็กน้อย ก็นำมาแบ่งปันกันให้มีส่วนได้ใช้โดยทั่วกัน

(5) ศีลสามัญญตา รักษาและปฏิบัติให้มีศีลบริสุทธิ์เสมอกันกับเพื่อสมาชิกทั้งหลาย คือมีความประพฤติสุจริตตั้งตามถูกต้องตามระเบียบวินัย ไม่ทำตนให้เป็นที่น่ารังเกียจของหมู่คณะหรือทำลายหมู่คณะ

(6) ทิฐุสามัญญตา มีทิฐุงามเสมอกันกับเพื่อนสมาชิกทั้งหลาย ให้ความเคารพ และให้เกียรติต่อความคิดของผู้อื่น มีความเห็นชอบร่วมกัน ในเรื่องกรรมและผลแห่งกรรม และหลักการสำคัญอันจะนำไปสู่ความหลุดพ้น ซึ่งเป็นเป้าหมายอันสูงสุด

1.2.2.2 สังคหวัตถุ 4

หมายถึง หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่น ผูกไมตรี เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล หรือเป็นหลักการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน มีอยู่ 4 ประการ ได้แก่

(1) ทาน คือ การให้ การเสียสละ หรือการเอื้อเฟื้อแบ่งปันของๆตนเพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น ไม่ตระหนี่ถี่เหนียว ไม่เป็นคนเห็นแก่ได้ฝ่ายเดียว คุณธรรมข้อนี้จะช่วยให้ไม่เป็นคนละโมภ ไม่เห็นแก่ตัว เราควรคำนึงอยู่เสมอว่า ทรัพย์สินสิ่งของที่เรามาได้ มิใช่สิ่งจริงยั่งยืน เมื่อเราสิ้นชีวิตไปแล้วก็ไม่สามารถจะนำติดตัวเอาไปได้

(2) ปิยวาจา คือ การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน พูดด้วยความจริงใจ ไม่พูดหยาบคายก้าวร้าว พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์เหมาะสำหรับกาลเทศะ เพราะการพูดเป็นบันไดขั้นแรกที่จะสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้น วิธีการที่จะพูดให้เป็นปิยวาจา นั้น จะต้องพูดโดยยึดถือหลักเกณฑ์

(3) อตถจริยา คือ การสงเคราะห์ทุกชนิดหรือการประพฤตินในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น

(4) สมานัตตา คือ การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ หรือมีความประพฤติเสมอดันเสมอปลาย

1.2.3 ด้านกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ

ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา พุทธศาสนิกชนในเมืองปากน้ำโพ ได้ตระหนักถึงความสำคัญและร่วมกันทำกิจกรรม เกิดเป็นความสุข ความสามัคคี มีโอกาสได้บำเพ็ญบุญกุศล เพื่อเป็นพุทธบูชาได้แก่

1.2.3.1 วันมาฆบูชา

กิจกรรม ที่ปฏิบัติในวันมาฆบูชา คือ การทำบุญตักบาตรในตอนเช้าหรือจัดอาหารคาวหวานไปทำบุญฟังเทศน์ที่วัด ในตอนกลางคืนนำดอกไม้ ธูปเทียนไปที่วัด เพื่อชุมนุมกันทำพิธีเวียนเทียนรอบพระอุโบสถ

1.2.3.2 วันวิสาขบูชา

กิจกรรม ที่ปฏิบัติในวันวิสาขบูชา คือการทำบุญตักบาตรตอนเช้า หรือจัดอาหารคาวหวานไปทำบุญฟังเทศน์ที่วัด ตอนบ่ายฟังพระแสดงธรรมเทศนา ในตอนกลางคืนนำดอกไม้ ธูปเทียนไปที่วัด เพื่อชุมนุมกันเวียนเทียนรอบอุโบสถ

1.2.3.3 วันอาสาฬหบูชา

กิจกรรม ที่ปฏิบัติในวันอาสาฬหบูชา โดยทั่วไป คือ ทำบุญ ตักบาตร รักษาศีล เวียนเทียน ฟังพระธรรมเทศนา และสวดมนต์

1.2.3.4 วันเข้าพรรษา

กิจกรรม ที่ปฏิบัติในวันเข้าพรรษา การทำบุญตักบาตรในตอนเช้า

1.2.3.5 วันออกพรรษา

กิจกรรม ที่ปฏิบัติในวันออกพรรษา ไปวัดเพื่อปฏิบัติธรรม ฟังพระธรรมเทศนาทำบุญตักบาตรเทโว

1.2.3.6 ประเพณีทอดกฐิน

การทอดกฐิน เป็นกาลทาน ตามพระวินัยกำหนดกาลไว้คือ ตั้งแต่แรม 1 ค่ำ เดือน 11 ถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 ผู้มีจิตศรัทธา ก็ให้ทอดได้ในระหว่างระยะเวลานี้ จะทอดก่อนหรือทอดหลังกำหนดนี้ไม่ได้

1.2.3.7 กิจกรรมอื่นๆ ได้แก่ วันลอยกระทง วันขึ้นปีใหม่

ภาพที่ 4.4 การสัมภาษณ์พระสงฆ์

2. สรุปผลการสร้างภาพถ่ายตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ

โดยวิธีการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนต่างๆ ต่อไปนี้

2.1 กำหนดสถานที่ในการถ่ายภาพออกตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ จัดหาบรรยากาศในการสร้างสรรค์ภาพถ่ายที่สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกที่ดีในการถ่ายภาพตามแนวความคิดความสามัคคีในหมู่คณะผู้วิจัยแบ่งสถานที่และกิจกรรมในการถ่ายภาพดังนี้

2.1.1 กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ วันอาสาฬหบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา ทอดกฐิน

2.1.2 กิจกรรมทั่วไป เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในชีวิตปกติของคนปากน้ำโพ ได้แก่ การประกอบอาชีพ การปั่นจักรยาน การแข่งเรือยาว การเชิดสิงโต การแห่มังกร การแสดงเองกอพะບู้ ลอยกระทง

2.2 ถ่ายภาพตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ด้วยเทคนิคการให้มุมมองของภาพ การจัดแสงในลักษณะต่างๆ การปรับรูรับแสง การสื่ออารมณ์ของภาพ และรวบรวมภาพที่ถ่ายได้

การถ่ายภาพเป็นศาสตร์และศิลป์ ที่สามารถบันทึกเรื่องราวที่เกิดขึ้น ณ เวลาหนึ่ง ที่ต้องอาศัยจังหวะ ความอดทน และการฝึกฝนการถ่ายภาพในมุมมองต่างๆ ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้คือ

1. การเตรียมตัวสำหรับการไปถ่ายภาพ คือ ต้องมีเป้าหมายในการไปถ่าย ร่างแบบภาพที่ต้องการไว้ เตรียมอุปกรณ์ถ่ายภาพให้พร้อม การศึกษาข้อมูลในภาพรวมของกิจกรรม วันสำคัญต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระยะเวลา 1 ปี จากนั้นจึงกำหนดแผนการถ่ายภาพงานหรือกิจกรรมต่างๆ กำหนดแนวความคิดของภาพถ่ายรวมทั้งการออกแบบร่างสำหรับการถ่ายภาพ

2. ขั้นตอนการถ่ายภาพ ในขั้นตอนการถ่ายภาพในงานวิจัยครั้งนี้ ในทุกๆกิจกรรม ก่อนที่ผู้วิจัยลงพื้นที่ถ่ายภาพจำเป็นต้องลงพื้นที่สำรวจสถานที่ก่อนการจัดกิจกรรม อย่างน้อย 1 วัน เพื่อให้ได้ภาพตามที่กำหนดไว้ ในการถ่ายภาพในงานวิจัยครั้งนี้ จำเป็นต้องอาศัยสภาพอากาศ ลักษณะแสง เมฆ ซึ่งล้วนแต่เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยไม่สามารถควบคุมได้ รวมทั้งตัวแบบที่อยู่ในภาพ (ผู้คน) ซึ่งในระยะเวลา 1 ปี ผู้วิจัยได้ถ่ายภาพมากกว่า 30,000 ภาพ เพื่อนำมาคัดเลือกให้เหลือ 30 ภาพ และจัดแสดงผลงานต่อไป

2.3 วิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์ และความสมบูรณ์ของภาพ

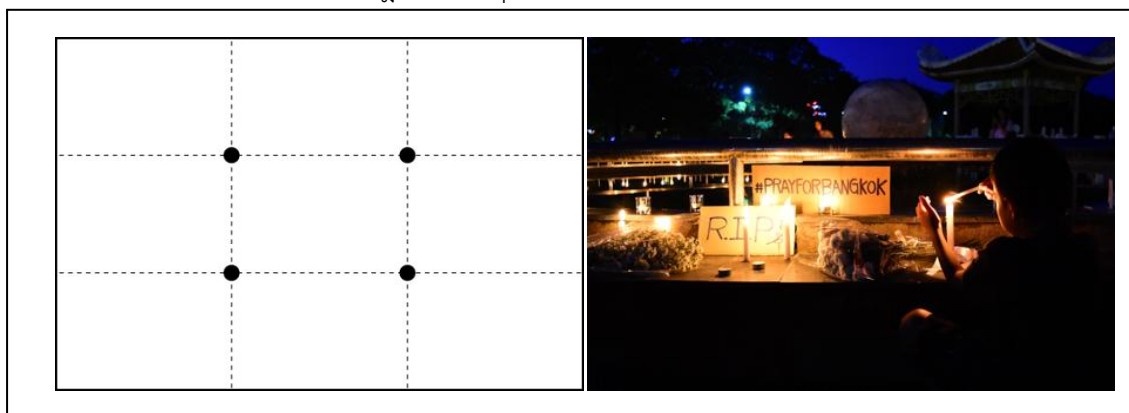
ชื่อภาพ : อาลัย

Lens 18-55 /ISO 4,000/S 1:20/F 4.2

เริ่มการบันทึกภาพโดยการสังเกตพื้นที่โดยรอบหาจุดเด่นของพื้นที่และทำการบันทึกภาพในมุมมองต่างๆหลายภาพ เมื่อถึงจุดถ่ายภาพที่แสดงการร่วมจุดเทียนแสดงความเสียใจต่อเหตุวาระเปิดที่

ราชประสงค์วันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ.2558 ผู้ถ่ายภาพโครงสร้างภาพด้วยการใช้สามส่วนจุดตัดเก้าช่อง และรอจังหวะที่เด็กคนเดินมาจุดเทียนซึ่งเกิดขึ้นในเวลาไม่มาก

การวางโครงสร้างแบบกฎสามส่วนจุดตัดเก้าช่อง

ภาพที่ 4.5 การวางโครงสร้างแบบกฎสามส่วนจุดตัดเก้าช่อง

ภาพที่ 4.6 ภาพแสดงการวางแผนเลือกมุมมองในการถ่ายภาพอาศัย

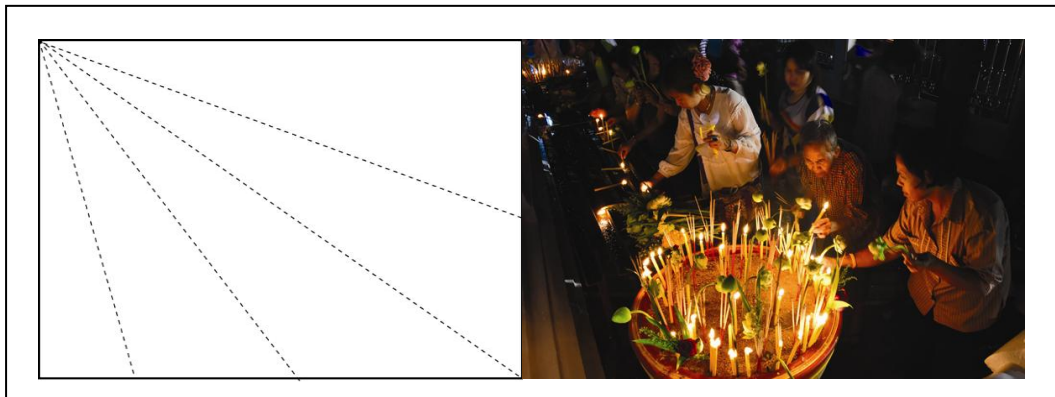
ภาพที่ 4.7 ภาพแสดงการวางแผนเลือกมุมมองในการถ่ายภาพอาลัย

ชื่อภาพ : แสงเทียน

Lens 18-55 /ISO 1,600/S 1:8/F 10

ภาพการปักเทียนลงในกระถางภาพการปักเทียนลงในกระถางของหญิงสูงอายุในวันวิสาขบูชา การบันทึกภาพนี้ถ่ายขึ้นที่บริเวณอุโบสถวัดโพธิ์ธาราม ผู้ถ่ายวางตำแหน่งในการถ่ายเป็นบริเวณบันไดทางขึ้นอุโบสถ และมุมสูงบริเวณหอรบระฆัง ผู้ถ่ายได้หามุมมองตลอดกิจกรรมในเวลาทำบุญเข้าและเวียนเทียนในเวลากลางคืนในจุดนี้ได้บันทึกภาพกิจกรรมการทำบุญเข้าและเวียนเทียน

วางโครงสร้างภาพด้วยการใช้เส้นนำสายตา

ภาพที่ 4.8 แสดงการวางแผนเลือกมุมมองในการถ่ายภาพแสงเทียน

ภาพที่ 4.9 ภาพแสดงการวางแผนเลือกมุมมองในการถ่ายภาพแสงเทียน

ภาพที่ 4.10 แสดงการวางแผนเลือกมุมมองในการถ่ายภาพแสงเทียน

ชื่อภาพ : อุทิศ

Lens 50/ISO 1,000/S 1:8,000/F 2.5

การบันทึกภาพเหตุการณ์วันสถาปนามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ด้วยแนวความคิด
เบื้องต้นจากการที่มหาวิทยาลัยเดิมเรียกว่าวิทยาลัยครู ครูในจังหวัดนครสวรรค์ร่วมทำบุญอุทิศส่วนกุศล
ให้กับครูที่ล่วงลับและพบปะกับครูที่เคยสอนตนเองจากบรรยากาศรอยยิ้มของผู้ใส่บาตรและรอยยิ้มของ
พระแสดงถึงความสุขที่มีในช่วงเวลานั้น ภาพถ่ายนี้ใช้เทคนิคการตัดภาพตัดส่วนที่ไม่จำเป็นออกทำให้
จุดเด่นชัดเจนขึ้น

วางโครงสร้างภาพโดยใช้ความสมดุล

ภาพที่ 4.11 แสดงการวางโครงสร้างภาพโดยใช้ความสมดุล

ภาพที่ 4.12 แสดงการวางแผนเลือกมุมมองในการถ่ายภาพอุทิศ

ภาพที่ 4.13 แสดงการวางแผนเลือกมุมมองในการถ่ายภาพพุทธศั

ชื่อภาพ : บายศรี

Lens 18-55/ISO 1,600/S 1:20/F 6.3

ภาพกิจกรรมการบายศรีสู่ขวัญนักศึกษาผู้ถ่ายภาพวางโครงสร้างภาพแบบเส้นนำสายตาภาพนี้ผู้ถ่ายใช้เทคนิคการตัดภาพและการลบส่วนที่รบกวนสายตาออกเช่น หลอดไฟ ป้ายไว้นิลและปรับสีให้ดูมืดลงวางโครงสร้างภาพโดยใช้การนำสายตา

ภาพที่ 4.14 แสดงการวางโครงสร้างภาพโดยใช้การนำสายตา

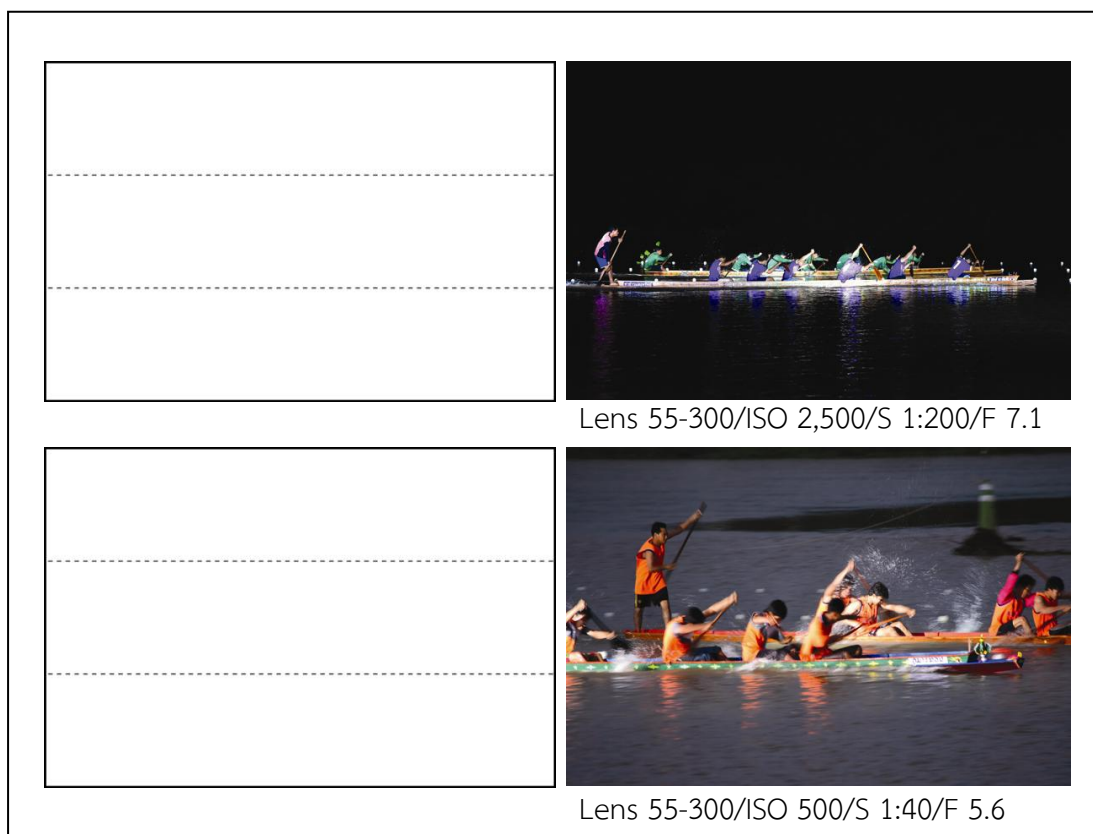

ภาพที่ 4.14 แสดงการวางแผนเลือกมุมมองในการถ่ายภาพบายนศรี

ชื่อภาพ : ตะแซ่

เทคนิคที่ใช้ในการถ่ายคือการหมุนกล้องตามภาพและจังหวะในการกดชัตเตอร์ เนื่องจากเป็น การแข่งขันในเวลากลางคืนทำให้เกิดแสงน้อยการบันทึกภาพต้องใช้จังหวะที่ดีในการถ่ายและเหตุการณ์ ระหว่างการแข่งขันเกิดขึ้นเร็วมาก ภาพนี้เป็นจังหวะที่ผู้แข่งขันเรือแข่งกันแสดงถึงความสามัคคีและ พร้อมเพรียงกัน

ภาพการแข่งขันเรือตะแซ่วางโครงสร้างภาพโดยใช้กฎสามส่วน

ภาพที่ 4.15 แสดงการวางโครงสร้างภาพโดยใช้กฎสามส่วน

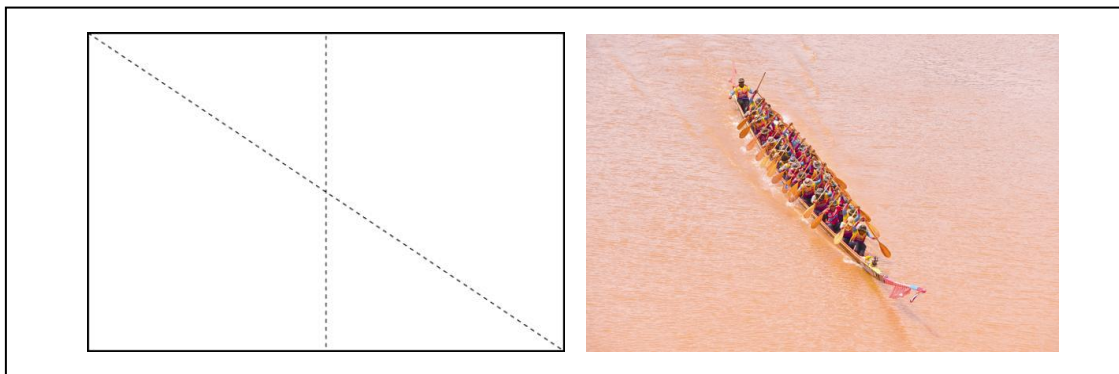
ภาพที่ 4.16 แสดงการวางแผนเลือกมุมมองในการถ่ายภาพตะเซ่

ชื่อภาพ : พร้อม

Lens 55-300/ISO 400/S 1:1,000/F 8

การแข่งขันเรือยาวประเพณีนครสวรรค์ผู้บันทึกภาพได้ทดลองมุมมองทั้งสองฝั่งแม่น้ำและใช้เรือ
ออกถ่ายภาพช่วงกลางแม่น้ำ ในช่วงที่นักกีฬานำเรือลงแม่น้ำจนถึงเวลาแข่งขัน ภาพที่บันทึกภาพนี้ใช้
เทคนิคเลนส์ระยะ 55-300 มม. ถ่ายจากบนสะพานเดชาติวงศ์ในช่วงที่เรือกำลังพายเข้ามาจุดปล่อยเรือ
การยกพายพร้อมกันแสดงถึงความสามัคคีของหมู่คณะ

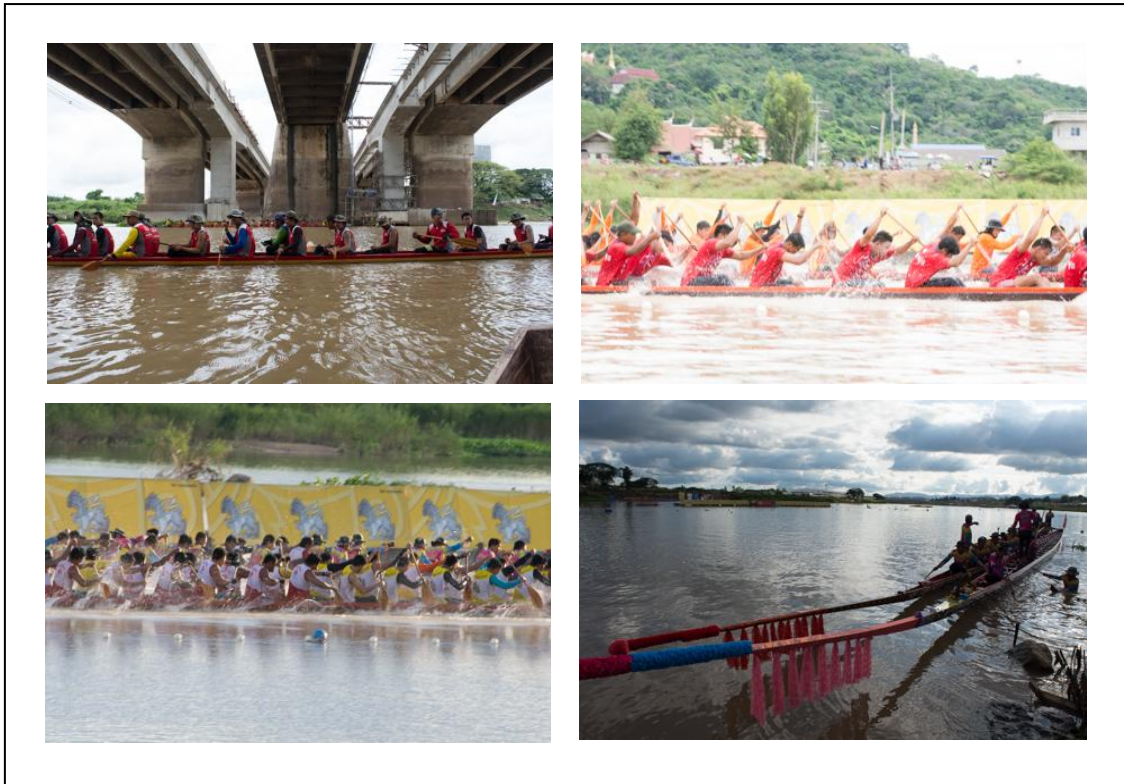
การวางโครงสร้างภาพแบบทิศทางแนวทแยงเฉียงลง

ภาพที่ 4.17 แสดงการวางโครงสร้างภาพแบบทิศทางแนวทแยงเฉียงลง

ภาพที่ 4.18 แสดงการวางแผนเลือกมุมมองในการถ่ายภาพพร้อม

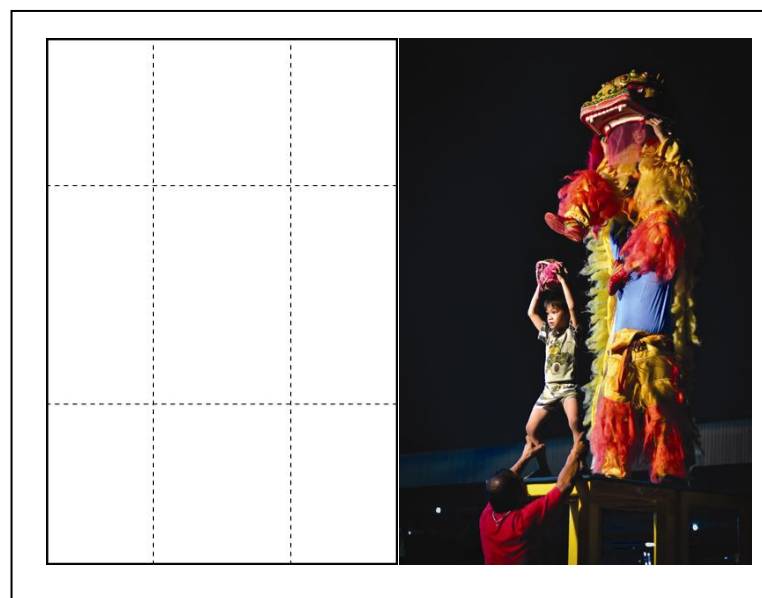

ภาพที่ 4.19 แสดงการวางแผนเลือกมุมมองในการถ่ายภาพพร้อม

ชื่อภาพ : รุ่งอรุณ

Lens 18-55/ISO 1,600/S 1: 400/F 4

การฝึกซ้อมการแสดงสิงโตของจังหวัดนครสวรรค์ ผู้บันทึกภาพวางโครงสร้างเป็นแนวตั้งเพื่อให้เก็บรายละเอียดของภาพได้ครบภาพนี้ผู้ถ่ายใช้จังหวะการกดชัตเตอร์ในช่วงที่ครูฝึกช่วยจับขาของเด็กและสายตาของเด็กผู้เชิดลูกแก้วมีสายตาที่มุ่งมั่นมองตรงไปด้านหน้า

ภาพที่ 4.20 แสดงการวางโครงสร้างภาพแบบจุดตัดเก้าช่อง

ภาพที่ 4.21 แสดงการวางแผนเลือกมุมมองในการถ่ายภาพรุ่นสู่รุ่น

2.4 ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดจากการถ่ายภาพด้วยการถ่ายใหม่หรือการปรับแต่งภาพ
การถ่ายภาพในงานวิจัยครั้งนี้ ภาพถ่ายอาจจะมีข้อบกพร่องเล็กน้อย จึงจำเป็นต้องปรับแต่งภาพ เพื่อช่วยให้ภาพสมบูรณ์มากขึ้น เช่น การปรับแสง ปรับสี ครีโปกภาพให้ตรง

2.5 คัดเลือกภาพถ่าย โดย คัดเลือกภาพที่องค์ประกอบศิลป์ดีแล้วและตรงตามแนวความคิด จำนวน 30 ภาพ พร้อมปรับแต่งภาพ ดังนี้

ภาพที่ 4.22 แสดงภาพอาลัย

ชื่อภาพ : อาลัย

Lens 18-55 /ISO 4,000/S 1:20/F 4.2

จากเหตุการณ์ระเบิดที่ศาลพระพรมบริเวณแยกราชประสงค์ประชาชนต่างร่วมไว้อาลัยและจุดเทียนแสดงถึงความเสียใจ จังหวัดนครสวรรค์ก็มีประชาชนกลุ่มหนึ่งที่ออกมาแสดงความเสียใจบริเวณอุทยานสวรรค์ภาพนี้นับทั้งในช่วงเวลา 19.00 น. เด็กในภาพตั้งใจจุดเทียนเพื่อร่วมไว้อาลัย

ภาพที่ 4.23 แสดงภาพแสงเทียน

ชื่อภาพ : แสงเทียน

Lens 18-55 /ISO 1,600/S 1:8/F 10

ภาพบันทึกเหตุการณ์เวียนเทียนในวันอาสาฬหบูชาเมื่อเวียนเทียนเสร็จพุทธศาสนิกชนได้นำรูป เทียนมาร่วมปักลงในกระถางรูป แสงสว่างของเทียนลายเล่มเปรียบเหมือนพลังของความสามัคคีซึ่งเทียนเพียงเล่มเดียวคงให้ความสว่างได้ไม่มาก

ภาพที่ 4.24 แสดงภาพอุทิศ

ชื่อภาพ : อุทิศ

Lens 50/ISO 1,000/S 1:8,000/F 2.5

วันที่ 15 สิงหาคม วันสถาปนามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ซึ่งเดิมเรียกว่าวิทยาลัยครู ครูในเขตจังหวัดนครสวรรค์ที่เคยได้ศึกษาเล่าเรียนจากวิทยาลัยครูซึ่งตอนปัจจุบันเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ต่างร่วมกันทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้กับครูผู้ให้การศึกษากับศิษย์

ภาพที่ 4.25 แสดงภาพบายศรี

ชื่อภาพ : บายศรี

Lens 18-55/ISO 1,600/S 1:20/F 6.3

ภาพกิจกรรมการบายศรีสู่ขวัญนักศึกษาใหม่ กิจกรรมนี้บันทึกภาพที่วัดศิรีวงษ์ เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาจุดเทียนไหว้ครู และครูรับขวัญนักศึกษาด้วยการผูกข้อมือนักศึกษาด้วยเชือกสายสีล แสดงถึงความสามัคคีของครูและศิษย์

ภาพที่ 4.25 แสดงภาพแข่งเรือ

ชื่อภาพ : แข่งเรือ

Lens 55-300/ISO 400/S 1:125/F 14

จังหวัดนครสวรรค์เป็นจังหวัดลุ่มแม่น้ำมีการแข่งเรือยาวเป็นกีฬาประเพณี เดิมเรือยาวจะถูกเก็บไว้ที่บริเวณวัดเมื่อถึงปลายฤดูฝนน้ำเต็มแม่น้ำ เรือจะถูกนำมาแข่งขันเพื่อแสดงถึงความพร้อมเพรียงของหมู่คณะและความผูกพันกับสายน้ำของคนไทยในอดีต

ภาพที่ 4.26 แสดงภาพเข้าจุด

ชื่อภาพ : เข้าจุด

Lens 55-300/ISO 400/S 1:500/F 8

การพายเรือเข้าจุดแข่ง ภาพการถือพายในทิศทางเดียวกันแสดงให้เห็นถึงความสามัคคีและความพร้อมเพรียงของฝีพาย

ภาพที่ 4.27 แสดงภาพพร้อม

ชื่อภาพ : พร้อม

Lens 55-300/ISO 400/S 1:1,000/F 8

จังหวะในการยกพายที่พร้อมกันการจ้วงน้ำพร้อมกันทำให้เรือยาวแล่นได้ไวขึ้น หากฝีพายไม่พร้อมเพรียงเรือจะแล่นเร็วไม่ได้

ภาพที่ 4.28 แสดงภาพสู้

ชื่อภาพ : สู้

Lens 55-300/ISO 500/S 1:40/F 5.6

จังหวะการพายเรือตะเข้ที่พร้อมกันระหว่างฝีพายและนายท้ายเรือแสดงถึงความสามัคคีและความพร้อมของทีม

ภาพที่ 4.29 แสดงภาพตะเข้

ชื่อภาพ : ตะเข้

Lens 55-300/ISO 2,500/S 1:200/F 7.1

การแข่งขันเรือตะเข้ในเวลากลางคืนมีให้เห็นในจังหวัดนครสวรรค์ก่อนวันแข่งเรือยาวชาวบ้านจะนำเรือตะเข้มาแข่งขันเพื่อความสนุกสนาน และแสดงให้เห็นถึงการใช้ชีวิตลุ่มแม่น้ำที่มีความชำนาญในการใช้เรือในเวลากลางคืน

ภาพที่ 4.30 แสดงภาพออกพรรษา

ชื่อภาพ : ออกพรรษา

Lens 12-24/ISO 200/S 1:500/F 8

ในวันออกพรรษาเป็นวันที่จำลองเหตุการณ์ที่พระพุทธเจ้าเสด็จลงจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ซึ่งจังหวัดนครสวรรค์ได้มีการตัดบาตรเทโวและจำลองเหตุการณ์โดยหลายภาคส่วนร่วมจัดงานนี้แสดงถึงความร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกัน

ภาพที่ 4.31 แสดงภาพร่วมมือ

ชื่อภาพ : ร่วมมือ

Lens 24-300/ISO 100/S 1:300/F 4

ในงานประเพณีต่างๆในจังหวัดนครสวรรค์จะพบเห็นมังกรหรือสิงโตอยู่บ่อยครั้งแสดงถึงความสัมพันธ์ของคนไทยเชื้อสายจีนที่อยู่ร่วมกันในจังหวัด

ภาพที่ 4.32 แสดงภาพลูกโยน

ชื่อภาพ : ลูกโยน

Lens 12-24/ISO 1,000/S 1:8,000/F 4

ภาพแสดงพ่อ ลูกร่วมกันทำบุญโยนลูกโยนใส่บาตรแต่สุดท้ายก็เป็นพ่อโยน

ภาพที่ 4.33 แสดงภาพสุขใจ

ชื่อภาพ : สุขใจ

Lens 55-300/ISO 1,000/S 1:8,000/F 2.8

ปู่หลานร่วมกันทำบุญโดยแววตาและใบหน้าของปู่และหลานแสดงถึงความสุข

ภาพที่ 4.34 แสดงภาพลอยกระทง

ชื่อภาพ : ลอยกระทง

Lens 18-55/ISO 1,600/S 1:125/F 3.5

การลอยกระทงเป็นการร่วมกันแสดงถึงบุญคุณของแม่น้ำที่ได้กิน ใต้ใช้ ใต้อาศัย และขอขมาต่อแม่น้ำที่ได้ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงไป

ภาพที่ 4.35 แสดงภาพลอยกระทงในวัด

ชื่อภาพ : ลอยกระทงในวัด

Lens 50/ISO 1,600/S 1:320/F 1.8

กระทงที่บรรจงประดิษฐ์กระทงด้วยความตั้งใจ ผู้คนเดินทางมาลอยกระทงสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีลอยกระทงในวัดนครสวรรค์กันเป็นจำนวนมาก แสดงให้เห็นถึงความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา

ภาพที่ 4.36 แสดงภาพขอขมา

ชื่อภาพ : ขอขมา

Lens 50/ISO 1,600/S 1: 20/F 1.8

การลอยกระทง เพื่อเป็นการแสดงความสำนึกบุญคุณของแม่น้ำ ที่ให้เราได้อาศัยดื่มกิน อีกทั้งขอภัยพระแม่คงคาที่ทำให้แหล่งน้ำต่างๆ ไม่สะอาด คนในชุมชนจะบรรจงประดิษฐ์กระทงด้วยความตั้งใจ

ภาพที่ 4.37 แสดงภาพจุดเทียนชัย

ชื่อภาพ : จุดเทียนชัย

Lens 18-55/ISO 3,200/S 1: 50/F 6.3

จุดเทียนถวายพระพรชัยมงคล เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พสกนิกรชาวไทย ต่างพร้อมใจกันร่วมแสดงความจงรักภักดี พสกนิกร ร่วมใจจุดเทียนชัยถวายพระพรชัยมงคลแด่พ่อหลวง พร้อมจุดพลุเฉลิมฉลองทั่วไทย

ภาพที่ 4.38 แสดงภาพสามัคคีเพื่อพ่อ

ชื่อภาพ : สามัคคีเพื่อพ่อ

Lens 55-300/ISO 500/S 1: 500/F 10

การร่วมกันปั่นจักรยาน Bike for Dad เป็นการร่วมกันปั่นจักรยานเพื่อเป็นการแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งเปรียบเสมือนพ่อของแผ่นดิน เป็นวัฒนธรรมของชาวไทยพุทธที่แสดงออกถึงความดีงามในแต่ละครั้งอาจไม่เหมือนกันของแต่ละปี และการร่วมกันทำเช่นนี้ยังจัดอยู่ในมงคลชีวิตสามสิบแปดประการในพระพุทธศาสนา ข้อที่ว่า บุษาบุคคลที่ควรบูชา และบำรุงบิดามารดา การแสดงออกเช่นนี้หากไม่สามัคคีร่วมอยู่คงสำเร็จไม่ได้ ภาพนี้ถ่ายจากด้านหลังเพื่อแสดงให้เห็นว่าทุกคนมุ่งไปข้างหน้าด้วยกัน

ภาพที่ 4.39 แสดงภาพเพื่อพ่อ

ชื่อภาพ : เพื่อพ่อ

Lens 18-55/ISO 500/S 1: 500/F 10

การร่วมกันปั่นจักรยาน Bike For Dad จากจุดเริ่มต้นของสี่แยกสะพานเดชาติวงศ์ มองเห็นหอ นาฬิกา เป็นสัญลักษณ์หนึ่งของเมืองนครสวรรค์ ทุกคนมุ่งมั่นที่จะทำการปั่นจักรยานให้ถึงจุดหมายเพื่อ พ่อของแผ่นดินซึ่งแสดงออกถึงความสามัคคีของคนไทย

ภาพที่ 4.40 แสดงภาพสวดมนต์ข้ามปี

ชื่อภาพ : สวดมนต์ข้ามปี

Lens 12-24/ISO 1,000/S 1: 25/F 4

ช่วงเวลาที่ดีในการเริ่มต้นศักราชใหม่ การสวดมนต์ข้ามปีจึงถือว่าเป็นสิริมงคลต่อการเริ่ม ศักราชใหม่ เป็นกิจกรรมที่ควรปลูกฝังให้ลูกหลานได้ปฏิบัติสม่ำเสมอ การสวดมนต์จะทำให้เกิดสติ สมาธิ และจิตใจสงบสุข

ภาพที่ 4.41 แสดงภาพความพยายาม

ชื่อภาพ : ความพยายาม

Lens 18-55/ISO 1,000/S 1: 25/F 4

เป็นภาพที่เกิดจากการฝึกซ้อมการเชิดสิงโต ถึงแม้จะเป็นเด็ก แต่ก็สามารถแสดงถึงความพยายามที่ฝึกซ้อมการเชิดสิงโต

ภาพที่ 4.42 แสดงภาพรุ่มสุ่ม

ชื่อภาพ : รุ่งอรุณ

Lens 18-55/ISO 1,600/S 1: 400/F 4

การฝึกซ้อมการแสดงการเชิดสิงโต ที่ประกอบไปด้วยผู้คนหลายช่วงวัย เป็นการถ่ายทอดการแสดงการเชิดสิงโตด้วยการปฏิบัติโดยตรง การแสดงที่เกิดจากการตั้งใจ การฝึกซ้อมมานับครั้งไม่ถ้วน การแสดงที่เกิดจากความสามัคคีในหมู่คณะ จนทำให้เราได้ชมการแสดงการเชิดสิงโตที่สวยงาม

ภาพที่ 4.43 แสดงภาพซ้อม-เชิด

ชื่อภาพ : ซ้อม-เชิด

Lens 18-55/ISO 2,500/S 1: 200/F 4

เมื่อใกล้ถึงเทศกาลตรุษจีน ก็เข้าสู่เทศกาลซ้อมเชิดสิงโต เพื่อให้เกิดความสวยงาม สง่างาม และความปลอดภัย การแสดงหนึ่งการแสดงไม่อาจเกิดขึ้นได้เพียงคนแค่คนเดียว แต่หากต้องเกิดจากความร่วมแรง ร่วมมือ กันในการแสดง การฝึกซ้อมเพื่อการแสดงออกมาสมบูรณ์แบบที่สุด

ภาพที่ 4.44 แสดงภาพสิงโตโจวเสี้ยว

ชื่อภาพ : สิงโตโจวเสี้ยว

Lens 18-55/ISO 2,500/S 1: 125/F 5.6

ชาวจีนให้การนับถือสิงโตมาก เพราะเชื่อว่า สิงโตมีความศักดิ์สิทธิ์ ทั้งมี อิทธิฤทธิ์ที่จะบันดาล โชคลาภมาให้ คอยช่วยปกป้องและปัดเป่าภัยร้ายต่าง ๆ ไม่ให้มารังควานผู้คนได้ การแสดงสิงโตปีน กระจับปี่ไม้ไผ่ เป็นการแสดงการเชิดสิงโตที่ต้องอาศัยความสามัคคีเป็นอย่างมาก ทั้งฐานต้องมั่นคง

ภาพที่ 4.45 แสดงภาพมิตรภาพไทย-จีน จงเจริญ

ชื่อภาพ : มิตรภาพไทย-จีน จงเจริญ

Lens 18-55/ISO 125/S 1: 640/F 3.5

เมืองปากน้ำโพนับได้ว่าเป็นเมืองหนึ่งที่มีคนไทยเชื้อสายจีนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เมื่อถึงเทศกาลตรุษจีน นับเป็นเทศกาลสำคัญของคนไทยเชื้อสายจีนนอกจากจะมีการจัดงานเฉลิมฉลองอย่างยิ่งใหญ่ติดต่อกันยาวนานหลายวันแล้ว ยังทำให้ครอบครัวแต่ละครอบครัว ได้กลับมารวมตัวอยู่พร้อมหน้าพร้อมตากัน และร่วมทำกิจกรรมในเทศกาลดังกล่าวอย่างมีความสุข

ภาพที่ 4.46 แสดงภาพมังกรทอง นครสวรรค์

ชื่อภาพ : มังกรทอง นครสวรรค์

Lens 18-55/ISO 2,500/S 1: 80/F 4

มังกรทองเจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพ มีลีลาการเชิดที่เข้มแข็ง สง่างาม มีความสมดุลในสัดส่วนและความงดงาม ผู้เล่นกว่า 100 คน ซึ่งแสดงออกถึงความสามัคคีของทีมเชิดมังกรที่ต้องผลัดเปลี่ยนตำแหน่ง รูปแบบการแสดงนอกจากจะมีการเชิดมังกรในท่าต่างๆแล้ว ยังมีการแสดงมังกรขึ้นเสา มังกรพ่นไฟ มังกรพ่นน้ำ และการแสดงมังกรเล่นน้ำที่แม่น้ำเจ้าพระยา

ภาพที่ 4.47 แสดงภาพสามัคคีสมาร์ทโฟน

ชื่อภาพ : สามัคคีสมาร์ทโฟน

Lens 18-55/ISO 2,500/S 1: 40/F 4.5

ด้วยความเจริญของเทคโนโลยี ทำให้ผู้คนไม่พลาดที่จะบันทึกความประทับใจในขบวนแห่มังกรทอง ที่วาดลวดลายพลิ้วไหวดั่งล่องลอย จากความร่วมมือแรงของคนนับร้อยที่ต้องผลัดเปลี่ยนเวียนตำแหน่ง เพื่อให้มังกรทองโอบยิบราวมี่ชีวิต ไปจนถึงยามเย็นแสงสีสนของโคมไฟที่ประดับอยู่ทั่วเมือง

ภาพที่ 4.48 แสดงภาพวันวิสา ฒ พระจุฬามณีเจดีย์

ชื่อภาพ : วันวิสา ฆ พระจุฬามณีเจดีย์

Lens 18-55/ISO 100/S 1: 22/F 25

เมื่อถึงวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา และวันอาสาฬหบูชา พุทธศาสนิกชนจะร่วมกันเวียนเทียน รอบองค์พระจุฬามณีเจดีย์ ที่มีสีทองอร่ามไปทั้งเจดีย์

ภาพที่ 4.49 แสดงภาพเวียนเทียนวัดกบ

ชื่อภาพ : เวียนเทียนวัดกบ

Lens 18-55/ISO 100/S 1: 20/F 18

การเวียนเทียน เป็นพิธีกรรมที่มีความสำคัญ พุทธศาสนิกชนร่วมกันปฏิบัติด้วยความสำรวมเพื่อสร้างความเลื่อมใสศรัทธา ซึ่งจะปฏิบัติในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา และวันอาสาฬหบูชา

ภาพที่ 4.50 แสดงภาพประเพณีห่มผ้าพระมหาเจดีย์

ชื่อภาพ : ประเพณีห่มผ้าพระมหาเจดีย์

Lens 18-55/ISO 100/S 1: 1,250/F 4

ประเพณีห่มผ้าพระมหาเจดีย์ ณ วัดวรนาถบรรพต พระอารามหลวง จัดเป็นการแสดงออกถึง การบูชาทั้งอามิสบูชาและปฏิบัติบูชา เป็นการร่วมกัน
ดำรงรักษาประเพณีวัฒนธรรมที่เก่าแก่โบราณ เป็นประเพณีที่เกิดจากความร่วมมือของทุกภาคส่วน

ภาพที่ 4.51 แสดงภาพสงกรานต์ สรงน้ำพระ

ชื่อภาพ : สงกรานต์ สรงน้ำพระ

Lens 18-55/ISO 100/S 1: 125/F 6.3

ในวันสงกรานต์สิ่งหนึ่งที่คนไทยนิยมทำนอกจากการเล่นสาดน้ำ ทำบุญไหว้พระ และรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ คือการสรงน้ำพระ ซึ่งเป็นการบูชาบุคคลที่ควรบูชา คือพระพุทธเจ้าด้วยของหอม คือ น้ำ สะอาดและดอกไม้ การสรงน้ำพระเป็นการกระทำที่เกิดจากจิตที่เลื่อมใสศรัทธาในพระรัตนไตร อีกนัยหนึ่ง คือ เป็นการแสดงมุทิตาจิตต่อท่านผู้เป็นที่เคารพบูชา

2.6 รวบรวมภาพที่ได้รับการคัดเลือก จัดพิมพ์สู่จีปัตร พร้อมอธิบายความหมาย แนวความคิด เทคนิคที่ใช้ ขั้นตอนการพัฒนาผลงานจนเสร็จสมบูรณ์

ภาพที่ 4.52 แสดงภาพสูจิบัตร

2.7 รวบรวมภาพที่คัดเลือกจำนวน 30 ภาพ ล้างอัดภาพความละเอียดสูง ขนาด 24 x 36 นิ้ว จำนวน 3 ภาพ ขนาด 20 x 30 นิ้ว จำนวน 6 ภาพ ขนาด 20 x 24 นิ้ว จำนวน 9 ภาพ ขนาด 16 x 24 นิ้ว จำนวน 3 ภาพ ขนาด 12 x 16 นิ้ว จำนวน 6 ภาพ ขนาด 8 x 12 นิ้ว จำนวน 3 ภาพ และเข้ากรอบเพื่อจัดแสดงผลงาน

การจัดแสดงผลงานได้จัดขึ้นเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม – 1 กันยายน 2559 และจัดร่วมกับโครงการดนตรี กวีศิลป์ ในวันที่ 3-4 กันยายน 2559 ณ อีเวนซันฮอลล์ แฟร์รี่แลนด์สรรพสินค้า อำเภอมะนัง จังหวัดนครสวรรค์ รวมการจัดแสดงผลงานทั้งหมด 5 วัน

ภาพที่ 4.53 แสดงภาพการจัดนิทรรศการ

ภาพที่ 4.54 แสดงภาพการจัดนิทรรศการ

ภาพที่ 4.55 แสดงภาพการจัดนิทรรศการ

3. สรุปผลจัดเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาว ไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ และประเมินผลสรุปการจัดกิจกรรม

โดยวิธีการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนต่างๆ ต่อไปนี้

3.1 ผู้จัดโครงการฯ ได้ดำเนินการเชิญวิทยากรจำนวน 4 ท่าน เพื่อบรรยายถึงการถ่ายภาพการให้มุมมองการจัดแสง การตั้งแนวความคิด ในลักษณะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักศึกษาและผู้สนใจ

ในการจัดโครงการเสวนาวิชาการในครั้งนี้ ผู้จัดได้แบ่งกิจกรรมออกเป็น 3 ส่วนได้แก่

3.1.1 การถ่ายภาพนอกสถานที่ โดยให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้ออกพื้นที่ถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธปากน้ำโพ โดยให้ผู้เข้าร่วมโครงการทุกคนได้

ตระหนักถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมตามแบบวิถีพุทธ และได้จัดการประกวดภาพถ่ายแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มได้แก่

1.กลุ่มที่ 1 ประชาชนทั่วไป ภายใต้หัวข้อ สามัคคีวิถีพุทธ ซึ่งมีผู้ได้รับรางวัลเพียงท่านเดียว คือ คุณธีระศักดิ์ ตันเจริญ กับแนวความคิดของสามัคคีของเส้นทางเส้นเล็กๆ ที่ผูกมัดนั่งร้านให้เกิดความแข็งแรง มั่นคงได้

ภาพที่ 4.56 แสดงภาพรางวัลชนะเลิศการประกวดภาพถ่ายระดับประชาชนทั่วไป

2.กลุ่มที่ 2 ได้แก่ ผู้เข้าร่วมโครงการฯ เป็นการถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรม ซึ่งจะต้องเป็นภาพถ่ายในระหว่างการถ่ายภาพนอกสถานที่เท่านั้น ผู้ที่ได้รับรางวัลดังนี้ รางวัลชนะเลิศ นายอนุพงศ์ แดงเพชร รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่หนึ่ง นายวุฒิกันท์ จากโคกสูง รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่สอง นายธนภัทร ดาวดี รางวัลชมเชย นายณัฐพล หาธรรม และนายณัฐวุฒิ เจริญรัมย์

ภาพที่ 4.57 แสดงภาพรางวัลชนะเลิศการประกวดภาพถ่ายของผู้เข้าร่วมโครงการ

ภาพที่ 4.58 แสดงภาพรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 การประกวดภาพถ่ายของผู้เข้าร่วมโครงการ

ภาพที่ 4.59 แสดงภาพการแนะนำเทคนิควิธีการถ่ายภาพนอกสถานที่

ภาพที่ 4.60 แสดงภาพการถ่ายภาพนอกสถานที่ ณ พระจุฬามณีเจดีย์

ภาพที่ 4.61 แสดงภาพการถ่ายภาพนอกสถานที่ ณ พระจุฬามณีเจดีย์

ภาพที่ 4.62 แสดงภาพการถ่ายภาพนอกสถานที่ ณ พระจุฬามณีเจดีย์

3.1.2 กิจกรรมปรับแต่งภาพถ่าย โดนนำภาพที่ออกไปถ่ายมาปรับแต่ง แก้ไข
ข้อบกพร่อง เพื่อให้ได้ภาพที่สมบูรณ์ที่สุด

ภาพที่ 4.63 แสดงภาพกิจกรรมปรับแต่งภาพถ่าย

ภาพที่ 4.64 แสดงภาพกิจกรรมปรับแต่งภาพถ่าย

3.1.3 การจัดเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์

3.2 ประชาสัมพันธ์ เชิญอาจารย์ นักศึกษา และผู้ที่สนใจ เน้นกลุ่มเป้าหมายในสาขาที่เกี่ยวข้อง เช่น นิเทศศาสตร์ ศิลปกรรม การออกแบบกราฟิก เข้าร่วมโดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายจำนวน 200 คน

3.3 จัดเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์

ภาพที่ 4.65 แสดงภาพการเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ภาพที่ 4.66 แสดงภาพการเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3.4 ทดสอบผลการจัดงานเสวนาวิชาการก่อนการเรียนรู้ (Pretest) และหลังการเรียนรู้ (Posttest) การถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ต.ปากน้ำโพ จ.นครสวรรค์
ในการทดสอบผลการจัดงานเสวนาวิชาการ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

3.4.1 กลุ่มที่เข้าร่วมถ่ายภาพนอกสถานที่ ใช้แบบทดสอบก่อนการเรียนรู้ (Pretest) และหลังการเรียนรู้ (Posttest) โดยแบบทดสอบประกอบด้วยเนื้อหาด้านการถ่ายภาพ ด้านการสุนทรียภาพ และด้านศิลปวัฒนธรรมเมืองปากน้ำโพ แบบทดสอบ มีทั้งหมด 24 ข้อ เป็นข้อสอบแบบตัวเลือก ผลการทดสอบ ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ผลการทดสอบก่อนการเรียนรู้ (Pretest) และหลังการเรียนรู้ (Posttest)

คนที่	ชื่อ-สกุล	คะแนนก่อนการ อบรม	คะแนนหลังการ อบรม	ส่วนต่าง
1	น.ส.ปัทมาพร เรืองโพธิ์	11	14	3
2	น.ส.สตรีรัตน์ เทียงจิตต์	11	16	5
3	นายชำนาญ เก่งธัญการ	15	18	3
4	น.ส.ศุภิสรา ทานะมัย	11	18	7
5	นายธนวัฒน์ ประจง	12	16	4
6	นายปรัชญา แซ่ล่อ	8	16	8
7	น.ส.รุ่งอริน นวมจิตร	13	15	2
8	นายจิรเดช จุनावุฒ	4	17	13
9	นายณัฐนันท์ อยู่วัฒนะ	5	15	10
10	น.ส.ประภัสสยา สดวกดี	16	16	0
11	นายธนภัทร ดาวดี	15	16	1
12	น.ส.กนกกร เลิศเดช	18	18	0
13	น.ส.เสาลักษณ์ ศักดิ์ยิ่งเจริญ	18	19	1
14	นายอนุพงษ์ แต่งเพชร	17	19	2
15	น.ส.เบญญาภา สุขใส	15	15	0
16	น.ส.ชนิกานต์ รักกลิ่น	18	20	2
17	นายณัฐพล หาธรรม	14	14	0
18	น.ส.สุนทรี เปี่ยมลิ้ม	14	16	2
19	น.ส.ทิพย์สุดา เจริญไทย	16	16	0
20	น.ส.ปณาลี เกษวิทย์	14	19	5
21	นายศศิธร ฤทธิ์แฝง	13	19	6
22	นายจิรพันธ์ อนุวัฒน์	15	18	3
23	นายวุฒิชัย เกตุถาวร	12	15	3
24	น.ส.พิศชนก โสมาศรี	14	16	2
25	นายปัญญาพัฒน์ จันทร์ลักษณ์	14	14	0
26	นายเศรษฐวัฒน์ กองเพชร	7	14	7
27	นายปฏิพล คำแก้ว	14	17	3
28	นายกฤษณ์ อิทธิหอม	14	18	4
29	นายขจรศักดิ์ ดีศรี	12	16	4

คนที่	ชื่อ-สกุล	คะแนนก่อนการ อบรม	คะแนนหลังการ อบรม	ส่วนต่าง
30	นายภควันต์ โพธิ์	7	18	11
31	นายกิตติพงษ์ สดแหม่ม	12	16	2
32	นายพาท อธิปัญญา	14	19	5
33	นายสุภวิชญ์ อินทร์สุม	13	18	5
34	นายปรีดี เลี้ยวประยูร	4	18	14
35	นายอัษฎากร อุอินทร์	12	12	0
36	นายอภิวัฒน์ หวังถวิล	6	14	8
37	นายอัศวรุตม์ วงกรด	12	20	8
38	นายจตุพงศ์ เทียงสันเทียะ	10	16	6
39	นายณพรัตน์ สายสวาสดี	11	17	6
40	นายทยาพัฒน์ โอสถิถานนท์	11	13	2
41	นายพงศ์ภาค ถินขาว	12	17	5
42	นายชัยวัฒน์ สีไหม	9	15	6
43	นายณัฏฐพงศ์ เหมพันธ์	10	16	6
44	นายอุดมศักดิ์ เนินมสินธุ์	13	15	2
45	นายชญานิน นิติวดีลักษณ์	10	10	0
46	นายจิรพันธุ์ จุลวิจิตร	14	15	1
47	นายกรกฎ พินิจกิจ	14	18	4
48	นายณัฐวุฒิ เจริญรัมย์	12	17	5
49	นายเมธาวี สุพรรณ	12	18	6
50	นางสาวศศิณา โภครุ่ง	8	15	7
51	นายจักรกฤษณ์ อินทร์หอม	13	15	2
52	นายอนุพล ช้อยเชิดสุข	10	14	4
53	นายภูวนาท จันท	8	10	2
54	นายมนตรี สิงโต	15	17	2

สรุปผลด้านความรู้ความเข้าใจ พบว่า ผู้เข้าอบรม จำนวน 54 คน มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 85.18

3.4.2 กลุ่มที่เข้ารับฟังเสวนาวิชาการ และชมนิทรรศการ เป็นแบบสอบถามแบบตัวเลือก ในการประเมินด้านความสุนทรีรส การเข้าร่วมโครงการ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ตารางที่ 4.3 แสดงเพศของผู้เข้าร่วมโครงการ

เพศ			
		Frequency	Percent
Valid	หญิง	97	48.5
	ชาย	103	51.5
	รวม	200	100.0

เพศของผู้เข้าร่วมโครงการ เป็นเพศหญิงร้อยละ 48.5 เพศชาย ร้อยละ 51.5

ตารางที่ 4.4 แสดงอายุของผู้เข้าร่วมโครงการ

อายุ			
		Frequency	Percent
Valid	น้อยกว่า 20 ปี	47	23.5
	20-25 ปี	71	35.5
	26-30 ปี	12	6.0
	31-35 ปี	13	6.5
	36-40 ปี	16	8.0
	41-45 ปี	2	1.0
	46-50 ปี	9	4.5
	51-55 ปี	17	8.5
	56-60 ปี	11	5.5
	61 ปีขึ้นไป	2	1.0
	รวม	200	100.0

อายุของผู้เข้าร่วมโครงการ อยู่ในช่วง 20-25 ปี ร้อยละ 35.5 รองลงมาคือ น้อยกว่า 20 ปีร้อยละ 23.5 และ 51-55 ปี ร้อยละ 8.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงอาชีพของผู้เข้าร่วมโครงการ

อาชีพ			
		Frequency	Percent
Valid	นักเรียน นิสิต นักศึกษา	103	51.5
	ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ	36	18.0
	พนักงานบริษัทเอกชน	20	10.0
	ธุรกิจส่วนตัว	32	16.0
	รับจ้าง	2	1.0
	อื่นๆ	7	3.5
	รวม	200	100.0

อาชีพของผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ร้อยละ 51.5 รองลงมาคือ ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 18.0

ตารางที่ 4.6 แสดงการใช้หลักการในการประเมินผลงาน

ในการเข้ามามีบทการภาพถ่ายครั้งนี้ ท่านใช้หลักการในข้อใดในการประเมินผลงาน			
		Frequency	Percent
Valid	ความสวยงาม	80	40.0
	ความถูกต้อง	7	3.5
	เนื้อหาสาระ	20	10.0
	อารมณ์ ความรู้สึก	90	45.0
	อื่นๆ	3	1.5
	รวม	200	100.0

ผู้เข้าร่วมโครงการหลักการในการประเมินผลงาน ด้านอารมณ์ ความรู้สึก ร้อยละ 45.0 และ ความสวยงาม ร้อยละ 40.0

ตารางที่ 4.7 แสดงการรับรู้ถึงสุนทรียรส

เมื่อเข้าชมนิทรรศการภาพถ่ายฯ แล้ว ท่านรับรู้ถึงสุนทรียรส ด้านใดมากที่สุด			
		Frequency	Percent
Valid	การดำเนินชีวิตด้วยความสงบสุข	46	23.0
	ความสามัคคีในหมู่คณะ	50	25.0
	การดำเนินชีวิตตามรอยพระพุทธศาสนา	57	28.5
	การช่วยเหลือเกื้อกูลของคนในชุมชน	14	7.0
	ค่านิยม ความเชื่อ ของคนในชุมชน	25	12.5
	อื่นๆ	8	4.0
	รวม	200	100.0

ผู้เข้าร่วมโครงการรับรู้ถึงสุนทรียรส การดำเนินชีวิตตามรอยพระพุทธศาสนา ร้อยละ 28.5 และ ความสามัคคีในหมู่คณะ ร้อยละ 25.0

ตารางที่ 4.8 แสดงแบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่สำคัญของคนในชุมชนปากน้ำโพ

เมื่อเข้าชมนิทรรศการภาพถ่ายฯ แล้ว ท่านคิดว่าแบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่สำคัญของคนในชุมชนปากน้ำโพ ได้แก่ข้อใด			
		Frequency	Percent
Valid	แบบอย่างด้านความสามัคคี	59	29.5
	แบบอย่างด้านการช่วยเหลือเกื้อกูล	50	25.0
	แบบอย่างการดำเนินชีวิตตามรอยวิถีพุทธ	76	38.0
	แบบอย่างด้านการประกอบอาชีพ	9	4.5
	อื่นๆ	6	3.0
	รวม	200	100.0

ผู้เข้าร่วมโครงการ มีความคิดเห็นว่า แบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่สำคัญของคนในชุมชนปากน้ำโพ ได้แก่ แบบอย่างการดำเนินชีวิตตามรอยวิถีพุทธ ร้อยละ 38.0 รองลงมาคือ แบบอย่างด้านความสามัคคี ร้อยละ 29.5

ตารางที่ 4.9 แสดงคุณค่านิทรรศการภาพถ่ายฯ

ท่านคิดว่านิทรรศการภาพถ่ายฯ มีคุณค่าในด้านใดมากที่สุด			
		Frequency	Percent
Valid	สุนทรียภาพที่ก่อให้เกิดความสุขส่วนตัว	39	19.5
	สุนทรียภาพที่ก่อให้เกิดสันติสุขในสังคม	46	23.0
	สุนทรียภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์	112	56.0
	อื่นๆ	3	1.5
	รวม	200	100.0

ผู้เข้าร่วมโครงการ เห็นคุณค่าของนิทรรศการภาพถ่าย ด้านสุนทรียภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ ร้อยละ 56.0 รองลงมาคือ สุนทรียภาพที่ก่อให้เกิดสันติสุขในสังคม ร้อยละ 23.0

ตารางที่ 4.10 แสดงความพึงพอใจต่อ นิทรรศการภาพถ่ายฯ

ท่านมีความพึงพอใจต่อ นิทรรศการภาพถ่ายฯ อยู่ในระดับใด			
		Frequency	Percent
Valid	มากที่สุด	96	48.0
	มาก	86	43.0
	ปานกลาง	16	8.0
	ปรับปรุง	2	1.0
	รวม	200	100.0

ผู้เข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจต่อ นิทรรศการภาพถ่ายฯ ระดับมากที่สุด ร้อยละ 48.0 และระดับมาก ร้อยละ 43.0

ผลงานภาพถ่ายฯ ที่สื่อความหมายได้ดีที่สุด ได้แก่ ภาพสุขใจ เพราะในภาพเราจะมองเห็นถึงความสุขที่เกิดขึ้นจากภายในจิตใจ การถ่ายทอดแนวทางปฏิบัติ การดำเนินชีวิตที่ดีให้กับลูกหลาน

ภาพที่ 4.67 แสดงภาพสุขใจ

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

1. ควรประชาสัมพันธ์การจัดโครงการให้มากกว่านี้
2. น่าจะมีภาพถ่ายให้มากกว่านี้
3. อยากให้จัดกิจกรรมแบบนี้บ่อยๆ
4. อยากให้จัดแบบนี้อีกและให้ประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้
5. มีโอกาสควรจัดนิทรรศการแบบนี้อีก
6. ควรมีภาพที่หลากหลายกว่านี้
7. ควรมีการคัดเลือกผลงานให้ดีกว่า และแนวความคิดงานไม่ชัดเจน
8. ผลงานภาพถ่ายดูฉาบฉวย

บทสรุปด้านความสุนทรีย์รส ในการร่วมกิจกรรมเสวนาวิชาการ และนิทรรศการภาพถ่ายฯ ความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธปากน้ำโพ พบว่า สามารถสรุปได้ดังนี้ คือ

ในการเข้ามณินทรรศการภาพถ่ายฯครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ใช้หลักการด้านอารมณ์ความรู้สึกของตนเองเป็นเกณฑ์ในการประเมินผลงานภาพถ่ายฯ ซึ่งในผลงานภาพถ่ายทุกภาพให้อารมณ์และความรู้สึกที่ต่างกัน และเกิดขึ้นในกิจกรรมที่แตกต่างกัน

ผู้เข้าร่วมโครงการฯ สามารถรับรู้ถึงสุนทรีย์รส ด้านการดำเนินชีวิตด้วยความสงบสุข และความสามัคคีในหมู่คณะ ซึ่งตรงกับแนวความคิดที่ผู้จัดทำโครงการได้กำหนดไว้ เพราะในผลงานภาพถ่ายแต่ละภาพจะประกอบไปด้วยภาพกิจกรรมต่างๆที่เป็นประเพณี วัฒนธรรม ที่ก่อให้เกิดความสามัคคีที่คนในชุมชนปากน้ำโพมาร่วมกันสืบทอด ร่วมกิจกรรม ทั้งที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาโดยตรง และ ความสามัคคีที่เกิดจากการดำเนินชีวิตในชุมชน

แบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่สำคัญของคนในชุมชนปากน้ำโพ ได้แก่ แบบอย่างด้านการดำเนินชีวิตตามรอยวิถีพุทธ และ แบบอย่างด้านความสามัคคี วิถีชีวิตของชาวปากน้ำโพได้รับการกล่อมเกลาจากคำสอนของพระพุทธศาสนา ทำให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ได้แก่การใช้ชีวิตที่

บริสุทธิ์ ทำให้ตนเองและคนรอบข้างมีความสุขพร้อมกันไปด้วย โดยในวันพระหรือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ถือได้ว่าเป็นวันแห่งการทำความดี เด็กๆ เมื่อเห็นผู้ใหญ่ปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี ก็จะปฏิบัติตาม สังคมเมืองปากน้ำโพจึงอยู่กันอย่างร่วมเย็นเป็นสุข

นิทรรศการภาพถ่ายฯ มีคุณค่าในด้าน สุนทรียภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรคทางทัศนศิลป์มากที่สุด ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่รับรู้ได้จากการมองเห็น ผลงานภาพถ่ายฯ เป็นผลงานที่สะท้อนให้เห็นในมุมมองของความสามัคคีของคนในชุมชนปากน้ำโพ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคม

ระดับความพึงพอใจต่อ นิทรรศการภาพถ่ายฯ อยู่ในระดับมากที่สุด และยังต้องการให้มีโครงการลักษณะแบบนี้จัดขึ้นมาอีก โดยประเมินจาก ผู้เข้าร่วมกิจกรรมถ่ายภาพนอกสถานที่ และผู้เข้าร่วมโครงการเสวนาวิชาการ

บทสรุป ผลการวิเคราะห์ ค่าไคสแควร์ (Pearson Chi-Square) พบว่า

เพศ กับการ ใช้หลักการในการประเมินผลงานมีค่าเท่ากับ 7.169 , $df = 4$ sig = 0.127 แสดงว่า ตัวแปรเพศและการ ใช้หลักการในการประเมินผลงานไม่มีความสัมพันธ์กัน

เพศ กับการรับรู้ถึงสุนทรียรส มีค่าเท่ากับ 12.445 , $df = 5$ sig = .029 แสดงว่า ตัวแปรเพศและการรับรู้ถึงสุนทรียรส มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .029 หรือกล่าวได้ว่า การรับรู้สุนทรียรสขึ้นอยู่กับเพศ

เพศ กับการรับรู้แบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่สำคัญของคนในชุมชนปากน้ำโพ มีค่าเท่ากับ 5.040 , $df = 5$ sig = .283 แสดงว่า ตัวแปรเพศและการรับรู้แบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่สำคัญของคนในชุมชนปากน้ำโพไม่มีความสัมพันธ์กัน

เพศ กับการรับรู้ถึงมีคุณค่าในผลงาน มีค่าเท่ากับ 8.676 , $df = 3$ sig = .034 แสดงว่า ตัวแปรเพศและการรับรู้ถึงมีคุณค่าในผลงาน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .034 หรือกล่าวได้ว่า การรับรู้ถึงมีคุณค่าในผลงานขึ้นอยู่กับเพศ

เพศ กับการรับรู้ถึงมีคุณค่าในผลงาน มีค่าเท่ากับ 2.911 , $df = 3$ sig = .406 แสดงว่า ตัวแปรเพศและความพึงพอใจต่อ นิทรรศการภาพถ่ายฯ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

อายุ กับการ ใช้หลักการในการประเมินผลงาน มีค่าเท่ากับ 88.207, $df = 36$ sig = .000 แสดงว่า ตัวแปรอายุและการใช้หลักการในการประเมินผลงาน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 หรือกล่าวได้ว่า ใช้หลักการในการประเมินผลงานขึ้นอยู่กับอายุ

อายุ กับการรับรู้ถึงสุนทรียรส มีค่าเท่ากับ 184.152, $df = 45$ sig = .000 แสดงว่า ตัวแปรอายุและการรับรู้ถึงสุนทรียรส มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 หรือกล่าวได้ว่า การรับรู้ถึงสุนทรียรส ขึ้นอยู่กับอายุ

อายุ กับการรับรู้แบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่สำคัญของคนในชุมชนปากน้ำโพมีค่าเท่ากับ 142.190, $df = 36$ sig = .000 แสดงว่า ตัวแปรอายุและการรับรู้แบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่สำคัญ

ของคนในชุมชนปากน้ำโพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 หรือกล่าวได้ว่า แบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่สำคัญของคนในชุมชนปากน้ำโพ ขึ้นอยู่กับอายุ

อายุ กับการรับรู้ถึงมีคุณค่าในผลงานมีค่าเท่ากับ 87.237 , $df = 27$ sig = .000 แสดงว่า ตัวแปรอายุและการรับรู้ถึงมีคุณค่าในผลงาน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 หรือกล่าวได้ว่า การรับรู้ถึงมีคุณค่าในผลงานขึ้นอยู่กับอายุ

อายุ กับความพึงพอใจต่อ นิทรรศการภาพถ่ายฯ มีค่าเท่ากับ 94.230 , $df = 27$ sig = .000 แสดงว่า ตัวแปรอายุและความพึงพอใจต่อ นิทรรศการภาพถ่ายฯ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 หรือกล่าวได้ว่า ความพึงพอใจต่อ นิทรรศการภาพถ่ายฯ ขึ้นอยู่กับอายุ

อาชีพ กับการ ใช้หลักการในการประเมินผลงาน มีค่าเท่ากับ 66.408 , $df = 20$ sig = .000 แสดงว่า ตัวแปรอาชีพและการใช้หลักการในการประเมินผลงาน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 หรือกล่าวได้ว่า ใช้หลักการในการประเมินผลงานขึ้นอยู่กับอาชีพ

อาชีพ กับการรับรู้ถึงสุนทรียรส มีค่าเท่ากับ 57.702 , $df = 25$ sig = .000 แสดงว่า ตัวแปรอาชีพและการรับรู้ถึงสุนทรียรส มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 หรือกล่าวได้ว่า การรับรู้ถึงสุนทรียรส ขึ้นอยู่กับอาชีพ

อาชีพ กับการรับรู้แบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่สำคัญของคนในชุมชนปากน้ำโพมีค่าเท่ากับ 49.709, $df = 20$ sig = .000 แสดงว่า ตัวแปรอาชีพและการรับรู้แบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่สำคัญของคนในชุมชนปากน้ำโพ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 หรือกล่าวได้ว่า การรับรู้แบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่สำคัญของคนในชุมชนปากน้ำโพขึ้นอยู่กับอาชีพ

อาชีพ กับการรับรู้ถึงมีคุณค่าในผลงานมีค่าเท่ากับ 33.117, $df = 15$ sig = .005 แสดงว่า ตัวแปรอาชีพและการรับรู้ถึงมีคุณค่าในผลงานมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 หรือกล่าวได้ว่า การรับรู้ถึงมีคุณค่าในผลงานขึ้นอยู่กับอาชีพ

อาชีพ กับความพึงพอใจต่อ นิทรรศการภาพถ่ายฯ มีค่าเท่ากับ 30.196, $df = 15$ sig = .011 แสดงว่า ตัวแปรอาชีพและความพึงพอใจต่อ นิทรรศการภาพถ่ายฯ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 หรือกล่าวได้ว่า ความพึงพอใจต่อ นิทรรศการภาพถ่ายฯ ขึ้นอยู่กับอาชีพ

ดังนั้น จึงสามารถสรุปการรับรู้สุนทรียรส ได้ว่า เพศ อายุ และอาชีพ มีผลต่อการรับรู้สุนทรียรสในด้านต่างๆ

3.5 สรุปผลการจัดเสวนาวิชาการ

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธปากน้ำโพ ในโครงการนี้ประกอบไปด้วย ผู้วิจัย ช่างภาพมืออาชีพ นักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยี มัลติมีเดีย สาขาวิชาการออกแบบ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ นักศึกษาจากสถาบันอาชีวศึกษา และประชาชนทั่วไป จำนวน 200 คน พบว่า

3.5.1 บทสรุปความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธปากน้ำโพ

วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวปากน้ำโพ ได้รับการกล่อมเกลาจากคำสอนทางพระพุทธศาสนา กล่าวได้ว่า วิถีพุทธ คือ วิถีวัฒนธรรมของปากน้ำโพ สามารถ ดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องเหมาะสม คือ การกิน อยู่ ดู ฟัง และการมีชีวิตที่บริสุทธิ์ ทำให้มีความสุข ในขณะเดียวกัน ก็ช่วยให้คนรอบข้างและสังคมมีความสุขไปพร้อมกัน ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา พุทธศาสนิกชนในเมืองปากน้ำโพ ได้ตระหนักถึงความสำคัญและร่วมกันทำกิจกรรม เกิดเป็นความสุข ความสามัคคี มีโอกาสได้บำเพ็ญบุญกุศล เพื่อเป็นพุทธบูชา การดำเนินชีวิตของคนปากน้ำโพ เป็นไปตามแบบอย่างตามคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนา ได้แก่ สังคหวัตถุ 4 เป็นหลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้คน ผูกไมตรี เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล หรือเป็นหลักการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน

3.5.2 บทสรุปความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านความสามัคคีในหมู่คณะ

ด้านความสามัคคีในหมู่คณะ เมืองปากน้ำโพ ถึงแม้จะเป็นชุมชนเมืองซึ่งมีชีวิตที่เร่งรีบกับการประกอบอาชีพของตนเอง แต่เราก็จะพบเห็นความสามัคคีในชุมชน โดยมีจุดศูนย์กลางอยู่ที่วัดศาลเจ้า เช่น การเตรียมงานตรุษจีน ที่ปฏิบัติกันมานับร้อยปี ที่ประกอบไปด้วย ขบวนต่างๆ ที่ต่างประดับตกแต่งอย่างสวยงาม การแสดงที่ต้องฝึกซ้อม ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา คนในชุมชนปากน้ำโพ ก็ร่วมใจทำจิตใจให้บริสุทธิ์ ทำบุญทำทาน ในบางวัด อาจจะปรับเปลี่ยนช่วงกิจกรรมให้เร็วขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกันวิถีชีวิตของชุมชนเมือง

3.5.3 บทสรุปความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการถ่ายภาพ

การถ่ายภาพเป็นศาสตร์และศิลป์ ที่สามารถบันทึกเรื่องราวที่เกิดขึ้น ณ เวลาหนึ่ง ที่ต้องอาศัยจังหวะ ความอดทน และการฝึกฝนการถ่ายภาพในมุมมองต่างๆ ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้คือ

1.การเตรียมตัวสำหรับการไปถ่ายภาพ คือ ต้องมีเป้าหมายในการไปถ่าย ร่างแบบภาพที่ต้องการไว้ เตรียมอุปกรณ์ถ่ายภาพให้พร้อม

2. ขั้นตอนการถ่ายภาพ ในการไปถ่ายภาพบางครั้งอาจจะไม่ได้ภาพที่ต้องการ ต้องไม่ละความพยายาม ในการถ่ายภาพ ภาพบางภาพอาจจะต้องอาศัยสภาพอากาศ ลักษณะแสง เมฆ ซึ่งล้วนแต่เป็นสิ่งที่เราไม่สามารถควบคุมได้ รวมทั้งตัวแบบที่อยู่ในภาพ (ผู้คน)

3.ขั้นการปรับแต่งภาพ การถ่ายภาพบางครั้งอาจจะมีข้อบกพร่องเล็กน้อย ดังนั้นการปรับแต่งภาพ อาจช่วยให้น่าสนใจมากขึ้น เช่น การปรับแสง ปรับสี ครีโปปภาพให้ตรง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ภาพถ่ายความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลภาพถ่ายเกี่ยวกับเรื่องราวของ ศิลปวัฒนธรรมวิถีพุทธในตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์

1.2 เพื่อสร้างภาพถ่ายตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ

1.3 จัดเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ และประเมินผลสรุปการจัดกิจกรรม

2. แหล่งที่มาของข้อมูล

กำหนดแหล่งที่มาของข้อมูลโดยแบ่งตามขั้นตอนการศึกษาวิจัยดังนี้

2.1 การศึกษารวบรวมข้อมูลทางด้านการถ่ายภาพและเรื่องราวของ ศิลปวัฒนธรรมวิถีพุทธในตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์ ได้แก่ โดยการสัมภาษณ์ และสังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในท้องถิ่น เป็นข้อมูลปฐมภูมิ และการศึกษา แนวคิด ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรม ชุมชนวิถีชีวิตของชาวพุทธที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการเก็บข้อมูลทุติยภูมิ โดยการกำหนดแหล่งและดำเนินการศึกษาข้อมูลที่เป็นเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์ เช่น ห้องสมุดประชาชน วัด Internet หอสมุดของมหาวิทยาลัย

2.2 สร้างภาพถ่ายตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ และจัดแสดงงานต่อสาธารณะ ได้แก่ สถานที่ในการถ่ายภาพออกตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธบรรยากาศในการสร้างสรรค์ภาพถ่ายที่สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกที่ดีในการถ่ายภาพตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ

2.3 การจัดเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ ภายใต้แนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ และประเมินผลสรุปการจัดกิจกรรม ได้แก่ อาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจ เน้นกลุ่มเป้าหมายในสาขาที่เกี่ยวข้อง เช่น นิเทศศาสตร์ ศิลปกรรม การออกแบบกราฟิก เข้าร่วมโดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายจำนวน 200 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

3.1 การศึกษารวบรวมข้อมูลทางด้านการถ่ายภาพและเรื่องราวของ ศิลปวัฒนธรรมวิถีพุทธใน ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ กล้องถ่ายภาพ โดยการสัมภาษณ์ และสังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในท้องถิ่น เป็นข้อมูลปฐมภูมิ และการศึกษา แนวคิด ศึกษา ทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชนวิถีชีวิตของชาวพุทธที่เกี่ยวข้อง

3.2 สร้างภาพถ่ายตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบ ศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธและจัดแสดงงานต่อสาธารณะ โดยใช้กล้องถ่ายภาพ

3.3 การจัดเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาว ไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ และประเมินผลสรุปการจัดกิจกรรม ได้แก่ แบบทดสอบ ผลการจัดงานเสวนาวิชาการก่อนการเรียนรู้ (Pretest) และหลังการเรียนรู้ (Posttest) และแบบ ประเมินการรับรู้สุนทรียรส

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การศึกษารวบรวมข้อมูลทางด้านการถ่ายภาพและเรื่องราวของ ศิลปวัฒนธรรมวิถีพุทธใน ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์ โดย โดยการสัมภาษณ์ และสังเกตจากการเข้าร่วม กิจกรรมที่จัดขึ้นในท้องถิ่น เป็นข้อมูลปฐมภูมิ และการศึกษา แนวคิด ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรม ชุมชนวิถีชีวิตของชาวพุทธที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการเก็บข้อมูลทุติยภูมิ โดยการกำหนดแหล่งและ ดำเนินการศึกษาข้อมูลที่เป็นเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์ เช่น ห้องสมุดประชาชน วัด Internet ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย

4.2 การสร้างภาพถ่ายตามแนวความคิดความสามัคคีในหมู่คณะ และจัดแสดงงานต่อสาธารณะ สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของความสามัคคีในหมู่คณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ กำหนดสถานที่ในการถ่ายภาพออกตามแนวความคิดความเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตาม แบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ จัดหาบรรยากาศในการสร้างสรรค์ภาพถ่ายที่สื่อถึงอารมณ์ ความรู้สึกที่ดีในการถ่ายภาพตามแนวความคิด โดยการถ่ายภาพด้วยเทคนิคการให้มุมมองของภาพ การจัดแสงในลักษณะต่างๆ การปรับรับแสง การสื่ออารมณ์ของภาพ และรวบรวมภาพที่ถ่ายได้วิเคราะห์ องค์ประกอบศิลป์ และความสมบูรณ์ของภาพ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดจากการถ่ายภาพด้วย การถ่ายใหม่หรือการปรับแต่งภาพ คัดเลือกภาพถ่าย โดย คัดเลือกภาพที่องค์ประกอบศิลป์ดี และตรงตามแนวความคิด จำนวน 30 ภาพ พร้อมปรับแต่งภาพ รวบรวมภาพที่ได้รับการคัดเลือก จัดพิมพ์สูจิบัตร พร้อมอธิบายความหมาย แนวความคิด เทคนิคที่ใช้ ขั้นตอนการพัฒนาผลงานจนเสร็จ สมบูรณ์

4.3 การจัดเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การถ่ายทอดความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบทดสอบผลการจัดงานเสวนาวิชาการก่อนการเรียนรู้ (Pre test) และหลังการเรียนรู้ (Post test) และแบบประเมินการรับรู้สุนทรียรส ใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย นำแบบสอบถามเพื่อสอบถามกลุ่มตัวอย่างพร้อมทำการอธิบายถึงวัตถุประสงค์ ตลอดจนวิธีการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและทำการเก็บรวบรวมพร้อมตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง และการถอดบทเรียนจากการจัดเสวนาวิชาการ

5. สรุปผลการวิจัย

การศึกษารวบรวมข้อมูลทางด้านการถ่ายภาพและเรื่องราวของ กิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ในตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะทางกายภาพของชุมชน และการดำเนินชีวิตตารอยวิถีพุทธ สรุปได้ดังนี้

เมืองปากน้ำโพ สภาพภูมิประเทศของอยู่ในแถบดินแดนของกลุ่มน้ำ มีแม่น้ำหลายสายมาบรรจบกัน ได้แก่ แม่น้ำปิง แม่น้ำวัง แม่น้ำยม และแม่น้ำน่าน รวมกันเป็นแม่น้ำเจ้าพระยา ด้วยเหตุนี้ มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า เมืองสี่แคว เป็นเมืองที่มีคนไทยเชื้อสายจีนอยู่เป็นจำนวนมาก และเป็นศูนย์กลางทางการค้ามาตั้งแต่อดีต สังเกตได้จากป้ายร้านค้าจะมีภาษาจีนและภาษาไทย ปัจจุบันยังดำเนินการค้าอยู่ แต่เปลี่ยนแปลงที่การขนส่งสินค้าจากการขนส่งทางเรือ เป็นขนส่งทางรถยนต์ ทำให้วิถีชีวิตริมน้ำเริ่มเปลี่ยนแปลง มีจำนวนน้อยลง ย่านเศรษฐกิจที่สำคัญของชาวปากน้ำโพ ได้แก่ ตรอกขุนหงส์ ตรอกลิเก ชุมชนวิมานแมน ชุมชนตลาดลาว ศูนย์รวมการทำกิจกรรมของคนในชุมชนเมืองปากน้ำโพ สามารถแบ่งเป็นกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ วัด และศาลเจ้า และกิจกรรมทั่วไป ได้แก่ หน้าเทศบาลนครนครสวรรค์ อุทยานสวรรค์ และริมเขื่อนต้นแม่น้ำเจ้าพระยา ด้านประเพณี/พิธีกรรม ในรอบ 1 ปี ในเมืองปากน้ำโพ ปีใหม่ ตรุษจีน สวดมนต์ข้ามปี วันครู ตรุษจีนปากน้ำโพ วันมาฆบูชา สงกรานต์วิมานแมน สงกรานต์หน้าผา รดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ วันวิสาขบูชา วันไหว้ครูคณะลิเก วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันแม่ แข่งเรือยาว ทอดกฐิน แข่งเรือยาว ลอยกระทง ลอยกระทงสาย ชุมชนหน้าผา สวดมนต์ข้ามปี วันพ่อ ในทุกๆกิจกรรมสามารถส่งเสริมความสามัคคีของหมู่คณะได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นการร่วมมือ ร่วมใจกันของคนในชุมชน ศิลปะการแสดงของชุมชน/ประเพณี การละเล่นของท้องถิ่น การแสดงลิเก การแสดงจ๊ว วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวปากน้ำโพ ได้รับการกล่อมเกลาคำสอนทางพระพุทธศาสนา กล่าวได้ว่า วิถีพุทธ คือ วิถีวัฒนธรรมของปากน้ำโพสามารถ ดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องเหมาะสม คือ การกิน อยู่ ดู ฟัง และการมีชีวิตที่บริสุทธิ์ ทำให้มีความสุข ในขณะที่เดียวกัน ก็ช่วยให้คนรอบข้างและสังคมมีความสุขไปพร้อมกัน ธรรมะที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี ได้แก่ สาราณียะธรรม สังคหวัตถุ 4 ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา พุทธศาสนิกชนในเมืองปากน้ำโพ ได้ตระหนักถึงความสำคัญและร่วมกันทำกิจกรรม เกิดเป็นความสุข ความสามัคคี มี

โอกาสได้บำเพ็ญบุญกุศล เพื่อเป็นพุทธานุชา ได้แก่ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา ประเพณีทอดกฐิน

การสร้างภาพถ่ายตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ผู้วิจัยแบ่งสถานที่และกิจกรรมในการถ่ายภาพเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ วันอาสาฬหบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา ทอดกฐิน และกิจกรรมทั่วไป เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในวิถีชีวิตปกติของคนปากน้ำโพ ได้แก่ การประกอบอาชีพ การปั่นจักรยาน การแข่งเรือยาว การเชิดสิงโต การแห่มังกร การแสดงเองกอพะงู้ ลอยกระทง จากนั้นจึงดำเนินการถ่ายภาพ การเตรียมตัวสำหรับการไปถ่ายภาพ คือ ต้องมีเป้าหมายในการไปถ่าย ร่างแบบภาพที่ต้องการไว้ เตรียมอุปกรณ์ถ่ายภาพให้พร้อม การศึกษาข้อมูลในภาพรวมของกิจกรรม วันสำคัญต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในระยะเวลา 1 ปี จากนั้นจึงกำหนดแผนการถ่ายภาพงานหรือกิจกรรมต่างๆ กำหนดแนวความคิดของภาพถ่ายรวมทั้งการออกแบบร่างสำหรับการถ่ายภาพ ขั้นตอนการถ่ายภาพ ในขั้นตอนการถ่ายภาพในงานวิจัยครั้งนี้ ในทุกๆกิจกรรมก่อนที่ผู้วิจัยลงพื้นที่ถ่ายภาพจำเป็นต้องลงพื้นที่สำรวจสถานที่ก่อนการจัดกิจกรรม อย่างน้อย 1 วัน เพื่อให้ได้ภาพตามที่กำหนดไว้ ในการถ่ายภาพในงานวิจัยครั้งนี้ จำเป็นต้องอาศัยสภาพอากาศ ลักษณะแสง เมฆ ซึ่งล้วนแต่เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยไม่สามารถควบคุมได้ รวมทั้งตัวแบบที่อยู่ในภาพ (ผู้คน) ซึ่งในระยะเวลา 1 ปี ผู้วิจัยได้ถ่ายภาพมามากกว่า 30,000 ภาพ เพื่อนำมาคัดเลือกให้เหลือ 30 ภาพ และจัดแสดงผลงานนิทรรศการภาพถ่าย

การจัดเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ ภายใต้แนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมถ่ายภาพนอกสถานที่ ประเมินความรู้ความเข้าใจด้วยแบบทดสอบก่อนการก่อนการเรียนรู้ (Pretest) และหลังการเรียนรู้ (Posttest) เป็นแบบทดสอบ จำนวน 24 ข้อ สรุปผลด้านความรู้ความเข้าใจ พบว่า ผู้เข้าอบรม จำนวน 54 คน มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 85.18 และกลุ่มที่เข้ารับฟังเสวนาวิชาการ และชมนิทรรศการ เป็นแบบสอบถามแบบตัวเลือก ในการประเมินด้านความสุนทรีรส การเข้าร่วมโครงการ จำนวน 200 คน สรุปผลได้ดังนี้ เพศของผู้เข้าร่วมโครงการ เป็นเพศหญิงร้อยละ 48.5 เพศชาย ร้อยละ 51.5 อายุของผู้เข้าร่วมโครงการ อยู่ในช่วง 20-25 ปี ร้อยละ 35.5 รองลงมาคือ น้อยกว่า 20 ปีร้อยละ 23.5 และ 51-55 ปี ร้อยละ 8.5 ตามลำดับ อาชีพของผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ร้อยละ 51.5 รองลงมาคือ ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 18.0 ผู้เข้าร่วมโครงการหลักการในการประเมินผลงาน ด้านอารมณ์ ความรู้สึก ร้อยละ 45.0 และ ความสวยงาม ร้อยละ 40.0 ผู้เข้าร่วมโครงการรับรู้ถึงสุนทรีรส การดำเนินชีวิตตามรอยพระพุทธศาสนา ร้อยละ 28.5และ ความสามัคคีในหมู่คณะ ร้อยละ 25.0 ผู้เข้าร่วมโครงการ มีความคิดเห็นว่า แบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่สำคัญของคนในชุมชนปากน้ำโพ ได้แก่ แบบอย่างการดำเนินชีวิตตามรอยวิถีพุทธ ร้อยละ 38.0 รองลงมาคือ แบบอย่างด้านความสามัคคี ร้อยละ 29.5 ผู้เข้าร่วมโครงการ เห็นคุณค่าของนิทรรศการภาพถ่าย ด้านสุนทรีภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรคทางทัศนศิลป์

ร้อยละ 56.0 รองลงมาคือ สุนทรียภาพที่ก่อให้เกิดสันติสุขในสังคม ร้อยละ 23.0 ผู้เข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจต่อ นิทรรศการภาพถ่ายฯ ระดับมากที่สุด ร้อยละ 48.0 และ ระดับมาก ร้อยละ 43.0 ผลงานภาพถ่ายฯ ที่สื่อความหมายได้ดีที่สุด ได้แก่ ภาพสุขใจ เพราะในภาพเราจะมองเห็นถึงความสุขที่เกิดขึ้นจากภายในจิตใจ การถ่ายทอดแนวทางปฏิบัติ การดำเนินชีวิตที่ดีให้กับลูกหลาน

บทสรุปด้านความสุนทรีย์รส ในการร่วมกิจกรรมเสวนาวิชาการ และนิทรรศการภาพถ่ายฯ ความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธปากน้ำโพ พบว่า สรุปได้ดังนี้ คือ

ในการเข้าชมนิทรรศการภาพถ่ายฯครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ใช้หลักการด้านอารมณ์ความรู้สึกของตนเองเป็นเกณฑ์ในการประเมินผลงานภาพถ่ายฯ ซึ่งในผลงานภาพถ่ายทุกภาพให้อารมณ์และความรู้สึกที่ต่างกัน และเกิดขึ้นในกิจกรรมที่แตกต่างกัน

ผู้เข้าร่วมโครงการฯ สามารถรับรู้ถึงสุนทรีย์รส ด้านการดำเนินชีวิตด้วยความสงบสุข และความสามัคคีในหมู่คณะ ซึ่งตรงกับแนวความคิดที่ผู้จัดทำโครงการได้กำหนดไว้ เพราะในผลงานภาพถ่ายแต่ละภาพจะประกอบไปด้วยภาพกิจกรรมต่างๆที่เป็นประเพณี วัฒนธรรม ที่ก่อให้เกิดความสามัคคีที่คนในชุมชนปากน้ำโพมาร่วมกันสืบทอด ร่วมกิจกรรม ทั้งที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาโดยตรง และ ความสามัคคีที่เกิดจากการดำเนินชีวิตในชุมชน

แบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่สำคัญของคนในชุมชนปากน้ำโพ ได้แก่ แบบอย่างด้านการดำเนินชีวิตตามรอยวิถีพุทธ และ แบบอย่างด้านความสามัคคี วิถีชีวิตของชาวปากน้ำโพได้รับการกล่อมเกลาคำสอนของพระพุทธศาสนา ทำให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ได้แก่การใช้ชีวิตที่บริสุทธิ์ ทำให้ตนเองและคนรอบข้างมีความสุขพร้อมกันไปด้วย โดยในวันพระหรือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ถือได้ว่าเป็นวันแห่งการทำความดี เด็กๆ เมื่อเห็นผู้ใหญ่ปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี ก็จะปฏิบัติตาม สังคมเมืองปากน้ำโพจึงอยู่กันอย่างร่วมเย็นเป็นสุข

นิทรรศการภาพถ่ายฯ มีคุณค่าในด้าน สุนทรียภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์มากที่สุด ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่รับรู้ได้จากการมองเห็น ผลงานภาพถ่ายฯ เป็นผลงานที่สะท้อนให้เห็นในมุมมองของความสามัคคีของคนในชุมชนปากน้ำโพ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคม

ระดับความพึงพอใจต่อ นิทรรศการภาพถ่ายฯ อยู่ในระดับมากที่สุด และยังต้องการให้มีโครงการลักษณะแบบนี้จัดขึ้นมาอีก โดยประเมินจาก ผู้เข้าร่วมกิจกรรมถ่ายภาพนอกสถานที่ และผู้เข้าร่วมโครงการเสวนาวิชาการ

ดังนั้น จึงสามารถสรุปการรับรู้สุนทรีย์รส จากผลการวิเคราะห์ ค่าไคสแควร์ (Pearson Chi-Square) ได้ว่า เพศ อายุ และอาชีพ มีผลต่อการรับรู้สุนทรีย์รสในด้านต่างๆ

บทสรุปความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธปากน้ำโพ วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวปากน้ำโพ ได้รับการกล่อมเกลาคำสอนทางพระพุทธศาสนา กล่าวได้ว่าวิถีพุทธ คือ วิถีวัฒนธรรมของปากน้ำโพ สามารถ ดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องเหมาะสม คือ การกิน อยู่ ดู ฟัง และการมีชีวิตที่บริสุทธิ์ ทำให้มีความสุข ในขณะที่เดียวกัน ก็ช่วยให้คนรอบข้างและสังคมมีความสุขไปพร้อมกัน ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา พุทธศาสนิกชนในเมืองปากน้ำโพ ได้ตระหนักถึง

ความสำคัญและร่วมกันทำกิจกรรม เกิดเป็นความสุข ความสามัคคี มีโอกาสได้บำเพ็ญบุญกุศล เพื่อเป็นพุทธานุชา การดำเนินชีวิตของคนปากน้ำโพ เป็นไปตามแบบอย่างตามคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนา ได้แก่ สังคหวัตถุ 4 เป็นหลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่น ผูกไมตรี เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล หรือเป็นหลักการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน

บทสรุปความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ เมืองปากน้ำโพ ถึงแม้จะเป็นชุมชนเมืองซึ่งมีชีวิตที่เร่งรีบกับการประกอบอาชีพของตนเอง แต่เราก็จะพบเห็นความสามัคคีในชุมชน โดยมีจุดศูนย์กลางอยู่ที่วัด ศาลเจ้า เช่น การเตรียมงานตรุษจีน ที่ปฏิบัติกันมานับร้อยปี ที่ประกอบไปด้วย ขบวนต่างๆที่ต่างประดับตกแต่งอย่างสวยงาม การแสดงที่ต้องฝึกซ้อม ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา คนในชุมชนปากน้ำโพ ก็ร่วมใจทำจิตใจให้บริสุทธิ์ ทำบุญทำทาน ในบางวัด อาจจะปรับเปลี่ยนช่วงกิจกรรมให้เร็วขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนเมือง

บทสรุปความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการถ่ายภาพการถ่ายภาพเป็นศาสตร์และศิลป์ ที่สามารถบันทึกเรื่องราวที่เกิดขึ้น ณ เวลาหนึ่ง ที่ต้องอาศัยจังหวะ ความอดทน และการฝึกฝนการถ่ายภาพในมุมมองต่างๆ สรุปได้ ดังนี้คือ

การเตรียมตัวสำหรับการไปถ่ายภาพ คือ ต้องมีเป้าหมายในการไปถ่าย ร่างแบบภาพที่ต้องการไว้ เตรียมอุปกรณ์ถ่ายภาพให้พร้อม

ขั้นตอนการถ่ายภาพ ในการไปถ่ายภาพบางครั้งอาจจะไม่ได้ภาพที่ต้องการ ต้องไม่ละความพยายาม ในการถ่ายภาพ ภาพบางภาพอาจจะต้องอาศัยสภาพอากาศ ลักษณะแสง เมฆ ซึ่งล้วนแต่เป็นสิ่งที่เราไม่สามารถควบคุมได้ รวมทั้งตัวแบบที่อยู่ในภาพ (ผู้คน)

ขั้นการปรับแต่งภาพ การถ่ายภาพบางครั้งอาจจะมีข้อบกพร่องเล็กน้อย ดังนั้นการปรับแต่งภาพ อาจช่วยให้น่าสนใจมากขึ้น เช่น การปรับแสง ปรับสี ครีโปปภาพให้ตรง

6. อภิปรายผลการวิจัย

โครงการภาพถ่ายความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ จากผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

ด้านวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวปากน้ำโพ ได้รับการกล่อมเกลาจากคำสอนทางพระพุทธศาสนา กล่าวได้ว่า วิถีพุทธ คือ วิถีวัฒนธรรมของปากน้ำโพ สามารถดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องเหมาะสม คือ การกิน อยู่ ดู ฟัง และการมีชีวิตที่บริสุทธิ์ ทำให้มีความสุข ในขณะเดียวกัน ก็ช่วยให้คนรอบข้างและสังคมมีความสุขไปพร้อมกัน ธรรมะที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี ได้แก่ สาราณียะธรรม สังคหวัตถุ 4 ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา พุทธศาสนิกชนในเมืองปากน้ำโพ ได้ตระหนักถึงความสำคัญและร่วมกันทำกิจกรรม เกิดเป็นความสุข ความสามัคคี มีโอกาสได้บำเพ็ญบุญกุศล เพื่อเป็นพุทธานุชา ได้แก่ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา ประเพณีทอดกฐิน ซึ่งสอดคล้องกับ สมพงษ์ นุ่มสกุล ที่กล่าวไว้ว่า ความสามัคคีเป็นการแสดงออกซึ่งการร่วมแรง

ร่วมใจกัน เพื่อปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ และสังคมไทยต้องการความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของผู้คนในสังคม ทุกคนต้องทำหน้าที่ของตนเองให้สมบูรณ์

ด้านการสร้างภาพถ่ายกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ผู้วิจัยแบ่งสถานที่และกิจกรรมในการถ่ายภาพเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในวิถีชีวิตปกติของคนปากน้ำโพ จากนั้นจึงดำเนินการถ่ายภาพ การเตรียมตัวสำหรับการไปถ่ายภาพ คือ ต้องมีเป้าหมายในการไปถ่าย ร่างแบบภาพที่ต้องการไว้ เตรียมอุปกรณ์ถ่ายภาพให้พร้อม การศึกษาข้อมูลในภาพรวมของกิจกรรม วันสำคัญต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในระยะเวลา 1 ปี จากนั้นจึงกำหนดแผนการถ่ายภาพงานหรือกิจกรรมต่างๆ กำหนดแนวความคิดของภาพถ่ายรวมทั้งการออกแบบร่างสำหรับการถ่ายภาพ ขั้นตอนการถ่ายภาพ ในขั้นตอนการถ่ายภาพในงานวิจัยครั้งนี้ ในทุกๆกิจกรรม ก่อนที่ผู้วิจัยลงพื้นที่ถ่ายภาพจำเป็นต้องลงพื้นที่สำรวจสถานที่ก่อนการจัดกิจกรรม อย่างน้อย 1 วัน เพื่อให้ได้ภาพตามที่กำหนดไว้ ในการถ่ายภาพในงานวิจัยครั้งนี้ จำเป็นต้องอาศัยสภาพอากาศ ลักษณะแสง เมฆ ซึ่งล้วนแต่เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยไม่สามารถควบคุมได้ รวมทั้งตัวแบบที่อยู่ในภาพ (ผู้คน) ซึ่งในระยะเวลา 1 ปี ผู้วิจัยได้ถ่ายภาพมากกว่า 30,000 ภาพ เพื่อนำมาคัดเลือกให้เหลือ 30 ภาพ และจัดแสดงผลงานนิทรรศการภาพถ่ายซึ่งสอดคล้องกับ วัฒนธรรม เจริญชัยนพกุล ในประเด็น การถ่ายภาพสามารถบันทึกความจริงในรูปแบบงานศิลปะ ที่แสดงให้เห็นถึงความจริงที่ชัดเจนในรูปแบบของภาพถ่าย

ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ใช้หลักการด้านอารมณ์ความรู้สึก ของตนเองเป็นเกณฑ์ในการประเมินผลงานภาพถ่ายฯ ซึ่งในผลงานภาพถ่ายทุกภาพให้อารมณ์และความรู้สึกที่ต่างกัน และเกิดขึ้นในกิจกรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับอัญทิพย์ ฤทธิ์ทอง ในด้านองค์ประกอบศิลป์ในการจัดวางภาพที่มีความน่าสนใจรวมถึงจุดสนใจที่ชัดเจน เรียบง่าย มีทั้งภาพที่เป็นบุคคล ที่เป็นภาพถ่ายทั้งที่เป็นธรรมชาติและมีการถ่ายในห้องถ่ายภาพ รวมถึงภาพถ่ายที่เป็นวิถีชีวิตอย่างแท้จริง ปล่อยให้เป็นที่ไปตามธรรมชาติ ด้านการสามารถรับรู้ถึงสุนทรีรส ด้านการดำเนินชีวิตด้วยความสงบสุข และความสามัคคีในหมู่คณะ ซึ่งตรงกับแนวความคิดที่ผู้จัดทำโครงการได้กำหนดไว้ เพราะในผลงานภาพถ่ายแต่ละภาพจะประกอบไปด้วยภาพกิจกรรมต่างๆที่เป็นประเพณี วัฒนธรรม ที่ก่อให้เกิดความสามัคคีที่คนในชุมชนปากน้ำโพมาร่วมกันสืบทอด ร่วมกิจกรรม ทั้งที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาโดยตรง และ ความสามัคคีที่เกิดจากการดำเนินชีวิตในชุมชน แบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่สำคัญของคนในชุมชนปากน้ำโพ ได้แก่ แบบอย่างด้านการดำเนินชีวิตตามรอยวิถีพุทธ และ แบบอย่างด้านความสามัคคี วิถีชีวิตของชาวปากน้ำโพได้รับการกล่อมเกลาคำสอนของพระพุทธศาสนา ทำให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ได้แก่การใช้ชีวิตที่บริสุทธิ์ ทำให้ตนเองและคนรอบข้างมีความสุขพร้อมกันไปด้วย โดยในวันพระหรือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ถือได้ว่าเป็นวันแห่งการทำความดี เด็กๆ เมื่อเห็นผู้ใหญ่ปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี ก็จะปฏิบัติตาม สังคมเมืองปากน้ำโพจึงอยู่กันอย่างร่วมเย็นเป็นสุข

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้

7.1.1 สามารถนำองค์ความรู้ด้านการถ่ายภาพไปใช้ในการประกอบอาชีพต่อไปได้

7.1.2 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้บูรณาการเรียนการสอน

7.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ต่อยอดในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ได้

บรรณานุกรม

- เกียรติพงษ์ บุญจิตร. (2553). 108 Q&A ถ่ายภาพสวยด้วยกล้อง DSLR. นนทบุรี : โอดีซีฯ.
- คุณ โทชนธ.(2545). พระพุทธศาสนากับสังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- จิรายุ พงษ์วรุตม์. (2551). กราฟิคดีไซน์ของโปสเตอร์. กรุงเทพฯ : สารคดีภาพ.
- จารุพรรณ ทรัพย์บำรุง. (2543). การเขียนภาพประกอบ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- นาเดียล มารีโซนา. มินิมอลอาร์ต . กรุงเทพฯ : บริษัทเคล็ดไทย จำกัด
- นิตยา ชำนาญป่า. (2553). ภาพถ่ายกับงานประวัติศาสตร์ศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร. สืบค้นเมื่อ 4 กันยายน 2557 http://www.riclib.nrct.go.th/bookdetail.php?book_id=258139
- ณัฐพล นกุลคาม และ ตติยา เทพพิทักษ์. (2560). นเรศวรวิจัย ครั้งที่ 13 : วิจัย นวัตกรรมขับเคลื่อนเศรษฐกิจแลสังคม. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาตินเรศวรวิจัยครั้งที่ 13 ณ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 20-21 กรกฎาคม 2560. หน้า 2145-2167.
- ปานพจน์ หนูนภักดิ์. (2555). graphic Design principles edition. นนทบุรี: โอดีซีฯ .
- ผดุง พรหมมูล. (2547). ศิลปะสร้างสรรค์ภาพประกอบ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก.
- พงษ์ศักดิ์ ไชยทิพย์. (2544). เทคนิคการออกแบบงานกราฟิก. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- พระครูนิกรสุนทรกิจ (สมพงษ์ นุ่มสกุล). (2553).การศึกษาวิเคราะห์เรื่องความสามัคคีในคัมภีร์
พระพุทธศาสนาเถรวาท.วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
พระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เยาวนารถ พันธุ์เพ็ง. องค์ประกอบพื้นฐานสำหรับการถ่ายภาพ
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2544). ออกแบบกราฟิก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สันติศิริ.
- วัฒนา เจริญชัยนพกุล. (2557). ความงามบนแผ่นดินไทย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต สืบค้นเมื่อ 4 กันยายน 2557 www.nithedkbu.com/.../ความงามบนแผ่นดินไทย.pdf
- สุชาติ สุทธิ. (2535). เรียนรู้การเห็น : พื้นฐานการวิจารณ์ทัศนศิลป์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- สมภพ จงจิตต์โพธา. (2554) องค์ประกอบศิลป์. กรุงเทพฯ: บริษัท วาดศิลป์.
- ศิวกฤษฏ์ ศราวิช. DRAMATIC PHOTO ART. กรุงเทพฯ:บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน)
- Laurie Excell. (2555) สุวัฒน์ สุขไทย ผู้แปล. Composition ถ่ายภาพให้เจียบสวย ด้วย
องค์ประกอบศิลป์. กรุงเทพฯ : ทูติจิตอล คอนเท้นท์ แอนด์ มีเดีย
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์. (2557). แผนพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์ 3 ปี 2558-2560. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2557.<http://www.nakhonsawanpao.go.th/main/strategic.html>
- อัญทิพย์ ฤทธิ์ทอง. (2555). การวิจัยเพื่อสร้างสรรค์ : กรณีศึกษากลุ่มคนไทยพลัดถิ่น ในจังหวัด
ระนอง. ปริญญาพนธ์ ศปม.(ทัศนศิลป์ : ศิลปะสมัยใหม่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาคผนวก ก
หนังสือราชการ

ที่ ศธ ๐๕๓๗.๐๗/ว๐๔๐๘

คณะเทคโนโลยีการเกษตรและ
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อ.เมือง จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ข้อมูลและขออนุญาตถ่ายภาพ
กราบนมัสการ พระครูสิริพรหมทัต เจ้าอาวาสวัดพรหมจริยวาส

ด้วย นายจิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการออกแบบ ภาควิชาเทคโนโลยี
อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ กำลัง
จัดทำโครงการวิจัย เรื่อง “ภาพถ่ายความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธตำบลปากน้ำโพ จังหวัด
นครสวรรค์”

ในการนี้ทางคณะฯ ใคร่ขออนุญาตเผยแพร่ข้อมูลวัดและขออนุญาตถ่ายภาพภายในวัด โดยผู้วิจัยจะ
เป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอนมัสการมา ณ โอกาสนี้

นมัสการพระคุณเจ้า

จิรทัศน์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตติ ศรีนพรัตน์วัฒน์)
คณบดีคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

สำนักงานคณบดี

โทร. (๐๕๖) ๒๑๙๑๐๐ ต่อ ๒๓๐๑

โทรสาร (๐๕๖) ๘๘๒๗๓๑

<http://ait.nsr.ac.th>

ผู้ประสานงาน อาจารย์จิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๗-๑๔๖๐๓๓๑

ที่ ศธ ๐๕๓๗.๐๗/ว๐๔๐๙

คณะเทคโนโลยีการเกษตรและ
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อ.เมือง จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ข้อมูลและขออนุญาตถ่ายภาพ
กราบนมัสการ พระราชพุ่มไม้อธิ เจ้าอาวาสวัดโพธาราม

ด้วย นายจิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการออกแบบ ภาควิชาเทคโนโลยี
อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ กำลัง
จัดทำโครงการวิจัย เรื่อง “ภาพถ่ายความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธตำบลปากน้ำโพ จังหวัด
นครสวรรค์”

ในการนี้ทางคณะฯ ใคร่ขออนุญาตเผยแพร่ข้อมูลวัดและขออนุญาตถ่ายภาพภายในวัด โดยผู้วิจัยจะ
เป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอนมัสการมา ณ โอกาสนี้

นมัสการพระคุณเจ้า

จิรทัศน์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุดี ศรีนพรัตน์วัฒน)
คณบดีคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

สำนักงานคณบดี

โทร. (๐๕๖) ๒๑๙๑๐๐ ต่อ ๒๓๐๑

โทรสาร (๐๕๖) ๘๘๒๗๓๑

<http://ait.nsr.ac.th>

ผู้ประสานงาน อาจารย์จิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๗-๑๔๖๐๓๓๑

ที่ ศธ ๐๕๓๗.๐๗/ว๐๔๐๙

คณะเทคโนโลยีการเกษตรและ
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อ.เมือง จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ข้อมูลและขออนุญาตถ่ายภาพ
กราบนมัสการ พระครูนิภาธรรมวัฒน์ เจ้าอาวาสวัดช่องศรีสิทธิวราราม

ด้วย นายจิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการออกแบบ ภาควิชาเทคโนโลยี
อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ กำลัง
จัดทำโครงการวิจัย เรื่อง “ภาพถ่ายความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธตำบลปากน้ำโพ จังหวัด
นครสวรรค์”

ในการนี้ทางคณะฯ ใคร่ขออนุญาตเผยแพร่ข้อมูลวัดและขออนุญาตถ่ายภาพภายในวัด โดยผู้วิจัยจะ
เป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอนมัสการมา ณ โอกาสนี้

นมัสการพระคุณเจ้า

จิรทัศน์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จดี ศรีนพรัตน์วัฒน)
คณบดีคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

สำนักงานคณบดี

โทร. (๐๕๖) ๒๑๙๑๐๐ ต่อ ๒๓๐๑

โทรสาร (๐๕๖) ๘๘๒๗๓๑

<http://ait.nsr.ac.th>

ผู้ประสานงาน อาจารย์จิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๗-๑๔๖๐๓๓๑

ที่ ศธ ๐๕๓๗.๐๗/ว๐๔๐๙

คณะเทคโนโลยีการเกษตรและ
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อ.เมือง จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตใช้ข้อมูลและขออนุญาตถ่ายภาพ
กราบนมัสการ พระราชพรหมจารย์ เจ้าอาวาสวัดศรีวงศ์

ด้วย นายจิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการออกแบบ ภาควิชาเทคโนโลยี
อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ กำลัง
จัดทำโครงการวิจัย เรื่อง “ภาพถ่ายความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธตำบลปากน้ำโพ จังหวัด
นครสวรรค์”

ในการนี้ทางคณะฯ ใคร่ขออนุญาตใช้ข้อมูลวัดและขออนุญาตถ่ายภาพภายในวัด โดยผู้วิจัยจะ
เป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอนมัสการมา ณ โอกาสนี้

นมัสการพระคุณเจ้า

ดร.จตุรนต์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุรนต์ ศรีนพรัตน์วัฒน์)

คณบดีคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

สำนักงานคณบดี

โทร. (๐๕๖) ๒๑๙๑๐๐ ต่อ ๒๓๐๑

โทรสาร (๐๕๖) ๘๘๒๗๓๑

<http://ait.nsr.ac.th>

ผู้ประสานงาน อาจารย์จิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๗-๑๔๖๐๓๓๑

ที่ ศธ ๐๕๓๗.๐๗/ว๐๔๐๙

คณะเทคโนโลยีการเกษตรและ
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อ.เมือง จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ข้อมูลและขออนุญาตถ่ายภาพ
กราบนมัสการ พระเทพปริยัติเมธี เจ้าอาวาสวัดนครสวรรค์

ด้วย นายจิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการออกแบบ ภาควิชาเทคโนโลยี
อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ กำลัง
จัดทำโครงการวิจัย เรื่อง “ภาพถ่ายความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธตำบลปากน้ำโพ จังหวัด
นครสวรรค์”

ในการนี้ทางคณะฯ ใคร่ขออนุญาตเผยแพร่ข้อมูลวัดและขออนุญาตถ่ายภาพภายในวัด โดยผู้วิจัยจะ
เป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอนมัสการมา ณ โอกาสนี้

นมัสการพระคุณเจ้า

รศ.ดร.จตุพร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพร ศรีนพรัตน์วัฒน์)
คณบดีคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

สำนักงานคณบดี

โทร. (๐๕๖) ๒๑๙๑๐๐ ต่อ ๒๓๐๑

โทรสาร (๐๕๖) ๘๘๒๗๓๑

<http://ait.nsr.ac.th>

ผู้ประสานงาน อาจารย์จิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๗-๑๔๖๐๓๓๑

ที่ ศธ ๐๕๓๗.๐๗/ว๐๔๐๙

คณะเทคโนโลยีการเกษตรและ
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อ.เมือง จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุเคราะห์ข้อมูลและขออนุญาตถ่ายภาพ
กราบนมัสการ พระโสภณวราภรณ์ เจ้าอาวาสวัดวรนาถบรรพต

ด้วย นายจิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการออกแบบ ภาควิชาเทคโนโลยี
อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ กำลัง
จัดทำโครงการวิจัย เรื่อง “ภาพถ่ายความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธตำบลปากน้ำโพ จังหวัด
นครสวรรค์”

ในการนี้ทางคณะฯ ใคร่ขออนุเคราะห์ข้อมูลวัดและขออนุญาตถ่ายภาพภายในวัด โดยผู้วิจัยจะ
เป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอนมัสการมา ณ โอกาสนี้

นมัสการพระคุณเจ้า

จิรทัศน์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จติ ศรีนพรัตน์วัฒน์)
คณบดีคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

สำนักงานคณบดี

โทร. (๐๕๖) ๒๑๙๑๐๐ ต่อ ๒๓๐๑

โทรสาร (๐๕๖) ๘๘๒๗๓๑

<http://ait.nsr.ac.th>

ผู้ประสานงาน อาจารย์จิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๗-๑๔๖๐๓๓๑

ที่ ศธ ๐๕๓๗.๐๗/๐๕๗๐

คณะเทคโนโลยีการเกษตรและ
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อ.เมือง จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๔ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ใช้สถานที่จัดโครงการ

เรียน คุณสันติ คุณาวงศ์ กรรมการผู้จัดการ แฟรี่แลนด์สรรพสินค้า นครสวรรค์

ด้วย คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ กำหนดโครงการ Art and Design#6 ASEAN และ เสวนาวิชาการภาพถ่าย ความงามศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านศิลปะ จากศิลปินนานาชาติ

ในการนี้ ทางคณะขอความอนุเคราะห์ใช้สถานที่ แฟรี่แลนด์สรรพสินค้า นครสวรรค์ จัดโครงการดังกล่าว ระหว่างวันที่ ๓๐-๓๑ สิงหาคม และ ๑ กันยายน ๒๕๕๙

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

พร ธีระ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จติ ศรีนพรัตน์วัฒน์)

คณบดีคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

สำนักงานคณบดี

โทร. (๐๕๖) ๒๑๔๑๐๐ ต่อ ๒๓๐๑

โทรสาร (๐๕๖) ๘๘๒๗๓๑

ผู้ประสานงาน อาจารย์จิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๗-๑๔๖๐๓๑๑

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (เบอร์โทรภายใน ๒๓๐๑)

ที่ ๐๒๓๑/๒๕๕๙

วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรเป็นวิทยากร

เรียน คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ด้วย คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โดยอาจารย์จิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการออกแบบ กำหนดจัดโครงการเสวนาวิชาการ ถ่ายทอดความงามศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์

ในการนี้ จึงขอเรียนเชิญ อาจารย์เอกวิทย์ สิทธิวัระ บุคลากรภายในหน่วยงานของท่าน ให้เกียรติ เป็นวิทยากร ระหว่างวันที่ ๓๐-๓๑ สิงหาคม และ ๑ กันยายน ๒๕๕๙ เวลา ๙.๐๐น.-๑๗.๓๐น. ณ บริเวณชั้น ๑ แฟรี่แลนด์สรรพสินค้า จังหวัดนครสวรรค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จิรทัศน์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จติ ศรีนพรัตน์วัฒน)

คณบดีคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (เบอร์โทรภายใน ๒๓๐๑)

ที่ ๐๒๓๒/๒๕๕๙

วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรเป็นวิทยากร

เรียน ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา

ด้วย คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โดยอาจารย์จิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการออกแบบ กำหนดจัดโครงการเสวนาวิชาการ ภายใต้งานศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์

ในการนี้ จึงขอเรียนเชิญ นายไพโรจน์ ไกรวิริยะ บุคลากรภายในหน่วยงานของท่าน ให้เกียรติเป็นวิทยากร ระหว่างวันที่ ๓๐-๓๑ สิงหาคม และ ๑ กันยายน ๒๕๕๙ เวลา ๙.๐๐น.-๑๗.๓๐น. ณ บริเวณชั้น ๑ แฟรี่แลนด์สรรพสินค้า จังหวัดนครสวรรค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ไพโรจน์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จติ ศรีนพรัตน์วัฒน์)

คณบดีคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

ที่ ศธ ๐๕๓๗.๐๗/๐๕๗๑

คณะเทคโนโลยีการเกษตรและ
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อ.เมือง จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๔ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากร

เรียน คุณปณณทิตต์ ศรีเทียนชัย

ด้วย คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โดยอาจารย์จิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการออกแบบ กำหนดจัดโครงการเสวนาวิชาการ ถ่ายทอดความงามศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์

ในการนี้ทางคณะฯ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านให้เกียรติเป็นวิทยากร ระหว่างวันที่ ๓๐-๓๑ สิงหาคม และ ๑ กันยายน ๒๕๕๙ เวลา ๙.๐๐น.-๑๗.๓๐น. ณ บริเวณชั้น ๑ แฟรี่แลนด์สรรพสินค้า จังหวัด นครสวรรค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

Prof. Dr. J. J.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จติ ศรีนพรัตน์วัฒน์)

คณบดีคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

สำนักงานคณบดี

โทร. (๐๕๖) ๒๑๙๑๐๐ ต่อ ๒๓๐๑

โทรสาร (๐๕๖) ๘๘๒๗๓๑

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (เบอร์โทรภายใน ๒๓๐๑)

ที่ ว.๐๒๖๗/๒๕๕๙

วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ประชาสัมพันธ์โครงการเสวนาวิชาการถ่ายภาพ

เรียน หัวหน้าสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ

๒. แบบลงชื่อเข้าร่วม Work Shop ถ่ายภาพนอกสถานที่

ด้วย คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โดยอาจารย์จิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการออกแบบ กำหนดจัดโครงการเสวนาวิชาการ ถ่ายภาพความงามศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ ระหว่างวันที่ ๓๐-๓๑ สิงหาคม และ ๑ กันยายน ๒๕๕๙ ณ แฟรี่แลนด์สรรพสินค้า จังหวัดนครสวรรค์

ในการนี้ จึงขอประชาสัมพันธ์และผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรม Work Shop ถ่ายภาพนอกสถานที่ ระหว่างวันที่ ๓๐-๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ สามารถแจ้ง ชื่อ-นามสกุล และหมายเลขโทรศัพท์ ภายในวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๙ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม อาจารย์จิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ เบอร์โทร ๐๘๗-๑๔๖๐๓๑๑

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นายณัฐธีรนนท์ รอดชื่น)

รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ปฏิบัติราชการแทนคณบดี
คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (เบอร์โทรภายใน ๒๓๐๑)

ที่ ว.๐๒๖๗/๒๕๕๙

วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ประชาสัมพันธ์โครงการเสวนาวิชาการถ่ายภาพ

เรียน หัวหน้าสาขาวิชานิติศาสตร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ

๒. แบบลงชื่อเข้าร่วม Work Shop ถ่ายภาพนอกสถานที่

ด้วย คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โดยอาจารย์จิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการออกแบบ กำหนดจัดโครงการเสวนาวิชาการ ถ่ายภาพความงามศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ ระหว่างวันที่ ๓๐-๓๑ สิงหาคม และ ๑ กันยายน ๒๕๕๙ ณ แฟรี่แลนด์สรรพสินค้า จังหวัดนครสวรรค์

ในการนี้ จึงขอประชาสัมพันธ์และผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรม Work Shop ถ่ายภาพนอกสถานที่ ระหว่างวันที่ ๓๐-๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ สามารถแจ้ง ชื่อ-นามสกุล และหมายเลขโทรศัพท์ ภายในวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๙ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม อาจารย์จิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ เบอร์โทร ๐๘๗-๑๔๖๐๓๑๑

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นายณัฐธีรนนท์ รอดชื่น)

รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ปฏิบัติราชการแทนคณบดี
คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (เบอร์โทรภายใน ๒๓๐๑)

ที่ ว.๐๒๖๗/๒๕๕๙

วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ประชาสัมพันธ์โครงการเสวนาวิชาการถ่ายภาพ

เรียน หัวหน้าสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ

๒. แบบลงชื่อเข้าร่วม Work Shop ถ่ายภาพนอกสถานที่

ด้วย คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โดยอาจารย์จิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการออกแบบ กำหนดจัดโครงการเสวนาวิชาการ ถ่ายภาพความงามศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ ระหว่างวันที่ ๓๐-๓๑ สิงหาคม และ ๑ กันยายน ๒๕๕๙ ณ แฟรี่แลนด์สรรพสินค้า จังหวัดนครสวรรค์

ในการนี้ จึงขอประชาสัมพันธ์และผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรม Work Shop ถ่ายภาพนอกสถานที่ ระหว่างวันที่ ๓๐-๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ สามารถแจ้ง ชื่อ-นามสกุล และหมายเลขโทรศัพท์ ภายในวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๙ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม อาจารย์จิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ เบอร์โทร ๐๘๗-๑๔๖๐๓๑๑

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นายณัฐธีรนนท์ รอดชิน)

รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ปฏิบัติราชการแทนคณบดี
คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (เบอร์โทรภายใน ๒๓๐๑)

ที่ ว.๐๒๖๗/๒๕๕๙

วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ประชาสัมพันธ์โครงการเสวนาวิชาการถ่ายภาพ

เรียน หัวหน้าสาขาวิชาเทคโนโลยีมีเดีย

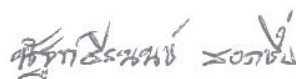
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ

๒. แบบลงชื่อเข้าร่วม Work Shop ถ่ายภาพนอกสถานที่

ด้วย คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โดยอาจารย์จิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการออกแบบ กำหนดจัดโครงการเสวนาวิชาการ ถ่ายภาพความงามศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพวน ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ ระหว่างวันที่ ๓๐-๓๑ สิงหาคม และ ๑ กันยายน ๒๕๕๙ ณ แฟรี่แลนด์สรรพสินค้า จังหวัดนครสวรรค์

ในการนี้ จึงขอประชาสัมพันธ์และผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรม Work Shop ถ่ายภาพนอกสถานที่ ระหว่างวันที่ ๓๐-๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ สามารถแจ้ง ชื่อ-นามสกุล และหมายเลขโทรศัพท์ ภายในวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๙ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม อาจารย์จิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ เบอร์โทร ๐๘๗-๑๔๖๐๓๑๑

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นายณัฐธีรนนท์ รอดชื่น)

รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ปฏิบัติราชการแทนคณบดี
คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง ภาพถ่ายความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์

คำชี้แจง : แบบสัมภาษณ์นี้เป็นเครื่องมือในการวิจัย เรื่อง ภาพถ่ายความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์

จุดประสงค์การวิจัย :

1. เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลทางด้านการถ่ายภาพและเรื่องราวของ ศิลปวัฒนธรรมวิถีพุทธในตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์
2. เพื่อสร้างภาพถ่ายตามแนวความคิดความสามัคคีในหมู่คณะ และจัดแสดงงานต่อสาธารณะสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของความสามัคคีในหมู่คณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ
3. จัดเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ ภายใต้แนวความคิดความสามัคคีในหมู่คณะ และประเมินผลสรุปการจัดกิจกรรม

จึงเรียนมาเพื่ออนุเคราะห์จากท่าน โปรดให้การสัมภาษณ์ตามความเป็นจริง ทั้งนี้การให้คำสัมภาษณ์ของท่านมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างมาก เพราะจะนำมาซึ่งการรวบรวมเกี่ยวกับองค์ความรู้เกี่ยวกับ “ศิลปวัฒนธรรมวิถีพุทธในตำบลปากน้ำโพ” ตลอดจนการให้สัมภาษณ์ของท่านจะถือเป็นความลับและจะไม่มีผลเสียใดๆต่อท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จิรทัศน์ ดาวสมบูรณ์ และคณะ
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์อายุ.....ปี อาชีพ.....

การติดต่อ.....โทร.....

วันที่สัมภาษณ์.....เวลาที่สัมภาษณ์.....สถานที่.....

1.ลักษณะทางกายภาพในชุมชน (อื่นๆ เช่น แบนแผนที่)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.ศูนย์กลางของชุมชน(ชุมชนนี้มีศูนย์กลางของชุมชนอยู่ที่ไหนบ้าง เช่น วัด โรงเรียน ร้านค้า)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.ประเพณีพิธีกรรม ในรอบ 1 ปี ตั้งแต่ 1 มกราคม -31 ธันวาคม ชุมชนนี้ มีประเพณี พิธีกรรมระดับชุมชนมีอะไรบ้าง อธิบายและสรุปเป็นตารางดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เดือน	ประเพณี/พิธีกรรม/กิจกรรม	
	อดีต	ปัจจุบัน
มกราคม		
กุมภาพันธ์		
มีนาคม		
เมษายน		
พฤษภาคม		
มิถุนายน		
กรกฎาคม		
สิงหาคม		
กันยายน		
ตุลาคม		
พฤศจิกายน		
ธันวาคม		

4.ท่านคิดว่าประเพณี/พิธีกรรมใดดังกล่าวมาที่จะส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะของคนในชุมชนได้

.....

.....

.....

.....

.....

5.กลุ่มทางสังคม (ชมรม/สมาคม) ในชุมชนมีการรวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มอะไรบ้าง และมีกิจกรรมอะไรบ้าง และจะส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะของคนในชุมชนได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6.วัฒนธรรมทางวัตถุเช่น ลักษณะของบ้านเรือน โบสถ์ โรงเรียน วัด ร้านค้า และอื่นๆ (ถ่ายรูป)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7.ศิลปะและนันทนาการ คนในชุมชนใช้เวลาว่างทำอะไรบ้าง มีการเล่น อะไรบ้าง และมีกิจกรรมอะไรบ้าง และจะส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะของคนในชุมชน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. ศิลปะการแสดงของชุมชน/ประเพณีการเล่นของท้องถิ่น มีอะไรบ้าง ละ มีกิจกรรมอะไรบ้าง และจะส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะของคนในชุมชน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9.ท่านคิดว่าประเพณี ศิลปวัฒนธรรมใดของชุมชน ที่ควรอนุรักษ์และส่งเสริมให้เกิดขึ้นบ้าง เนื่องจากอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10.ท่านคิดว่าประเพณี ศิลปวัฒนธรรมใดของชุมชน ที่จะส่งเสริมความสามัคคีให้เกิดขึ้นใน ชุมชน
เนื่องจากอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบก่อน การอบรมเชิงปฏิบัติการถ่ายภาพความงามศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธปากน้ำโพ

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ○ ในข้อที่ถูกที่สุด เพียงข้อเดียว

1.สถานการณ์ในข้อใดต่อไปนี้เหมาะสมกับการนำแฟลชมาใช้ในการถ่ายภาพ

- ก. การถ่ายภาพดอกไม้ ข. การถ่ายภาพวิวทิวทัศน์
ค. การถ่ายภาพนกบิน ง. การถ่ายภาพบุคคล

2.ข้อใดไม่ใช่ส่วนประกอบหลักของกล้องสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยว (SLR)

- ก. ชัตเตอร์ ข. ฟลิตเตอร์
ค. ไดอะแฟรม ง. ปุ่มลั่นไกชัตเตอร์

3.ไฟล์ภาพนามสกุลใดที่ให้ความละเอียดได้สูงที่สุด

- ก. RAW ข. JPG
ค. TIFF ง. GIF

4.ระบบวัดแสงในกล้องถ่ายภาพโดยทั่วไปจะเห็นวัตถุเป็นสีอะไร

- ก. แดง ข. เขียว
ค. น้ำเงิน ง. เทา

5.ข้อใดเป็นข้อจำกัดในการถ่ายภาพบุคคลด้วยกล้องคอมแพคมากที่สุด

- ก. ถ่ายภาพมุมกว้างได้ยากมาก
ข. สีเพี้ยน
ค. เข้าใกล้แบบได้น้อย
ง. ทำฉากหลังเบลอลำบาก

6.ในการถ่ายภาพถ้าเปิดช่องรับแสงที่ F/2.8 ภาพที่ได้ออกมาจะมีลักษณะใด

- ก. วัตถุหน้าชัด และด้านหลังเบลอ
ข. วัตถุด้านหน้าชัด และด้านหลังชัด
ค. วัตถุด้านหน้าเบลอ และด้านหลังชัด
ง. วัตถุด้านหน้าเบลอ และด้านหลังเบลอ

7.เลนส์ที่ถ่ายภาพในระยะใกล้ๆได้มากเป็นพิเศษ หรือถ่ายภาพวัตถุขนาดเล็ก เช่น แมลง ดอกไม้ เครื่องประดับ คือ

- ก. เลนส์มาตรฐาน (Standard lens)
ข. เลนส์มุมกว้าง (Wide-angle lens)
ค. เลนส์ถ่ายภาพไกล (Telephoto lens)
ง. เลนส์ถ่ายภาพใกล้ (Macro lens)

8.การถ่ายภาพลักษณะใดได้ภาพที่ให้ความรู้สึกมีพลัง

- ก. ถ่ายมุมข้าง ข. ถ่ายมุมต่ำ
ค. ถ่ายมุมสูง ง. ถ่ายมุมบน

9.หากต้องการภาพถ่ายที่มีแสงสีขาวควรถ่ายช่วงไหนของวัน

- ก. ช่วงเช้า ข. ช่วงเที่ยง
ค. ช่วงเย็น ง. ช่วงกลางคืน

10.ความสมดุลที่ไม่เท่ากัน หมายถึง

- ก. ขนาด รูปทรงเท่ากัน แต่น้ำหนักสีทั้งสองข้างไม่เท่ากัน
ข. ขนาด รูปทรง และน้ำหนักสีทั้งสองข้างไม่เท่ากัน
ค. ขนาด รูปทรงไม่เท่ากัน และน้ำหนักสีทั้งสองข้างเท่ากัน
ง. เป็นไปได้ทุกข้อ

11.เทศกาลตรุษจีนปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ ถือเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ประเภทใด

- ก. ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ
ข. กิจกรรมบันเทิง ค. ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี
ง. สถาปัตยกรรม

12.สังคมเมืองนครสวรรค์ มีลักษณะการปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีอย่างไร

- ก. ยึดตามธรรมเนียมอย่างเคร่งครัด
ข. ปฏิบัติสืบทอดมาอย่างดั่งเดิม
ค. เปลี่ยนแปลงไปตามกระแส
ง. เลือกปฏิบัติเฉพาะวัฒนธรรมไทย

13.ประชากรในเมืองปากน้ำโพส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านใด

- ก. รับจ้างและบริการ ข. เกษตรกรรม
ค. ค้าขาย ง. รับราชการ

14.ข้อใดไม่ใช่ประเพณี/วัฒนธรรม/พิธีกรรม ของชุมชนปากน้ำโพ

- ก. ประเพณีเรือการแข่งเรือยาว ข. การรำกลองยาว
ค. ประเพณีลอยกระทงสาย ง. เทศกาลตรุษจีน

15 “วัฒนธรรม” คืออะไร

- ก. สิ่งที่ทำให้ความเจริญให้แก่หมู่คณะ
- ข. ความรู้ ความเชื่อ และศิลปะต่าง ๆ
- ค. ศีลธรรม กฎหมาย และธรรมเนียมประเพณี
- ง. ความสามารถและนิสัยต่าง ๆ ของมนุษย์

16 “สังคม” คืออะไร

- ก. คนที่อยู่ร่วมกันในบริเวณหนึ่ง
- ข. กลุ่มคนที่มีความรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน
- ค. กลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องตามกฎหมาย ที่กำหนดร่วมกัน
- ง. กลุ่มคนที่มีวิถีชีวิตผิดแผกไปจากกลุ่มอื่น

17. การที่ชาวบ้านมาพบประสังสรรค์ทำกิจกรรมพิธีกรรมต่าง ๆ รวมทั้งหาความบันเทิงในงานเทศกาลและการมหรสพต่าง ๆ ที่วัด แสดงว่าวัดมีบทบาทอย่างไรในสังคมไทย

- ก. เป็นสถานศึกษา ข. เป็นที่ทำบุญสุนทาน
- ค. เป็นสถานบันเทิง ง. เป็นที่รวมจิตใจของประชาชน

18 “ประเพณี” คืออะไร

- ก. สิ่งที่ยึดถือประพฤติปฏิบัติสืบ ๆ กันมาจนเป็นแบบแผน
- ข. สิ่งที่ปฏิบัติกันมาจนเป็นธรรมดา ถ้าฝ่าฝืนไม่ถือว่าผิดหรือชั่ว
- ค. สิ่งที่ปฏิบัติกันสืบมาถ้าฝ่าฝืนถือว่าเป็นผิดเป็นชั่ว
- ง. สิ่งที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาตามระเบียบแบบแผนที่ยาวไว้แล้ว

19. ข้อใดระบุสถานที่ไม่ถูกต้อง

- ก. วัดศรีวงศ์ - พระจุฬามณีเจดีย์
- ข. วัดวรนาถบรรพต - พระพุทธบาทจำลองสมัยสุโขทัย
- ค. ถนนคนเดิน - ดันแม่น้ำเจ้าพระยา
- ง. วัดนครสวรรค์ - ศาลตากบ ยายเหียด

20. ข้อใด เกี่ยวข้องกับสุนทรียศาสตร์

- ก. ประสบการณ์ตรงของบุคคลสร้างความพอใจรับรู้ได้ชื่นชมได้ถูกทุกข้อ
- ข. หลักเกณฑ์ของความงาม
- ค. ความรู้สึกของการรับรู้ความงาม
- ง. พฤติกรรมการตอบสนองของมนุษย์เรื่องราวความเชื่อผลงานที่มนุษย์สร้าง

21. ข้อใดคือความหมายของสุนทรียศาสตร์

- ก. ศาสตร์ของการรับรู้ในความงามของศิลปะโดยตรง
- ข. ศาสตร์ของการรับรู้ในความเข้าใจของศิลปะ
- ค. ศาสตร์ที่มีความซาบซึ้งในศิลปะ
- ง. ศาสตร์ในความงามของมนุษย์

22. มนุษย์เป็นตัวแปรค่า และทำให้เกิดคุณค่าของงานทัศนศิลป์ประกอบไปด้วยอะไร

- ก. ความงาม
- ข. ความประณีต
- ค. เรื่องราว
- ง. ถูกทุกข้อ

23. ข้อใด เกี่ยวข้องกับสุนทรียศาสตร์

- ก. ความรู้สึกของการรับรู้ความงาม
- ข. หลักเกณฑ์ของความงาม
- ค. ประสบการณ์ตรงของบุคคลสร้างความพอใจรับรู้ได้ชื่นชมได้
- ง. ถูกทุกข้อ

24. ข้อใด ไม่ใช่ หลักการดูงานทัศนศิลป์ไทยเบื้องต้น

- ก. ดูว่าเป็นศิลปะสาขาอะไร แขนงอะไร
- ข. ดูสิ่งที่ทำให้เกิดมิติในผลงานทัศนศิลป์
- ค. ดูส่วนประกอบของความงาม เช่น จุด เส้น น้ำหนัก ฯลฯ
- ง. ดูตามความเข้าใจและความชอบของตนเอง

ชื่อ.....

นามสกุล.....

คะแนนที่ได้.....

แบบทดสอบหลัง การอบรมเชิงปฏิบัติการถ่ายภาพความงามศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธปากน้ำโพ

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ○ ในข้อที่ถูกที่สุด เพียงข้อเดียว

1.สถานการณ์ในข้อใดต่อไปนี้เหมาะสมกับการนำแฟลชมาใช้ในการถ่ายภาพ

- ก. การถ่ายภาพดอกไม้ ข. การถ่ายภาพวิวทิวทัศน์
ค. การถ่ายภาพนกบิน ง. การถ่ายภาพบุคคล

2.ข้อใดไม่ใช่ส่วนประกอบหลักของกล้องสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยว (SLR)

- ก. ชัตเตอร์ ข. ฟลิตเตอร์
ค. ไดอะแฟรม ง. ปุ่มลั่นไกชัตเตอร์

3.ไฟล์ภาพนามสกุลใดที่ให้ความละเอียดได้สูงที่สุด

- ก. RAW ข. JPG
ค. TIFF ง. GIF

4.ระบบวัดแสงในกล้องถ่ายภาพโดยทั่วไปจะเห็นวัตถุเป็นสีอะไร

- ก. แดง ข. เขียว
ค. น้ำเงิน ง. เทา

5.ข้อใดเป็นข้อจำกัดในการถ่ายภาพบุคคลด้วยกล้องคอมแพ็คมากที่สุด

- ก. ถ่ายภาพมุมกว้างได้ยากมาก
ข. สีเพี้ยน
ค. เข้าใกล้แบบได้น้อย
ง. ทำฉากหลังเบลอลำบาก

6.ในการถ่ายภาพถ้าเปิดช่องรับแสงที่ F/2.8 ภาพที่ได้ออกมาจะมีลักษณะใด

- ก. วัตถุหน้าชัด และด้านหลังเบลอ
ข. วัตถุด้านหน้าชัด และด้านหลังชัด
ค. วัตถุด้านหน้าเบลอ และด้านหลังชัด
ง. วัตถุด้านหน้าเบลอ และด้านหลังเบลอ

7.เลนส์ที่ถ่ายภาพในระยะใกล้ๆได้มากเป็นพิเศษ หรือถ่ายภาพวัตถุขนาดเล็ก เช่น แมลง ดอกไม้ เครื่องประดับ คือ

- ก. เลนส์มาตรฐาน (Standard lens)
ข. เลนส์มุมกว้าง (Wide-angle lens)
ค. เลนส์ถ่ายภาพไกล (Telephoto lens)
ง. เลนส์ถ่ายภาพใกล้ (Macro lens)

8.การถ่ายภาพลักษณะใดได้ภาพที่ให้ความรู้สึกมีพลัง

- ก. ถ่ายมุมข้าง ข. ถ่ายมุมต่ำ
ค. ถ่ายมุมสูง ง. ถ่ายมุมบน

9.หากต้องการภาพถ่ายที่มีแสงสีขาวควรถ่ายช่วงไหนของวัน

- ก. ช่วงเช้า ข. ช่วงเที่ยง
ค. ช่วงเย็น ง. ช่วงกลางคืน

10.ความสมดุลที่ไม่เท่ากัน หมายถึง

- ก. ขนาด รูปทรงเท่ากัน แต่น้ำหนักสีทั้งสองข้างไม่เท่ากัน
ข. ขนาด รูปทรง และน้ำหนักสีทั้งสองข้างไม่เท่ากัน
ค. ขนาด รูปทรงไม่เท่ากัน และน้ำหนักสีทั้งสองข้างเท่ากัน
ง. เป็นไปได้ทุกข้อ

11.เทศกาลตรุษจีนปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ ถือเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ประเภทใด

- ก. ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ
ข. กิจกรรมบันเทิง ค. ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี
ง. สถาปัตยกรรม

12.สังคมเมืองนครสวรรค์ มีลักษณะการปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีอย่างไร

- ก. ยึดตามธรรมเนียมอย่างเคร่งครัด
ข. ปฏิบัติสืบทอดมาอย่างดั่งเดิม
ค. เปลี่ยนแปลงไปตามกระแส
ง. เลือกปฏิบัติเฉพาะวัฒนธรรมไทย

13.ประชากรในเมืองปากน้ำโพส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านใด

- ก. รับจ้างและบริการ ข. เกษตรกรรม
ค. ค้าขาย ง. รับราชการ

14.ข้อใดไม่ใช่ประเพณี/วัฒนธรรม/พิธีกรรม ของชุมชนปากน้ำโพ

- ก. ประเพณีเรือการแข่งเรือยาว ข. การรำกลองยาว
ค. ประเพณีลอยกระทงสาย ง. เทศกาลตรุษจีน

15 “วัฒนธรรม” คืออะไร

- ก. สิ่งที่ทำให้ความเจริญให้แก่หมู่คณะ
- ข. ความรู้ ความเชื่อ และศิลปะต่าง ๆ
- ค. ศีลธรรม กฎหมาย และธรรมเนียมประเพณี
- ง. ความสามารถและนิสัยต่าง ๆ ของมนุษย์

16 “สังคม” คืออะไร

- ก. คนที่อยู่ร่วมกันในบริเวณหนึ่ง
- ข. กลุ่มคนที่มีความรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน
- ค. กลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องตามกฎหมาย ที่กำหนดร่วมกัน
- ง. กลุ่มคนที่มีวิถีชีวิตผิดแผกไปจากกลุ่มอื่น

17. การที่ชาวบ้านมาพบประสังสรรค์ทำกิจกรรมพิธีกรรมต่าง ๆ รวมทั้งหาความบันเทิงในงานเทศกาลและการมหรสพต่าง ๆ ที่วัด แสดงว่าวัดมีบทบาทอย่างไรในสังคมไทย

- ก. เป็นสถานศึกษา ข. เป็นที่ทำบุญสุนทาน
- ค. เป็นสถานบันเทิง ง. เป็นที่รวมจิตใจของประชาชน

18 “ประเพณี” คืออะไร

- ก. สิ่งที่ยึดถือประพฤติปฏิบัติสืบ ๆ กันมาจนเป็นแบบแผน
- ข. สิ่ง que ปฏิบัติกันมาจนเป็นธรรมดา ถ้าฝ่าฝืนไม่ถือว่าผิดหรือชั่ว
- ค. สิ่ง que ปฏิบัติกันสืบมาถ้าฝ่าฝืนถือว่าผิดเป็นชั่ว
- ง. สิ่ง que ปฏิบัติสืบทอดกันมาตามระเบียบแบบแผนที่วางไว้แล้ว

19. ข้อใดระบุสถานที่ไม่ถูกต้อง

- ก. วัดศรีวงศ์ - พระจุฬามณีเจดีย์
- ข. วัดวรนาถบรรพต - พระพุทธบาทจำลองสมัยสุโขทัย
- ค. ถนนคนเดิน - ดันแม่น้ำเจ้าพระยา
- ง. วัดนครสวรรค์ - ศาลตากบ ยายเหียด

20. ข้อใด เกี่ยวข้องกับสุนทรียศาสตร์

- ก. ประสบการณ์ตรงของบุคคลสร้างความพอใจรับรู้ได้ชื่นชมได้ถูกทุกข้อ
- ข. หลักเกณฑ์ของความงาม
- ค. ความรู้สึกของการรับรู้ความงาม
- ง. พฤติกรรมการตอบสนองของมนุษย์เรื่องราวความเชื่อผลงานที่มนุษย์สร้าง

21. ข้อใดคือความหมายของสุนทรียศาสตร์

- ก. ศาสตร์ของการรับรู้ในความงามของศิลปะโดยตรง
- ข. ศาสตร์ของการรับรู้ในความเข้าใจของศิลปะ
- ค. ศาสตร์ที่มีความซาบซึ้งในศิลปะ
- ง. ศาสตร์ในความงามของมนุษย์

22. มนุษย์เป็นตัวแปรค่า และทำให้เกิดคุณค่าของงานทัศนศิลป์ประกอบไปด้วยอะไร

- ก. ความงาม
- ข. ความประณีต
- ค. เรื่องราว
- ง. ถูกทุกข้อ

23. ข้อใด เกี่ยวข้องกับสุนทรียศาสตร์

- ก. ความรู้สึกของการรับรู้ความงาม
- ข. หลักเกณฑ์ของความงาม
- ค. ประสบการณ์ตรงของบุคคลสร้างความพอใจรับรู้ได้ชื่นชมได้
- ง. ถูกทุกข้อ

24. ข้อใด ไม่ใช่ หลักการดูงานทัศนศิลป์ไทยเบื้องต้น

- ก. ดูว่าเป็นศิลปะสาขาอะไร แขนงอะไร
- ข. ดูสิ่งที่ทำให้เกิดมิติในผลงานทัศนศิลป์
- ค. ดูส่วนประกอบของความงาม เช่น จุด เส้น น้ำหนัก ฯลฯ
- ง. ดูตามความเข้าใจและความชอบของตนเอง

ชื่อ.....

นามสกุล.....

คะแนนที่ได้.....

แบบประเมินความสุนทรีย์รส

ในโครงการเสวนาวิชาการภาพถ่ายความงามศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธปากน้ำโพ
วันที่ 30 สิงหาคม – 1 กันยายน 2559 ณ อีเวนท์ฮอลล์ ชั้น 1 แฟร์รี่แลนด์สรรพสินค้า อ.เมือง จ.นครสวรรค์

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับท่านมากที่สุด เพียงข้อเดียว

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.เพศ

☐ หญิง

☐ ชาย

2.อายุ

☐ น้อยกว่า 20 ปี

☐ 20-25 ปี

☐ 26-30 ปี

☐ 31-35 ปี

☐ 36-40 ปี

☐ 41-45 ปี

☐ 46-50 ปี

☐ 51-55 ปี

☐ 56-60 ปี

☐ 61 ปีขึ้นไป

3.อาชีพ

☐ นักเรียน นิสิต/นักศึกษา

☐ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ

☐ พนักงานบริษัทเอกชน

☐ ธุรกิจส่วนตัว

☐ รับจ้าง

☐ แม่บ้าน

☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 2 การรับรู้ความสุนทรีย์รส ภาพถ่ายความงามศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธปากน้ำโพ

1.ในการเข้าชมนิทรรศการภาพถ่ายฯ ครั้งนี้ ท่านใช้หลักการในข้อใดในการประเมินผลงาน

☐ ความสวยงาม

☐ ความถูกต้อง

☐ เนื้อหาสาระ

☐ อารมณ์ความรู้สึก

☐ อื่นๆ ระบุ.....

2.เมื่อเข้าชมนิทรรศการภาพถ่ายฯ แล้ว ท่านรับรู้ถึงสุนทรีย์รส ด้านใดมากที่สุด

☐ การดำเนินชีวิตด้วยความสงบสุข

☐ ความสามัคคีในหมู่คณะ

☐ การดำเนินชีวิตตามรอยพระพุทธศาสนา

☐ การช่วยเหลือเกื้อกูลของคนในชุมชน

☐ ค่านิยม ความเชื่อ ของคนในชุมชน

☐ อื่นๆ ระบุ.....

3.เมื่อเข้าชมนิทรรศการภาพถ่ายฯ แล้ว ท่านคิดว่าแบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่สำคัญของคนในชุมชนปากน้ำโพ ได้แก่ข้อใด

☐ แบบอย่างด้านความสามัคคี

☐ แบบอย่างด้านการช่วยเหลือเกื้อกูล

☐ แบบอย่างด้านการดำเนินชีวิตตามรอยวิถีพุทธ

☐ แบบอย่างด้านการประกอบอาชีพ

☐ อื่นๆ ระบุ.....

4.ท่านคิดว่านิทรรศการภาพถ่ายฯ มีคุณค่าในด้านใดมากที่สุด

☐ สุนทรีย์ภาพที่ก่อให้เกิดความสุขส่วนตัว

☐ สุนทรีย์ภาพที่ก่อให้เกิดสันติสุขในสังคม

☐ สุนทรีย์ภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์

☐ อื่นๆ ระบุ.....

5. ท่านมีความพึงพอใจต่อ นิทรรศการภาพถ่ายฯ อยู่ในระดับใด

☐ มากที่สุด

☐ มาก

☐ ปานกลาง

☐ พอใช้

☐ ปรับปรุง

6.ท่านคิดว่า ผลงานภาพถ่ายฯ ภาพใด ที่สื่อความหมายได้ดีที่สุด

7.ข้อเสนอแนะอื่นๆ.....

ภาคผนวก ค
การนำไปใช้ประโยชน์

มีการนำผลการวิจัยไปใช้ในการส่งเสริมการศึกษา โดยการบูรณาการการเรียนการสอนกับการจัดการศึกษาของสาขาวิชาการออกแบบ คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ดังนี้

1.การบูรณาการงานวิจัยเข้ากับการเรียนการสอนรายวิชา เทคนิคการถ่ายภาพเพื่อการออกแบบ ในภาคเรียนที่ 1/2558 ช่วงเดือน สิงหาคม 2558 – พฤศจิกายน 2558

2. การบูรณาการงานวิจัยเข้ากับการบริการวิชาการพัฒนาทักษะวิชาชีพให้ศิษย์เก่า เรื่อง การถ่ายภาพบุคคลนอกสถานที่ วันที่ 25 เมษายน 2559

- ลักษณะการนำไปใช้ประโยชน์

1.การบูรณาการงานวิจัยเข้ากับการเรียนการสอนรายวิชา เทคนิคการถ่ายภาพเพื่อการออกแบบ

กิจกรรมฝึกปฏิบัติการถ่ายภาพในสตูดิโอ (การจัดไฟ)

กิจกรรมฝึกปฏิบัติการถ่ายภาพบุคคล (นอกสถานที่)

2. การบูรณาการงานวิจัยเข้ากับการบริการวิชาการพัฒนาทักษะวิชาชีพให้ศิษย์เก่า เรื่อง การถ่ายภาพบุคคลนอกสถานที่

การบูรณาการโครงการฯ (วิจัย) กับการเรียนการสอน

6142109 เทคนิคการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบ (Photography Technique for Design)

จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อสามารถนำหลักการถ่ายภาพการจัดองค์ประกอบภาพ กระบวนการสร้างภาพ ไปประยุกต์ในการการออกแบบและนำเทคโนโลยีมาเป็นตัวสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกและสามารถจัดองค์ประกอบภาพอย่างง่ายได้รวมทั้งสามารถสร้างรูปภาพที่สวยงามชวนให้น่าดูการสื่อสารด้วยรูปภาพที่ความหมายให้ถึงกันได้อย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์ในการพัฒนารายวิชา/ปรับปรุงรายวิชา

1. รู้หลักการหลักการถ่ายภาพเบื้องต้น อุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ของการถ่ายภาพ
2. เข้าใจหลักทฤษฎีของแสงในการถ่ายภาพองค์ประกอบภาพกระบวนการสร้างภาพเทคนิคการจัดวางหุ่นการจัดแสดงการจัดฉากพิเศษรวมทั้งการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ผลิตงานกราฟิกที่เหมาะสม
3. สามารถนำความรู้กระบวนการการถ่ายภาพไปใช้ในการควบคุมความชัดลึกการควบคุมการถ่ายภาพในสถานที่และนอกสถานที่ความแตกต่างกัน
4. วิเคราะห์และสร้างสรรค์แนวคิดกับการภาพถ่ายที่สอดคล้องในการออกแบบ

คำอธิบายรายวิชา

หลักการถ่ายภาพเบื้องต้น อุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ของการถ่ายภาพ หลักทฤษฎีของแสง ในการถ่ายภาพ องค์ประกอบภาพ กระบวนการสร้างภาพ การควบคุมความชัดลึก การควบคุมการถ่ายภาพในสถานที่ และนอกสถานที่ความแตกต่างกัน สร้างเนื้อหาในงานถ่ายภาพ การจัดองค์ประกอบ การเลือกหามุมของภาพ การฝึกความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ผลิตงานกราฟิกที่เหมาะสมกับการสร้างสรรค์งานภาพถ่าย

แผนการสอนที่มีการบูรณาการ

สัปดาห์ที่ 5 การถ่ายภาพบุคคล ตามหัวข้อรายละเอียดการเรียนรู้ คือ

- ประเภทการถ่ายภาพบุคคล
- เทคนิคการถ่ายภาพบุคคล
- วิธีการถ่ายภาพบุคคล
- การสื่ออารมณ์ของการถ่ายภาพบุคคล
- การจัดองค์ประกอบภาพบุคคล

สัปดาห์ที่ 6 การถ่ายภาพทิวทัศน์ ตามหัวข้อรายละเอียดการเรียนรู้ คือ

- ประเภทการถ่ายภาพทิวทัศน์
- เทคนิคการถ่ายภาพทิวทัศน์
- วิธีการถ่ายภาพทิวทัศน์
- การสื่ออารมณ์ของการถ่ายภาพทิวทัศน์
- การจัดองค์ประกอบภาพทิวทัศน์

สรุปการบูรณาการ

การบูรณาการการเรียนการสอนนั้นสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ สำหรับการบูรณาการโครงการบริการวิชาการกับการเรียนการสอน ในรายวิชา 6142109 เทคนิคการถ่ายภาพเพื่องานออกแบบ (Photography Technique for Design) ครั้งนี้ โดยให้นักศึกษาได้เข้าร่วมโครงการฯ ในกิจกรรมถ่ายภาพนอกสถานที่ โดยนักศึกษาได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และได้รับถ่ายทอดองค์ความรู้จากคณะวิทยากร ได้รับแนวทางการจัดองค์ประกอบภาพ การสื่ออารมณ์ของภาพถ่าย และในการบูรณาการการเรียนการสอนครั้งนี้ สามารถจำแนกเป็นประเด็นต่างๆ ได้ ดังนี้

1. การบูรณาการการเรียนการสอน เป็นการนำวิชาหรือศาสตร์ต่างๆ เชื่อมโยงกันภายใต้หัวข้อเดียวกัน
2. การบูรณาการการเรียนการสอน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง และมีลักษณะใกล้เคียงกับความจริง
3. การบูรณาการการเรียนการสอน เป็นแนวทางที่ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันหรือประสานงานร่วมกันอย่างมีความสุข และส่งเสริมสนับสนุนให้ได้คิดวิธีการหรือเทคนิคใหม่ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน

การแนะนำหลักการถ่ายภาพนอกสถานที่ โดยทีมวิทยากร

การถ่ายภาพนอกสถานที่ ณ วัดคีรีวงศ์ และวัดวรนาถบรรพต วันที่ 30 สิงหาคม 2559

การปรับแต่งภาพ วันที่ 31 สิงหาคม 2559

มอบรางวัลการประกวดภาพถ่ายในการปฏิบัติการถ่ายภาพนอกสถานที่

มอบรางวัลการประกวดภาพถ่ายความงามศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ภายใต้แนวคิด “สามัคคี
วิถีพุทธ”

- การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1.การบูรณาการงานวิจัยเข้ากับการเรียนการสอนรายวิชา เทคนิคการถ่ายภาพเพื่อการออกแบบ	
ก่อน	หลัง
1.นักศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจการใช้เครื่องมือในการถ่ายภาพ	1.นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจการจัดแสง(จัดไฟ)มากขึ้น 2.นักศึกษามีความรู้ในการใช้เครื่องมือในการถ่ายภาพ 3.นักศึกษาได้เรียนรู้การจัดองค์ประกอบการถ่ายภาพบุคคล 4.นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับมุมมองในการถ่ายภาพ 5.นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นได้
2.การบูรณาการงานวิจัยเข้ากับการบริการวิชาการพัฒนาทักษะวิชาชีพให้ศิษย์เก่า เรื่อง การถ่ายภาพบุคคลนอกสถานที่	
ก่อน	หลัง
1.ผู้เข้ารับการอบรมต้องการเรียนรู้การจัดองค์ประกอบ การสร้างบรรยากาศ และมุมมองในการถ่ายภาพ	1.ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในการถ่ายภาพ การจัดองค์ประกอบการถ่ายภาพ 2.ผู้เข้ารับการอบรมเรียนรู้การถ่ายภาพในมุมมองต่างๆได้ 3.ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดกับการประกอบอาชีพด้านการถ่ายภาพได้

การบูรณาการโครงการฯ (วิจัย) กับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

สรุปการบูรณาการโครงการฯ (วิจัย) กับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ได้ดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ดังนี้

1. โครงการภาพถ่ายความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์เป็นโครงการที่มุ่ง เผยแพร่คุณค่า หรือ มรดกทางวัฒนธรรมชุมชน ท้องถิ่น สังคม
2. เป็นโครงการที่ได้รับความร่วมมือ ระหว่าง บุคลากร นักศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน
3. ภาพถ่ายความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์เป็นโครงการที่จัดกิจกรรมการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่สอดแทรกอยู่ในการเรียนการสอน เพื่อสนับสนุนให้นักศึกษาสามารถบูรณาการองค์ความรู้นำไปสู่การปฏิบัติได้ตามบริบทของสังคม

ในโครงการภาพถ่ายความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัด นครสวรรค์ เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เข้าร่วมโครงการให้ตระหนักถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมวิถีพุทธ โดย จากการจัดกิจกรรมถ่ายภาพนอกสถานที่ ที่เป็นจุดศูนย์รวมจิตใจของชาวพุทธปากน้ำโพ ที่เกี่ยวเนื่องกับ พระพุทธศาสนา อันได้แก่ วัดคีรีวงศ์ และวัดวรนาถบรรพต

ภาคผนวก ง

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้
กิจกรรมที่ดำเนินการ และผลที่ได้รับ

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ กิจกรรมที่ดำเนินการ และผลที่ได้รับ

วัตถุประสงค์	กิจกรรมที่วางแผนไว้	กิจกรรมที่ดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลภาพถ่ายเกี่ยวกับเรื่องราวของศิลปวัฒนธรรมวิถีพุทธในตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์	ศึกษาภาคสนาม (Field Study) ในชุมชนที่เป็นพื้นที่มีการจัดกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และกิจกรรมทางศาสนา ข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ และสังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในท้องถิ่น เป็นข้อมูลปฐมภูมิ และการศึกษา แนวคิด ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชนวิถีชีวิตของชาวพุทธที่เกี่ยวข้อง	ศึกษาภาคสนาม (Field Study) ในชุมชนที่เป็นพื้นที่มีการจัดกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และกิจกรรมทางศาสนา ข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ และสังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในท้องถิ่น เป็นข้อมูลปฐมภูมิ และการศึกษา แนวคิด ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชนวิถีชีวิตของชาวพุทธที่เกี่ยวข้อง	ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการถ่ายภาพและเรื่องราวของศิลปวัฒนธรรมวิถีพุทธเพื่อนำมากำหนดแนวความคิดในการถ่ายภาพขั้นต้น
เพื่อสร้างภาพถ่ายตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ	1.กำหนดสถานที่ในการถ่ายภาพออกตามแนวความคิดความสามัคคีในหมู่คณะ 2. จัดหาบรรยากาศในการสร้างสรรค์ภาพถ่ายที่สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกที่ดีในการถ่ายภาพตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ	1.กำหนดสถานที่ในการถ่ายภาพออกตามแนวความคิดความสามัคคีในหมู่คณะ 2. จัดหาบรรยากาศในการสร้างสรรค์ภาพถ่ายที่สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกที่ดีในการถ่ายภาพตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ	1.ได้ผลงานที่แสดงออกถึงภาพถ่ายความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ ภายใต้เรื่องราวตามแนวความคิดความสามัคคี ส่งผลให้เกิดความรู้สึกที่ดี สร้างจิตสำนึกที่ดี และภาคภูมิใจต่อวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวพุทธจำนวน 30 ภาพ ล้างอัดภาพความ

วัตถุประสงค์	กิจกรรมที่วางแผนไว้	กิจกรรมที่ดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
	3. ถ่ายภาพตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธด้วยเทคนิคการให้มุมมองของภาพ การจัดแสงในลักษณะต่างๆ การปรับรูรับแสง การสื่ออารมณ์ของภาพ และรวบรวมภาพที่ถ่ายได้ 4. วิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์ และ ความสมบูรณ์ของภาพ 5. ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดจากการถ่ายภาพด้วยการถ่ายใหม่หรือการปรับแต่งภาพ 6. คัดเลือกภาพถ่าย โดย คัดเลือกภาพที่องค์ประกอบศิลป์ถ่วงและตรงตามแนวความคิด จำนวน 30 ภาพ พร้อมปรับแต่งภาพ 6. รวบรวมภาพที่ได้รับการคัดเลือก จัดพิมพ์สูจิบัตร พร้อมอธิบาย ความหมาย แนวความคิด เทคนิคที่ใช้	3. ถ่ายภาพตามแนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมหมู่ในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ด้วยเทคนิคการให้มุมมองของภาพ การจัดแสงในลักษณะต่างๆ การปรับรูรับแสง การสื่ออารมณ์ของภาพ และรวบรวมภาพที่ถ่ายได้ 4. วิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์ และ ความสมบูรณ์ของภาพ 5. ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดจากการถ่ายภาพด้วยการถ่ายใหม่หรือการปรับแต่งภาพ 6. คัดเลือกภาพถ่าย โดย คัดเลือกภาพที่องค์ประกอบศิลป์ถ่วงและตรงตามแนวความคิด จำนวน 30 ภาพ พร้อมปรับแต่งภาพ 6. รวบรวมภาพที่ได้รับการคัดเลือก จัดพิมพ์สูจิบัตร พร้อมอธิบาย ความหมาย แนวความคิด เทคนิคที่ใช้	ละเอียดสูง และเข้ากรอบเพื่อจัดแสดงผลงาน 2.ได้องค์ความรู้ด้านการถ่ายภาพ 3.ได้องค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมวิถีพุทธ ปากน้ำโพ 4.ได้สูจิบัตรที่รวบรวมผลงานตามแนวความคิด ขั้นตอนในการพัฒนาผลงาน

วัตถุประสงค์	กิจกรรมที่วางแผนไว้	กิจกรรมที่ดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
	ขั้นตอนการพัฒนาผลงานจนเสร็จ 7. รวบรวมภาพที่คัดเลือกจำนวน 30 ภาพ ล้างอัดภาพความละเอียดสูง และเข้ากรอบเพื่อจัดแสดงผลงาน	ขั้นตอนการพัฒนาผลงานจนเสร็จ 7. รวบรวมภาพที่คัดเลือกจำนวน 30 ภาพ ล้างอัดภาพความละเอียดสูง และเข้ากรอบเพื่อจัดแสดงผลงาน	
จัดเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาว ไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัด นครสวรรค์ และประเมินผลสรุปการจัดกิจกรรม	1. เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อบรรยายถึงการถ่ายภาพการให้มุมมองการจัดแสง การตั้งแนวความคิด ในลักษณะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักศึกษาและผู้สนใจ 2. ประชาสัมพันธ์ เชิญอาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจ เน้น กลุ่มเป้าหมายในสาขาที่เกี่ยวข้อง เช่น นิเทศศาสตร์ ศิลปกรรม การออกแบบ กราฟิก เข้าร่วมโดยกำหนด กลุ่มเป้าหมายจำนวน 200 คน 3. จัดเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์	1. เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อบรรยายถึงการถ่ายภาพการให้มุมมองการจัดแสง การตั้งแนวความคิด ในลักษณะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักศึกษาและผู้สนใจ 2. ประชาสัมพันธ์ เชิญอาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจ เน้น กลุ่มเป้าหมายในสาขาที่เกี่ยวข้อง เช่น นิเทศศาสตร์ ศิลปกรรม การออกแบบ กราฟิก เข้าร่วมโดยกำหนด กลุ่มเป้าหมายจำนวน 200 คน 3. จัดเสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ โดยมี	1. ได้เสวนาวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ และผลสรุปการจัดกิจกรรม 2. ผลการทดสอบก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม ผู้เข้าอบรม จำนวน 54 คน มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 85.18 3. ผลการรับรู้ด้านความสุนทรีย์รส ในการร่วมกิจกรรมเสวนาวิชาการ และนิทรรศการภาพถ่ายความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ

วัตถุประสงค์	กิจกรรมที่วางแผนไว้	กิจกรรมที่ดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
	4. ทดสอบผลการจัดงานเสวนาวิชาการ ก่อนการเรียนรู้ (Pretest) และหลังการเรียนรู้ (Posttest) การถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ต.ปากน้ำโพ จ.นครสวรรค์ 5. สรุปผลการจัดเสวนาวิชาการ	กิจกรรมถ่ายภาพนอกสถานที่ 1 วัน การปรับแต่งภาพ 1 วัน และการเสวนาวิชาการ 1 วัน 4. ทดสอบผลการจัดงานเสวนาวิชาการ ก่อนการเรียนรู้ (Pretest) และหลังการเรียนรู้ (Posttest) การถ่ายภาพความงามของศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ ต.ปากน้ำโพ จ.นครสวรรค์ และทดสอบการรับรู้สุนทรียรสในการเข้าชมการแสดงผลงาน 5. สรุปผลการจัดเสวนาวิชาการ	ปากน้ำโพ 4. ประเมินความรู้ความเข้าใจด้วยแบบทดสอบก่อนการก่อนการเรียนรู้ (Pretest) และ หลัง การ เรียน รู้ (Posttest) เป็นแบบทดสอบ จำนวน 24 ข้อ สรุปผลด้านความรู้ความเข้าใจพบว่า ผู้เข้าอบรม จำนวน 54 คน มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 85.18 5.ได้บทสรุปการจัดเสวนาวิชาการ 1 บทสรุปความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธปากน้ำโพ 2 บทสรุปความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านกิจกรรมหมูในพื้นที่สาธารณะ ตามแบบ

วัตถุประสงค์	กิจกรรมที่วางแผนไว้	กิจกรรมที่ดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
			ศิลปวัฒนธรรมวิถีชาวไทยพุทธ 3 บทสรุปความรู้ที่ได้จากการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการถ่ายภาพ